

TÜZRENDESZETI KOZLONY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA. 915-20

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogositott. A lap ezétküldésére vonatkozó felelősségeket az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptalajfonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikknek, melyeknek kézirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
---	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

Kik lesznek győztesek?

A német és a magyar! Ez a két barbár-nemzet!

Az egyiket már jó régóta hívják így; a nemzeti létünket megsemmisíteni akarók: a másik ellenben, a német, csak most a világháboru során tett szert e jelzőre, de szintén ellenségeinek jóvoltából jutott hozzá. Mint ahogy az osztrák is csak azóta vandál, mióta a megerősített Velenczére ejtett egyik bombája véletlenül Tiepolo-festményt tett tönkre. Ámde ez az egyhajóban való evezés, hogy a németeket is hunnoknak, barbároknak tisztelik velünk együtt, — csak arra lett jó, hogy ők is belássák, rólunk oly sokáig (de persze csak mesterségesen) táplált véleményük igaztalan voltát.

Kiderült ugyanis, hogy reánk csak ráncfogták, hogy barbárok vagyunk: ők meg, akik lengyel nyelvű egyetemként siettek a már eloroszosított varsóit megnyitni, — ez egyetlen tényükkel bebizonyították, hogy tán sohasem is voltak a barbarizmus vádjával illethetők. Mindkettőnkéről pedig országvilág látja, hogy egyformán szótartó és önfeláldozó, hű szövetségesek vagyunk mindhalálig s mint a maguk árnyékától meg nem rettenő vitézekhez illik, csak nyílt harcban nem ismerünk kiméletet, de egyébként nemes érzések, a szívek kulturája és így nagylelkűség jellemünk feltűnő vonása. És mintha a haladásnak ama térein, amelyeken — pár év különbséggel —

egyszerre léptünk a fejlődés útjára: ott mindenütt egyforma fejlődőképességet is tudnánk felmutatni.

Itt van pl. a tűzoltó-intézmény.

Csak 1842-ben ültették el német földön a magvát s husz évvel később, 1862-ben vette kezdetét ugyanannak meghonosítása minálunk. Ma pedig ott vagyunk, hogy a magunk módja szerint fejlesztett tűzoltó-intézményt minden hivalkodás nélkül állíthatjuk oda a németeké mellé, büszkén vallva, hogy tanulni ezen a téren, a világ összes kulturált népe közül, legfeljebb a németektől tudunk, akikkel azonban ma már vállvetve működünk közre ez intézmény előbbrevitelében.

Nem egyszer hangoztattuk, hogy a polgárosultság fokmérője gyanánt csaknem a legelső hely illeti meg a mi humanitárius intézményünket, a tűzoltóit. S akik eddig csak mosolyogni tudtak e felett: most azok is kénytelenek igaznak fogadni el ezt a kijelentést. Mert a tűzoltó-intézmény fejlettségének foka még a háboru végeredménye tekintetében is megbízható alapot nyújt kedvező prognózis felállítására.

Mondják, hogy a háboru új, nagy átértékelések (Umwertung) melegágya. S a mostani nagy világháboru tényleg beigazolja, hogy államok fennmaradásának, hadseregek győzelmének legbiztosabb alapja nem a jog, mely akár tényleges, akár csak képzelt, jobbára mindig erőt pazarolni szerető; nem is a katonák tömege, melyet a

hatalmi gögtől elbizakodott vezetőség a legnagyobb kiméletlenséggel szokott felesleges áldozatul dobni: hanem a szervezettség, mely rendet, humanizmust és kulturát teremt és terjeszt meghódított területeken is, ha műszaki tudás és természettudományos készség s az ezekből folyó erkölcsi erő és kötelességtudás egészíti ki. És a szervezettség előnyeit, a technika legujabb vívmányait s a természettudományos haladás minden higienikus áldását, nem a diplomácia, nem is a gyapjuzsákon ülő pénzes kalmárok tudják tetterre váltani, hanem az olyan emberek, kik a most említett kétirányú tudás birtokában, jól átgondolt megelőző intézkedésekre támaszkodva, a pillanat érdekében rögtönösen meghozandó okos elhatározásokra képesek.

S ennek a szervezettségnek és tudásnak előnyeit, párosítva saját egyéniségük nemességével és erkölcsi erejével, értékesítik most ugyyszólván napnap mellett a haza javára hadbavonult fiaink, akiknek soraiban hasznavehetőség s tetterekészség, megbízhatóság és önfeláldozás dolgában tűzoltó bajtársaink bizonyára nem állnak az utolsó helyen.

Mert a tűzoltó, békében is folyton harcban áll, de eközben folyton lépést kell tartania a haladással. Békében is folyton azt tanulja s alkalmazza, ami a kulturális fejlődésnek is alapfeltétele, mert csak így támaszkodhatik a nagyobb sikert biztosító modern, sőt legmodernebb gépek erejére. Egészségét is ápolja, anélkül, hogy sportszerű tulzásokra ragadtatná magát. Testi épségére is vigyáz, de ha kell, életét is éppugy fel tudja áldozni, akár csak fegyverben álló ama véreink, akik fiatal éltök odaadásával pecsételték meg immár honszerelmüket. És a szervezettség, melyet a harc előkészítésénél éppugy kultivál, mint a csapat mindennapi életén belül a bajtársas szellemet, a tisztességet és a fegyelmet, ez ugyyszólván a véreibe

szegélyszélességének teóriáiban merült ki, — mindez a tűzoltóknál, még jóval a háboru előtt, rég lejártta magát.

Szóval intézményünk fejlettségének fokából csakugyan lehet következtetni. S e fokmérőt alkalmazva, nyugodtan megkockáztatható az állítás, hogy nem az a nemzet fog győzni, akié az utolsó ezüst-golyó, vagyis aki csak pénzzel győzi; nem is az az ország, mely népeinek sokaságából telőleg újra meg újra, milliós számra képes a katonák tömegeit a harcmezőre dobni: hanem győzni fognak azok, akik szervezettség, műszaki tudás és természettudományos műveltség terén vezetnek.

S e lapok olvasói előtt meg kell-e vajjon neveznünk azokat a szövetségeket, akiknél e hármasság kellék birtoklásának jeléül a tűzzel felveendő harc racionális előkészítésében megnyilvánuló kulturáltság a leghaladotabb színvonalon áll? Párisból, Berlinből, Londonból, Milanóból és a nemzetközi összejöveteleken kívül minden tanulmányutunkról azzal a meggyőződéssel tértünk haza, hogy ez a két nemzet: a német és a magyar.

Nekik kell győzniök!

Omikron.

Védnökünk a magyar katonákhoz.

A harmadik és negyedik isonzói csatának nevezett doberdói vérfürdő aranyérmes hőseinek (közvetlenül a front mögött) február 14-én tüzte mellükre az érmet József királyi herceg. A dekorációhoz kivonultak a közeli ezredek századai és négyszöget formáltak.

A négyszög közepén kis oltárnál Markovics budapesti tábori főlelkész mondott zenés misét. Néhány lépésnyire előtte József királyi herceg áll. Fejünk felett kigyóznak a gépek és egy-egy erősebb szélroham lehozza éles berregésüket. Oldalt fehér felhőskekben véres láng gomolyog, azután szétfoszlik a füst és vasárnapi csend ül a vidékre. Evangéliumot olvas a pap, imához vezényel a parancsszó.

Most imádkozik a pap: Isten, kinek kezében van minden királyság és hatalom... Tömjénfüst árad szét a levegőben. Urfölmutatáshoz cseppet a ministráns és a trombita vigyázz!

immár, hogy saját szememmel látom dicsőséges küzdelmeteket. Láttam 1914 decemberében, amikor a Kárpátok déli lejtőiről törtetek elő és ellenállhatatlan erővel üztétek ki az orosz szent hazánk földjéről, át a Kárpátokon, Galiciába. Duklánál láttam véres, elkeseredett harcaitokat, ahol sokszorosan megerősített, bevehetetlennek ismert állásokból vertétek ki bámulatos szuronyrohammal az ellenséget. Bátorhegynél láttam, amikor háromnegyed órai rettenetes kézitusában győztétek le a hatalmas orosz támadást. Láttam Nagy-Csertesznél a 39-esek hősi támadását, amidőn a kőkemény jeges talajba nem tudták magukat beásni és napokig véreztek az orosz állás közvetlen közelében, de mégis kitartottak és a parancsot teljesítették.

Később a karintiai hegyeken voltam tanuja, mint álltátok az előttetek ismeretlen terep, a hó- és jégfödte hatalmas havasok roppant fáradalmaival, mindenütt visszaverve az ellenséget. És végül láttalak titeket a háboru poklában, a doberdói fennsíkron, ahol ércfalnál erősebbek voltatok, amikor az egész olasz hadsereg számtalanszor és tizszeres tulerővel támadt reátok és ti egy tapodtat sem mentetek vissza. Ha pedig valahol áttörték soraitokat és állástok elveszett, viharként támadva sebesültjeitek is fegyvert ragadtak és újra megszerezték az elveszett földet.

Dicsőséges mult ez, fiúk, amelyre mindenikünk büszke lehet. Ha visszagondolok e harcokra, fájdalommal emlékszem sok derék, hős honfitársunkra, akik mindenüket feláldozva életükkel fizették meg a nehéz küzdelmeket. És ha valamelyikünk, ti vagy én, a háboru után ismét elkerül megpróbáltatásainak helyére, e sok hős vérrel megmentett tájakra, templomi szent áhitat veendő rajtunk erőt az elesett bajtársak sirjánál. Hitünk az, hogy van igazság, hitünk, hogy az Isten a legszebbel, a legjobbal jutalmazza a hősokeket, akik életüket adták oda a hazáért.

Higyjétek el, hogy örömnünap nekem a mai nap, amidőn Felséges Urunk

Felséges Urunk nevében tűzöm az érmekeket a hősoke mellére. Teszem ezt azzal a benső, törhetetlen meggyőződéssel, hogy jőjön bármi, ti ezentul is a helyeteken lesztek. Igaz, legbensőbb óhajom, hogy az Uristen kísérjen, ótalmazzon mindnyájatokat, hogy éppen és egészségesen térjete vissza, boldogságot hozva családi tűzhelyetekhez. Egész szeretetem és ragaszkodásom kíséri minden lépéstekeket és ha jönnek vészes percek, higyjétek el, hogy mint mindig, veletek lesztek!

A fejedelmi szózatot a katonák könnyes szemmel hallgatták végig.

Az ünnep végén a királyi herceg a hősoke közé állott és négy magyar ezred meghajtotta a zászlaját, a diszszázadok pedig tisztelegve vonultak el előttük.

122.
1916. sz. a.

Felhívás.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség „József királyi herceg” alapítványának kamatai 1916 május hó 15-én kiosztás alá kerülnek. Védnökünk édesapjának emlékére alapított ezen alapítvány célja, oly tűzoltói szolgálat közben megsérült tűzoltóknak vagy hátramaradottjaiknak segélyezése, akik sem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztárából, sem az Első Magyar Általános biztosító társaság által **Üfelségeik** jubileuma alkalmából tett tűzoltói segélyalapítványnak kamataiból segélyben valamely okból nem részesülhetnek, de arra mégis rá vannak szorulva.

Segélyért folyamodhatik illetékes parancsnoksága útján Magyarországon mindazon tűzoltóság segélyre szorult tagja, amely tűzoltóság a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tagjai sorába tartozik, avagy a kérvény alapjául szolgáló baleset alkalmával tartozott. A kérvényhez a következő bélyegtelen igazolványok melléklendők:

a) hatósági igazolvány arról, hogy folyamodó magyar honos, segélyre szorult és arra érdemes s hogy sérülése tűzoltói szolgálat közben történt;

b) hatóságilag láttamozott, avagy hatósági orvosi igazolvány arról, hogy a sérülés miben állt? a munkaképtelenség hány napig tartott? és a segélyezendő munkaképességi állapota jelenleg milyen?

c) tűzoltóparancsnoksági igazolvány arról, hogy a folyamodó a sérülés történetekor a testület tagja volt s hogy a sérülés szolgálat közben s mikép történt?

d) Kimutatandó egyuttal az is, hogy a folyamodó más alapokból, más helyről, eddig milyen segélyben részesült.

A bélyegtelen kérvény mellékleteivel egyutt 1916 május hó 1-ig a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-út 38. sz.) küldendők be. Budapest, 1916 február hó 7-én.

Dr. Óvári Ferenc s. k.
alelnök.

Bencze István s. k.
titkár.

HIVATALOS RÉSZ.

895.
1916. sz. a.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1916 december hó 18-án a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülésén.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor elnök, majd dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyzőkönyvvezető: Bencze István titkár.

Jelen voltak: dr. Balogh Dezső, Breuer László, Csepreghy Pál, Keresztes János, dr. Lantos Béla, László István, Papp Ferenc, Ranezay József, Szabó Gyula, Táuber Ferenc, dr. Vass János és Vida Pál.

Elmaradásukat igazolták: Bartha Gergely, Barabás István, Erdély Ernő, Kuhárszky László és Lukáts Ödön.

Elnök üdvözi a megjelenteket, az ülést megnyitja.

44. Gróf Széchényi Viktor elnök kötelességet vél teljesíteni akkor, mikor elnökségi ülés alkalmából is kéri üdvözlését és tiszteletét tolmácsolni dr. Némethy Károly államtitkár ónagyméltóságának valóságos belső titkos tanácsossá való kinevezése alkalmából.

Elnök indítványa elfogadtatik és az üdvözlő felirat megküldése elrendeltetik.

45. Bencze titkár bemutatja báró Solyomossy Ödönné levelét, melyben meleg szavakban köszöni meg az elnökségnek és a választmányynak férje elhunytá alkalmából tanusított részvétet.

Tudomásul szolgál.

46. Titkár bemutatja Vida Pál előadó köszönőlevelét nyugdíjazása alkalmából; dr. Marinovich Imre köszönőlevelét a miniszteri tanácsossá történt kinevezése alkalmából való üdvözlésekért.

Tudomásul szolgál.

47. Titkár bejelenti, hogy folyó hó 8-án a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete választmányi ülésén alelnök megbízásából a szövetséget képviselte s bemutatja a Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete elnökségének köszönőlevelét.

Tudomásul szolgál.

48. Titkár jelenti, hogy Kuhárszky László titkár szeptember hó 15-én katonai szolgálatra bevonult, jelenleg a székesfővárosi tűzoltószághoz van beosztva és szabad napján a reáeső pénztári számfejtési munkát és a reá szignált véleményezéseket elvégzi.

Többek hozzászólása után az elnökség május hó 17-én felvett jegyzőkönyvének 46. számú határozata megváltoztatott és Kuhárszky László titkár tiszteletdíja 1916 január hó 1-től kezdve leszállítottatik bevonulása tartamára, míg t. i. teendőit részben végzi el; ha azonban leköötöttsége folytán semminemű munkát sem képes végezni, úgy tiszteletdíja egészben beszünttetetik.

49. Alelnök jelenti, hogy a háború ki-

tartja továbbá, hogy a szövetség fennállása óta a jegyzőkönyvi határozatok regisztrerezve legyenek.

Az elnökség a tisztviselőket fokozottabb munkára hívja fel; a jegyzőkönyvi határozatok regiszterének elkészítésével Bencze István titkárt bizza meg, ki munkájának végzéséről minden elnökségi ülésen jelentést tartozik tenni. A könyvtár teljes rendezésével és a leltár elkészítésével Breuer Lászlót bizzák meg, ki ezeket 30 napon belül köteles elvégezni.

50. Elnök bemutatja az Osztrák tűzoltó-szövetség újonnan megválasztott elnökének üdvözlő levelét, melyben szövetségünket együttes működésre hívja fel; jelenti, hogy az üdvözlést átiratban köszöntük meg.

Tudomásul szolgál.

51. Elnök Keresztes János irodatisztet XXV. éves szolgálati jubileuma alkalmából a szövetség nevében melegen üdvözi s ennek képviselőjében emléktárgyat nyújt át.

Ugyancsak üdvözi Bencze István titkárt XV. éves tűzoltói szolgálatá alkalmából és a XV. éves szolgálati érmet neki átnyújtja.

Keresztes János és Bencze István az ünneplésüket megköszönik.

52. Alelnök bejelenti, hogy 1914 július elején egy szolnoki tűzoltó jelentést tett a szövetségnek, hogy 1912. évben tartott tűzoltónapi gyűjtést a testület a mai napig sem szolgáltatotta be a Tűzoltó Otthon javára. Alelnök erre Szolnokra utazott s a tűzoltóktól megtudta, hogy a tűzoltónapot tényleg megtartották és körülbelül 900 korona gyűlt össze. A tűzoltók ezen állítását dr. Kele József vármegyei szövetségi elnökkel, helybeli parancsnokkal tudatta, kinek állítása szerint a gyűjtésről tudomása nem volt. Az elnökség 1905. évi február hó 6-án tartott ülésében a bűnvádi feljelentés megtételét ismeretlen tettesek ellen elrendelte, dr. Bónis Pál ügyvéd bizatott meg ezzel. A bűnvádi feljelentés megtétele után dr. Kele József parancsnok által 200 korona küldetett be a Tűzoltó Otthon javára. A királyi bíróság mivel szándékos sikasztást nem látott fennforogni s érdektelen tanúk igazolni nem tudták, hogy tényleg 900 korona gyűlt össze, az eljárást beszüntette. Bónis Pál dr. ügyvéd perköltség címén 56 korona 57 fillér kiutalását kéri.

Az elnökség a szolnoki tűzoltónap intézőinek eljárását helyteleníti és megbélyegzi; dr. Bónis Pál ügyvédnek a felmerült kiadások és ügyvédi díj címén 56 korona 57 fillért utal ki a szövetség pénztárából.

53. Bencze titkár bejelenti, hogy a marosvásárhelyi községi közigazgatási tanfolyam előadója 39 hallgató, a szombathelyi tanfolyam előadója 28 hallgató részére szakkönyvet kér.

Mindegyik tanfolyamnak 1—1 példány „Szépliget-i tűzoltóság“ és a hallgatók részére 1—1 példány a tűzrendészeti füzetekből küldendő el.

54. Bencze titkár bejelenti, hogy az Országos Testnevelési Tanács a testnevelés átszervezése alkalmából a tűzoltói

Ernö, tagjai: Szabó Gyula, Papp Ferenc és Bencze István, miről az illetők értesítendők.

55. Bencze titkár bemutatja Baranya vármegye tűzoltószövetség elnökségének átiratát, melyben Diósviszló, Gerde, Hosszúhetény, Kopács, Magyarszék és Szabadszentkirály községek tűzoltóságait és azok 1915. évi tagdíjhátralékát törölni kéri.

A kérés az országos választmány elé terjesztendő.

56. Bejelenti továbbá, hogy „Gyimesi székelgyérdőipar gőzfűrészt r. t.” tűzoltósága felszólítottatott, hogy 1911/1915. évi tagdíját fizesse be. Felhívás visszaküldetett, hogy nem fogadták el. — Füzesgyarmati önkéntes tűzoltótestület 1915. évi tagdíja befizetésére hivatott fel. Felszólítás visszajött, hogy a testület megszűnt.

Mindkét testület törlés iránt a választmány elé terjesztendő.

57. Dr. Balogh Dezső pénztáros bejelenti, hogy a tagdíj hátralékos tagtestületeket tagdíj beküldésére hívta fel.

Tudomásul szolgál s a határidő lejártá után a hátralékos testületek a legközelebbi elnökségi ülésnek névszerint bejelentendők.

58. Bencze titkár bejelenti, hogy a hivatalos lap a nyomda alkalmazottainak kicsiny létszáma miatt megkésve jelenik meg.

Tudomásul szolgál.

Gróf Széchényi Viktor elnök eltávozáván, az elnöklést dr. Óvári Ferenc alelnök veszi át.

58. Dr. Vass János felhívja az elnökség figyelmét, hogy a világháború sok testületet tett tönkre a tűzoltók bevonulásával, fél hogy a háború befejeztével a mostani rendszerű tűzoltóságokat a legnagyobb erővel sem lesz képes a szövetség visszaállítani. Kéri, hogy tegyék tanulmány tárgyává a jövő újjászervezést, esetleg a külföld mintájára szervezhetnők tűzoltóságainkat.

Többek hozzászólásával határozattá tétetett, hogy mielőtt a háborús viszonyok engedik, a külföld tanulmányozásával esetleg kiküldetéssel, az elnökség a kérdéssel behatóban fog foglalkozni.

59. Ranezay József a lőcsei tanfolyam parancsnoka benyújtja jelentését az 1914. július hó 27-én megkezdett, de az általános mozgósítás miatt augusztus hó 1-én félbehagyott országos kerületi szaktanfolyamról, egyben kéri a készkiadások, ösztöndíjak és az előadók tiszteletdíjainak kiutalását.

Ranezay József tanfolyamparancsnoknak, valamint az előadói karnak fáradságos munkájukért és ügybuzgóságukért köszönetet mond az elnökség. A benyújtott készkiadások, ösztöndíjak és előadói tiszteletdíjak kiutaltatnak.

60. Bencze titkár bemutatja a Belügyminiszter 98.056/1915. VI. a. számú leiratát, melyben a tűzoltói szolgálatra kötelezettek 20—40 évi korhatárát felfüggeszti és életkorra való tekintet nélkül mindenkinek kötelezettségét kimondja.

Tudomásul szolgál.

61. Bencze titkár bejelenti, hogy Németh Ferenc kismartoni sapkagyáros cég 1913. év II. fele és 1914. évi hirdetési díjjal van hátralékban; ugyancsak Feik és Tréba budapesti tűzoltószerszerező cég 1914. évi hirdetési díjjal van hátralékban. Mindkét cég több ízben szólítottatott fel, azonban eredménytelenül.

terjeszti az elnökség elé, hogy úgy a katonai szolgálatra bevonult tűzoltók, mint az itthonmaradottaknak tűzoltói szolgálati ideje — tekintve, hogy sokkal terheesebb szolgálatot végeznek a háború alatt — a háború tartamára kétszeresen számíttassék be és ez a szolgálati érem kiadásánál ekkép tudassék be.

Az elnökség rokonszenvvel fogadja Esztergom vármegye tűzoltószövetségének indítványát, felkéri László István vármegyei tűzrendészeti felügyelőt, hogy indítványukat írásban adják be s azt a legközelebbi választmányi ülés elé terjeszteni rendeli.

63. Csepreghy Pál újpesti hivatásos és önkéntes parancsnok, folyó évi november 24-én Hereg Géza-féle újpesti vegyészeti gyár égésének elfojtásáról tartott érdekes és tanulságos előadást. Csapata jelenleg 9 főre apadt s ezen kis létszám csak később kapta segítségül a Wolfner-gyári tűzoltóságot.

Érdekes és tanulságos előadásáért Csepreghy Pál parancsnoknak köszönet szavaztatott.

64. Bencze titkár betérjeszti az X. város N. N. gyufagyárának tűzrendészeti felelősségére adott szakvéleményt. A gyár a város külterületén van, hol a vízvezetéknek nincs kellő nyomása, de a gyár körül van építve gyártelepekkel és egy oldalról bérházzal. A főépületben az emeleti lejárók a munkatermekben elhelyezett puhafalépcsők. A földszint és az emelet válaszfamennyezete fagerendával van alátámasztva s még be sincsenek meszelve. A földszinti termekben készítik a gyufagyártáshoz szükséges folyadékot, az emeleti termek, hol a munkások zöme dolgozik, szintén famennyezetűek és padlózatuk részben téglá, részben fa. Itt a következő helyiségek vannak: berakó, kénező, paraffinaló, mártó, svédöltő, skatulya és tokkészítő, tokszárító, címkéző, csomagoló, skatulya és tokraktár. A vészlejáratok nincsenek jelezve; a vaslejárak az ablakok elé vannak szerelve. Az emeletet egy fedett fahid köti össze a mellette álló irodaépülettel. Ezen épülettől 10—12 m. távolságban vannak a fa és a készanyagok raktára.

Az alsóbbfokú határozat, melyet megfeleltettek a következő: „a) egy automatikus szivattyutelep megfelelő csőhálózattal való beállítása, egy oly kútból nyerje a vizét, mely minden épülettől legalább 12 méter távolban van, hogy szükség esetén a tűzoltóság is vehesse hasznát; b) a gyárban lévő különben is rozoga fenyőfából készült lépcsők cseréltesse ki tűzállókkal; c) a szabálytalanul felszerelt vészlejárak az ablakok előtt lévő jelenlegi helyükről helyeztesse védett falra és azok láttassanak el erkélyekkel.

Ezen felelősségre a szakvélemény szerinti szövege:

Nagyméltóságú Miniszter Ur! Hivatkozással f. évi.....hó.....án kelet,.....számu leiratára, van szerencsénk helyszini eljárás alapján tisztelettel jelenteni, hogy az alsóbbfokú határozatokat fenntartani méltóztatassék, hogy a létesítendő lépcsők éppen a gyufagyárban levő anyagokra való tekintettel nemcsak tűzbiztosak, hanem füstmentesek is legyenek, tehát a műhelyektől legalább Rabitzfallal, de helyesebben 30 cm. erős téglafallal és tűzbiztos ajtókkal választassanak el. A szivattyu pedig, melynek percnkénti vízszállítóképesége legalább 500 liter legyen, oly tűzbiztos helyen

nyerjen elhelyezést, hogy a gyár égése esetén is zavartalanul és biztonságban legyen működtethető. Végül a vaslátrák az ablak elől áthelyezendők a védett falpillérekre és az ablakok vonalában a vaslátrától az ablak felé erkélyek létesítendők.

Ezek után újlag felelősséggel élt a cég, melyben a feljárók tűz- és füstbiztossá tételét és az 500 liter vizet adó szivattyu beszerzését tartja sérelmesnek.

Az iparfelügyelő a munkaépület és az irodát összekötő hid mindkét oldaláról levezető vaslépcsőt elegendőnek tartja, továbbá mentőtömlő beszerzését tartaná szükségesnek. Az 500 liter vizet adó fecskendő helyett vizaccumulátor beszerzését javasolja, avagy a kéményen 22 méter magasságban létesítendő viztartány felállítását ajánlja.

Ezen felelősségre a szakvélemény szószentíri szövege a következő:

Nagyméltóságú Miniszter ur! Hivatkozással.....évi.....hó.....án kelt.....számu leiratára, tisztelettel jelentjük, hogy a gyufagyár kérvénye csak igen kis részben vehető figyelembe, mert a gyár életveszélyes üzeme mellett feltétlenül megbízható óvintézkedések lehetnek csak megfelelők, mint amilyenek az első ízben általunk javasoltak. Azon ajánlattal, hogy a hidról 2 lépcső vezetessék le a szabadba, nem fogadható el, mert a hid már magában véve menekülési irány s ezen szempontból másodrangú kérdés, hogy ott le vagy tovább megy-e a már megmenekült. Ellenben, hogyha a hiddal ellentétes oldalán az épületnek létesítetik egy-egy szabad vaslépcső, az elfogadható, helyes megoldás lenne. Ezt részben pótolná az e helyen alkalmazható vaslétra is, amelyet azonban nők és laikusok nem szívesen vesznek igénybe. A mentőtömlő beszerzése felesleges, mert nincs hozzáértő kezdő és gondozó személyzet s így balesetet okozhatna, de egyébként sem biztosítja a munkások tömeges rohamos menekülését.

A szivattyu helyett vizaccumulátor aligha lesz létesíthető, mert az még költségesebb. Ellenben a tartánynak 22 m. magasban való létesítése elfogadható, mert az első hatásos beavatkozásra elég erős, 2 atm. nyomású sugarat megadja. A vízfordók, vedrek, minimaxok szaporítása a kis tűz első oltása szempontjából előnyös lenne ugyan, de a vízvezeték sugárhatását pótolni nem képes és ahelyett szóba sem jöhet.

A szakvéleményhez az elnökség hozzájárul.

65. Bencze titkár bejelenti, hogy az elnökségi ülés óta véleményeztetett: 12 szabályrendelet, 2 tűzrendészeti, 13 telepengedély, 1 műszaki, kipróbáltatott 9 fecskendő.

Tudomásul vétetett.

66. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gyula és Vida Pál előadókat kéri fel.

Több tárgy nem lévén, az elnöklő alelnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Gróf Széchényi Viktor s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.
elnök. alelnök.

Bencze István s. k.
titkár.

1916.
1915. sz. a.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, 1915. évi december hó 18-án a Magy. Orsz. Tűzoltó Szövetség segélyző pénztárának ülésén.

Elnök: gróf Széchényi Viktor.

Jegyzőkönyvvezető: Bencze István titkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Balogh Dezső, Breuer László, Csepreghy Pál, Keresztes János, dr. Lantos Béla, László István, Papp Ferenc, Ranezay József, Szabó Gyula, Tauber Ferenc, dr. Vass János és Vida Pál.

Elmaradásukat igazolták: Bartha Gergely, Barabás István, Erdély Ernő, Kuhárszky László és Lukáts Ödön.

Elnök az ülést megnyitja és üdvözlí a jelenvöletakat.

75. Bencze István titkár bejelenti, hogy a csepregi önkéntes tűzoltóság parancsnoksága 1914 május hó 24-én bejelentette a tűznél megsérült ifj. Fülöp József parancsnokot. Esetleírás és orvosi zárójelentés több ízben bekérletett, de ezideig sem küldetett meg. Kéri a jelentést irattárba helyeztetni.

A csepregi önkéntes tűzoltóság parancsnokságának 1347/1914. sz. a. számú segélykérése tekintettel arra, hogy a zárójelentést be nem terjesztették, irattárba helyeztetik.

76. Lőcsei tűzoltóság parancsnoksága 1914 június hó 16-án Lipták József sérülését, továbbá 1914 július hó 24-én Klein Géza és Klein Ede sérülését jelenti be. Zárójelentés többszöri megsürgetésre sem küldetett meg.

Lőcsei tűzoltóság parancsnokságának 1394/1914. s. a. — továbbá 1477/1914. s. a. és 1478/1914. s. a. számú segélykérései, tekintettel arra, hogy a zárójelentést be nem terjesztették, irattárba helyeztetik.

77. Szepesszentlőrinc község elöljárósága 1914 július hó 20-án jelenti be Vrabely János kötelezett tűzoltó sérülését, zárójelentés a többszöri megsürgetésre sem küldetett meg.

Szepesszentlőrinc község elöljáróságának 1464/1914. s. a. számú segélykérése, tekintettel arra, hogy a zárójelentést be nem terjesztette, irattárba helyeztetik.

78. Bencze titkár bemutatja temesvári tűzoltóparancsnokságnak 1915 július hó 11-iki gyakorlat alkalmából tolólétraszerelés közben történt súlyos sérülések jelentését.

Elnökség sajnálattal vette tudomásul, egyben felhívja a parancsnokság figyelmét, hogy segélyző pénztárba tagjait minden évben jelentse be, továbbá Holitskó övezgye részére az 1916. év elején a József királyi herceg alapítvány kamatait kérelmezzék.

Petrozsényi Salgótarján R. T. tűzoltóság parancsnokságának azon kérelmét mutatja be a titkár, melyben a segélyző pénztárba tagul be nem jelentett tag sérülését bejelenti.

Tekintettel, hogy segélyzőpénztárnak nem tagja, segélyre igényt nem tarthat.

80. Kulcsár Kálmán (Felesút) augusztus hó 18-án tűznél, fecskendőről leest s 17 nap alatt gyógyuló térdkalácsesont zuzódást szenvedett.

Kulcsár Kálmán részére 30 korona segély utalványoztatott ki.

83. Longú Miklós (Brassó) szeptember hó 4-én tüznél fecskendő leszerelése közben jobb-keze gyűrűs ujján 20 nap alatt gyógyuló zúzó-dást szenvedett.

Longú Miklós részére 26 korona segély utalványoztatott ki.

84. Kapitány Ferenc (Bács) szeptember 17. tüzhöz való vonulás közben szerre való fel-szállás alkalmából ballában megsérült, 19 nap alatt gyógyult.

Kapitány Ferenc részére 25 korona segély utalványoztatott ki.

Lemor Gyula (Salgótarján) szeptember hó 25-én tüznél meghült és október hó 6-án tüdőgyulladásban meghalt.

Tekintettel, hogy nem tagja segélyzőpénztá-runknak, segélyre igényt nem tarthat.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gyula és Vida Pál előadókat kéri fel.

Mivel több tárgy nem volt, ezzel az ülést véget ért.

K. m. f.

Gróf Széchényi Viktor s. k. Bencze István s. k.
elnök. titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál s. k. Szabó Gyula s. k.
előadó. előadó.

Elnökségi határozat a szolgálati érmeokről!

A fémeknek az ára a háboru következtében oly nagy mértékben emelkedett, hogy a szolgálati érmekeket ezidőszerint a régi árban beszerezni nem lehet.

Tekintettel arra, hogy a szolgálati érmekek eladási árát felemelni csak a m. kir. belügyminiszter hozzájárulásával lehet, a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnöksége az 1915. évi december hó 18-án tartott ülésében akként határozott, hogy szolgálati érmekeket a háboru tartama alatt ki nem szolgáltat.

Budapest, 1916 március 20.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnöksége nevében:

Dr. Óvári Ferenc Kuhárszky László
alelnök. titkár.

Figyelmeztetés!

A tűzoltóknak a segélyzőpénztárba való beiratása (baleset elleni biztosítása) az alapszabályok értelmében minden év január 20-ig megújítandó.

Ennélfogva figyelmeztetjük a tek. parancsnokságokat és a községi előljáróságokat, hogy e napon túl, a múlt évi tagság révén, a netáni sérültek segélyre már igényt nem tarthatnak.

Kérjük tehát, hogy a tűzoltók névsorát 2 példányban és a fejénkénti 20 fillért mielőbb és együttesen beküldeni sziveskedjék.

Budapest, 1916 március 27.

Bajtári üdvözlettel:

Dr. Óvári Ferenc Kuhárszky László
alelnök. titkár.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Keresztes János
irodatiszt.

* A belügyminiszter 127518/915—VI. számú körrendeletével meghagyta a székesfővárosi tűzoltó-főparancsnokságnak (s az alispánok és polgármesterek útján valószínűleg a vidéki tűzoltó-parancsnokságoknak is) hogy gőzmalmok, illetőleg kereskedelmi malmoknak és környékének az iparfelügyelők által történő megvizsgálásához, ezen szakhatóság (t. i. iparfelügyelőség) meghívására jelenjék meg és véleményével annak működését támogassa.

* Veszprémvármegye alispánjától. (Körrendelet a községi tűzrendészeti alap jövedelmeinek kezelése tárgyában.) A községi tűzoltó alap és annak jövedelmei kezelésének egyöntetű eljárására vonatkozólag elrendelem: 1. A tűzrendészeti szabályrendelet 95. §. 1. pontja értelmében a községi költségvetésben tűzrendészeti célokra felvett összeg minden évben teljes összegben egyszerre utalandó át a tűzoltó alapba. Tűzrendészeti kiadások közvetlenül a község házipénztárából nem fedezhetők. 2. A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 96. §-a alapján a vármegyei tűzrendészeti alapba beutalandó 5 % oly módon számítandó ki, hogy a költségvetési év végén (1915 december hó 31-én) a tűzrendészeti alapon mutatkozó nyers bevételekből levonandó az előző év pénztári maradványa és a nyert összegnek 5 %-a veendő. Félremagyarítások elkerülése végett különösen is hangsúlyozom, hogy a nyers bevételt alkotja minden a bevételi rovatban szereplő tétel, tehát a községi házipénztárból tűzrendészeti kiadások fedezésére átutalt összeg 5 %-a is a megyei tűzrendészeti alapot illetik. Az így pontosan megállapított 5 %-os hozzájárulás 1916. évi február hó 1-ig a vármegyei tűzrendészeti alapba a veszprémi m. kir. adóhivatalba, rendes postautalványon vagy közvetlenül pontosan befizetendő, mert ellenesetben nemcsak a község biráját, hanem a községi és körjegyzőt anyagilag is felelősségre vonni lesznek kénytelen.

Veszprém, 1915 december 6-án.

Dr. Véghely Kálmán
alispán.

* Statisztika. A székesfővárosi tűzoltóság az 1915-ik esztendő folyamán 771-szer vonult ki. Ebből 164 vak lármának bizonyult, 25-ször csupán állatmentés, 20-szor pedig veszélyes helyzetbe került emberélet megmentése céljából. Valóságos tüzeset 562 fordult elő. Az egészben háborús év tüzeinek száma e szerint az 1914-ik esztendő 736 tüzesetével szemben 174-el, a normális 1913-ban előfordult 626 tüzesethez képest pedig hatvannéggyel volt kevesebb. Legtöbb volt a szobatűz 105, azután a kéménytűz 97 és a pincetűz 59. Gyárégés (köztük 4 gőzmalom) 30 esetben fordult elő és feltűnő sokszor, 15 ízben kellett égő vasuti kocsit oltani.

Égő folyadékok oltása.

Irta: **Dittrich József.**

Szakemberek előtt régen ismeretes, hogy az oltás technikájának egyik legnehezebb feladatát képezte mindenkoron az olyan könnyen gyuló folyadékok oltása, melyek vízzel nem olthatók, mert a vízzel csak nehezen, vagy egyáltalában nem keverednek s fajsúlyuk kisebb a víz fajsúlyánál. Ilyen folyadékok a petroleum, nyersolaj, benzín, gazolin, ligroin, aether, terpentin, benzol stb.

Tudjuk, hogy rendszerint a hideg víz leg-hatásosabb oltóanyagunk, mivel nemcsak hogy a gyulási hőfok alá képes leszállítani az égő test hőmérsékletét, hanem a levegőnek a felületről való elhajtásával a tűz tovaterjedését is megakadályozza. Evidens azonban, hogy a víz ezen hatását égő folyadékoknál nem fejtheti ki teljes mértékben, mert ha le is hűti a folyadékot, ennek már 0° alatt fejlődő gáztermelését elhárítani és az égő tárgyat a levegőtől elzárni nem tudja, vagy csak igen kedvező körülmények között, ritkán sikerül ez neki. A víznél könnyebb folyadékok a víz fölé emelkedve, annak felszínén vígan égnek tovább.

Igaz, hogy kisebb edényben meggyulladt folyadék egy gyorsan az edény szájára dobott vizes ruhával is eloltható, mert a bennrekedt levegő oxigéntartalma csakhamar elfogy és a tűz elalszik. A vékony rétegben szétfolyt és lángragyult folyadékok oltását pedig igen egyszerűen homokkal, földdel vagy fűrészpórral is eszközölhetjük, vagyis az égő területet ezzel letakarva, a levegőtől elzárva, elolthatjuk. Ámde ily kedvező esetek ritkán adódnak.

Mit tehetünk azonban akkor, ha az égő folyadék nagyobb tartányban van, vagy nagy mennyiségben szétfolyva, lángoló tavat alkot, avagy a tartányból állandó utánfolyás mellett a tűz folytonosan új és újabb tápanyagot nyer? Hiszen tudjuk, hogy a vízzel való oltás még nagyobb veszélyt rejt magában, mert az égő folyadékot a tartányból kiszorítja, az szétfolyik vagy szétfröcsögesen s a tüzet tovább terjeszti.

Látjuk tehát, hogy amikor vízzel nem boldogulunk, vagy a ráterített vizes ruha légmentesen a tüzet elfojtani, avagy a homok, illetve fűrészpór az égő folyadék rétegét felszivni és betakarni nem képes, akkor előáll a kényszerűség, hogy más oltási módhoz folyamodjunk.

Régóta keresik ezen megoldást. Próbálkoztak szénsavfejlesztő, fojtó gázokat termelő, porhíntő kézi oltókészülékek egész garmadájával, de mindhiába, mert az adott probléma megfejtését még csak meg sem közelítették.

Az első, aki helyes irányban indult, egy Laurent nevű orosz kémikus volt, aki már az 1906 évben kísérletezett egy új készülékekkel

baduló gázok nyomása a habot a készülékből kihajtotta.

Mint hogy a hab sulya egyhetede ($\frac{1}{7}$) a víz sulyának, vagyis fajsulya a vízre vonatkoztatva = 0.14, míg a petroleumé = 0.80—0.85, a benzíné = 0.620—0.760, az aetheré = 0.736 stb., világos, hogy ezen hab az égő felületre eresztve, ott el nem merül és megfelelő rétegben borítva azt, onnan a levegőt elzárja, tehát a tüzet elfojtja.

Az oltásnak ezen módját alkalmam volt többféle rendszer szerint kipróbálni, miért is azok némelyikét e helyen ismertetni nem tartom feleslegesnek.

1. Perkeo.

A fenti elv szerint létesült többszörös javítás után a „Perkeo“ nevű habbal oltó készülék. A készülék hengeres bádgedényből áll, ebben szénsavas natronfolyadék van, melyhez kevés habképző anyag (spanonin vagy édesgyökér stb.) van keverve. Az edényben kis üvegpalack foglal helyet, mely nyitott szájával felfelé áll és lugos folyadékkal van töltve. A készüléket mindenkor függélyes helyzetben kell tartani. Működés esetén elegendő e készüléket függélyes helyzetéből tótágast átfordítani, hogy a kis üvegből a lugos folyadék kiömöljön s a szénsavas natronnal elkeveredve habot képezzen. A vegyi folyamat alatt fejlődő szabad szénsav nyomása következtében a kifolyó nyíláson át a hab sugárban kiömlik.

A két folyadék 1—1 literjének keveréséből kb. 12 liter hab képződik; a készülék 9 liter ürtartalom mellett tehát kb. 54 liter habot szolgáltat.

Ezen habot az égő folyadék felületére ráfolyatva, illetve azt 5 cm. vastag réteggel beborítva, a felületről a levegőt elzárja és ezzel a tüzet elfojtja. A betakarható felület eszerint kb. 1.08 m^2 -nek felel meg.

A „Perkeo“ készülék azonban korlátolt habtermése miatt csakis kisebb felületű tüzek oltására alkalmas és hátránya az is, hogy csakis függélyes helyzetben használható.

Készültek később ezen elv szerint nagyobb, kocsira szerelt készülékek is, melyek több habot termeltek, vagyis nagyobb tüzek oltására elegendő oltóhabot szállítottak. Sőt előállítottak helyhez kötött berendezéseket is. Hátrányuk azonban a nehéz szállítás és a vegyi anyagok drága és körülményes pótlása maradt, mely használhatóságukat szélesebb körben lehetlenné tette.

(Folyt. köv.)

* A budapesti önkéntes testület háború miatt megcsökkenő létszámával az éjjeli őrségek tartására képtelen lévén, azokat beszüntette. A

TESTÜLETI ELET.

Nagykanizsa 1915. évi jelentéséből.

Mielőtt az 1915. évre vonatkozó jelentésünket előterjesztenénk, nem mulaszthatjuk el ezuttal is megismételni tavalyi jelentésünk vezérpontjában jelzett amaz akadályokat, melyek a dúló világháboru folytán testületünket a lefolyt évben is súlyosan érintették. Ugyanis oda jutottunk, hogy hivatásos tűzoltóink közül ma már csak kettővel rendelkezünk.

A hiány pótlása céljából a múlt év második felében pályázatot hirdettünk, minek eredményeként csak három egyént vehettünk fel, kik közül azonban kettő rövidesen visszavonult s így ezidőszert csak egy kiegészítővel rendelkezünk.

Hogy ezen a szomorú állapoton némileg segíthessünk, silány helyzetünk tüzetes megvilágításával kérvényt intéztünk a m. kir. honvédhadkerületi parancsnoksághoz, amelyben a némileg nélkülözhető katonákból 8—10 tag kivezénylését kértük oly értelemben, hogy azok állandóan a laktanyánkban tartózkodhassanak, miáltal azok teljesen kiképezhetők lennének.

Legnagyobb sajnálatunkra ezen kérelmünk a legridegebben visszautasított.

A sors különös kegyéből városunkat ezideig nagyobb tűzvész nem fenyegette s így a minden oldalról megnyilatkozó közöny esetleges kiszámíthatatlan károkat lakosságunkra nem mért.

Van szerencsénk ezuttal bejelenteni, hogy a parancsnokság egyesületünk megtakarított vagyonából a múlt év folyamán a Sopronban székelő Seltenhofer Frigyes fiai cégtől egy 22 lóerejű benzinmotoros feckendőt 6100 korona és egy négykerékű gépezetes tolólétrát 6000 korona értékben megvásárolt s azokat teljesen ki is fizette.

A tűzoltók hadbavonulása következtében a gyász egyesületünket sem kerülte el, amennyiben közös szeretetünk és tiszteletünkben állott ügybuzgó mászó-osztályparancsnokunk: Rátkai Lajos, a harc téren hősi halált halt. Emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Az 1916. évre vonatkozó költségvetés a választmány által készített tervezet alapján a közgyűlés által következőleg állapítottatott meg:

Bevétel.		Korona
1. Pénztári maradvány		301.19
2. Pártoló tagsági díjakból		650.—
3. Városi átalányból		14000.—
4. Nagykanizsai Tkptár adománya		100.—
5. Első Magyar Ált. Bizt. Intézet adománya		100.—
6. Osztrák-Magyar Bank adománya		25.—
7. Gazdasági Tkptár adománya		25.—
8. Délzalai Tkptár adománya		50.—
9. Polgári Egylet adománya		25.—
10. Néptakarékpénztár adománya		25.—
11. Franz Lajos és fiai Rt.		200.—
12. Biztosító ügynökségi jutalékból		50.—
13. Hydrophor használati díjából		30.—
14. Minimax koptatási díjából		30.—
15. Váratlan jövedelemből		30.—
Összesen		15641.19
Kiadás.		Korona
1. Segédtsiszt fizetése		1200.—
2. Szertári gépésztiszt fizetése		1000.—
3. I-ső oszt. csővezető fizetése		1000.—
4. II-od oszt. csővezető fizetése		900.—
5. 7 tűzoltó fizetése (a 840 K)		5880.—
6. Hadi drágasági pótlék 11 tűzoltó részére		225.—
7. VI—VII. ker. hivatásos tűzoltó fizetése		420.—
8. 12 tűzoltó ruházata		2000.—
9. Kürtösi jutalék		10.—
10. Titkár tiszteletdíja		200.—
11. Orvos tiszteletdíja		50.—
12. Pénztárnok tiszteletdíja		200.—
13. Szerek javítása és benzin beszerzése		500.—
14. Új beszerzésekre		700.—
15. Nyugtabélyegre		54.—
16. Tagdíjbeszedés után 2%		13.—
17. Zala előfizetési díja		18.—
18. Országos és megyei tagdíj		12.—
19. Országos segélyalap tagdíj		12.—
20. Nyomtatványok és postadíjakra		30.—
21. Tűzi szolgálatra		100.—
22. Mosásra		50.—
23. Szerek tűz ellen biztosítására		25.—
24. Szolgálati érmek beszerzésére		30.—
25. Betegség. díj és 11 tűzoltó balesetbirt.		400.—
26. 1915. évi balesetbirt. hátralék		130.—
27. 12 tűzoltó rokkant-egylet tagsági díja		275.—
28. Váratlan kiadások		207.19
Összesen		15641.19

A nagykanizsai önk. tűzoltótestület mérlege 1915. évről.

	Kor.	fill.		Kor.	fill.
1. Pénztári készlet	301	19	1. Egyenleg mint tiszta vagyon	32525	44
2. Tűzoltószerekben	20561	24			
3. Segélyalapban	3077	09			
4. Felszerelési alapban	5172	78			
5. Ruha alapban	3112	23			
6. Mentő osztály alapban	300	91			
	32525	44		32525	44

Az 1915. év végével szolgálati éremre a következők jogosultak és pedig: XXV. évesre Ziegler Antal, Kovács György, Rozsonics József, Nováth István, X. évesre Kalmár Henrik.

Főparancsnok röviden méltatta ezen émelek erkölcsi értékét és buzdító szavak közepette a jogosultak mellére feltűzte azokat.

A közgyűlés befejezte előtt Grünhut Henrik pártoló tag a háború következtében katonai szolgálatra bevonult Deák Péter elnökről meleg szavakban emlékeztetve meg, indítványára a távol levő elnök erről sürgönyileg értesíteni rendeltetett.

Ugyancsak Eperjessy Gábor pártoló tag indítványára Knortzer György főparancsnoknak lankadatlan buzgalmaért és különösen a legutóbbi időben a felszerelésnek értékes darabokkal való szaporítása körüli eljárásért jegyzőkönyvi elismerés és köszönet nyilvánított.

Kmf.

Knortzer György,
közgyűlési elnök.

Fenyvesi Sándor,
közgyűlési titkár.

Hitelesítjük:

Szaváry Sándor.

Kalmár Henrik.

Az elmúlt évben 13 tüzeset fordult elő; minőség szerint: 1 malom, 2 szalmás pajta, 1 szalmás istálló, 1 mennyezet, 1 bolti, 3 szalmakazal, 1 ól, 1 szónakazal és 6 kéménytűz. Az összes kár 15.110 koronára tehető, melynek nagyobb része biztosítva volt.

Az év elején volt a testületnek 108 pártoló tagja, kilépett 2; az év végén maradt 106 tag.

Működő tag volt az év elején 48. Elhalt 3, kilépett 1, belépett 1, maradt az év végén 45 tag.

Az országos tűzoltó segély-alapnak 48 taggal volt tagja testületünk.

Elnök hadbavonult:

Knortzer György,
főparancsnok.

Ahol egy esztendőben benzinmotoros fecskendőket és tolólétrát tudnak vásárolni, ott a testület sorsa jó kezébe van letéve.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** Kik lesznek győztesek? Irta: Omikron. — Védnökünk a magyar katonákhoz. — Felhívás a „József királyi herceg” alapítványának kamataira való pályázat dolgában. — Hivatalos rész: Az 1915 december 18-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. — Az ugyanakkor tartott segélyezőpénztári ülésen felvett jegyzőkönyv. — Elnökségi határozat a szolgálati érmekről. — Figyelmeztetés. — Meghívó. — A belügyminiszter 127 518/915. számú körrendelete. — Veszprémvármegye alispánjától. — Statisztika. — Égő folyadékok oltása és a Perkeo. Irta: Dittrich József. — Testületi élet: A budapesti önkéntesek örséget nem tartanak. — Nagykanizsa évi jelentéséből. — Különlélek. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források. — Mellékletként az 1914. és 1915. évfolyamok tartalomjegyzéke.

— **Öfelsége,** a király, elrendelte, hogy József

tán, a harcterről visszatérve újra elfoglalta főispáni állását, a székesfehérvári püspökkel, Prohászka Ottokárral együtt, a Hindenburgbakák (69-ik gyalogezred) érdekében megindított minden jótékonyági mozgalomban tevékeny részt vesz, arra is vett magának időt, hogy az Országos Gazdagylésen (febr. 10-én) megjelenve a kisgazdák érdekében is felemelje szavát. A hadifoglyok mezőgazdasági munkára való felhasználása kérdésének fejtegetése során hangsúlyozta, hogy a gazdasági háborút csak úgy nyerhetjük meg, ha a kisgazdák érdekeit kellő védelemben részesítjük.

— **Széchenyi Ödön** basa levele Óvári Ferenc alelnökhöz. „Folyó év január 16-án kelt nagybecsű levele által igen szomorúan értesülve arról, hogy tisztelt nagybátyja Kovács Gábor úr múlt év végén meghalt, fogadja legmélyebb részvétemet. Mindig kedvesen emlékezem vissza azon időre, midőn oly szerencsés voltam a Nagyságos urat és boldogult tisztelt nagybátyját Konstantinápolyban látni és üdvözölni. Körülbelül egy év előtt kértem Nagyságos urat és Széchenyi Viktor kedves rokonomat, hogy a volt önkéntes tűzoltó segédtestem Koppler József az Osztrák Magyar Bank nyugalmazott ellenőre, kinek a tűzoltás körül sok érdemei vannak, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség tiszteleti tagjául megválasztassék. Amint értesültem ez nem történhetett meg, mert a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség nagygyűlése el lett halasztva. Megválasztása azonban már mindenkorra lehetetlenné lett, mert Koppler József múlt év december 20-án Grác városában meghalt. Azon reményben zárom soraimat, hogy dicső hadseregünknek sikerülni fog teljesen legyőzni ellenségeinket. Fogadja Nagyságos úr legszívélyesebb üdvözlőmet, maradok régi tisztelője Széchenyi Ödön basa.”

— **Halálozás.** A szepesvármegyei tűzoltó-szövetség elnöke, Winkler Pál, munkás életének 66-ik esztendejében Gőlniczbányán elhalálozott. Nagy népszerűségű férfi volt szűkebb pátriájában, ahol csupa szeretet és bensőség ragyogta körül, mert ő is szerette embertársait s a népnek igaz barátja, valódi atyja volt.

— **Az Esztergomi Önkéntes Tűzoltó-Egyesület** megilletődve tudatja, hogy több mint félszázadon át lelkes tagja Borovszky János volt 1848/49-iki honvéd és volt egyesületi szertárnok Esztergomban, 1916. évi február hó 14-én délután 5 órakor életének 101-ik évében hirtelen elhalálozott. A megboldogult bajtársat február hó 16-án kísérték örök nyugalomra. Átélt a nemzet önvédelmi harcát, melynek vitéz katonája volt; részt vett a vármegyei és a városi tűzrendészet megalapozásában; az emberszeretet

díjmentesen.

— **Péter Antal**, a tordai önkéntesek parancsnoka, vármegyéje területén szerte járt s a sebesült katonák javára vetítőképes előadásokat rendezett. Ez előadások jövedelméből karácsonyi, husvéti s más időszakos ajándékok gyanánt nagymennyiségű fehérneműt és cigarettát juttatott katonáinknak.

— **Levél a szerkesztőhöz.** Igen tisztelt Szerkesztő ur! Figyelmemet felhívták a Tűzrendészeti Közlöny múlt évi december hó 25-én kelt 9—12. számában megjelent egy közleményre. „Elődöm Polit Mihály letartóztatása után a cs. és kir. várparancsnokság részéről a péterváradai vártűzoltóparancsnoksággal én bizattam meg s ez idő szerint is még betöltöm ezen megbízatást. Kinevezésemmel együtt bővült hatáskörrel arra is megbízást kaptam, hogy az intézményt szervezzem át s egyuttal szervezzem az újvidék városi kerületet is. Időközben súlyosan megbetegedtem, helyettesítésemre egy tisztársam kapott megbízatást, azonban a technikai részét szolgálatomnak a kórágéból is egyszolgálatvezető altisztem útján továbbra is elláttam. A belgrádi portyázó különítmény keretén belül létesítendő tűzoltócsapat megalakítása, az egyének kiválogatása és kiképzése egy ez alkalommal nem közölhető esemény bekövetkeztéig intentionim szerint történt. Rövid idő múlva felgyógyulva, magam vettem át ismét a parancsnokságot s a csapat teljes felszerelését és taktikai kiképzését magam fejeztem be s én is indítottam annak idején utnak s így történt, hogy Heitz tűzmester lett a csapat szolgálatvezetésével egy tiszt felügyelete mellett megbizva s e minőségben szerepel ma is. Tehát egyelőre kérem szívesen tudomásul venni, hogy ezideig egy cs. és kir. vártűzoltósági parancsnok van s ez szerény magam volnék. *Balassa Márton* tart. m. kir. honvédhadnagy, Temesvár sz. kir. város főszámvevője.

— **Nyíl a tűzoltóautomobilokon.** A tűzoltók új automobil-szerein elől a szerről forgatható nyilat alkalmaztak, amelyet, hogy a homályban is jól látható legyen, meg is világítanak. Ez a nyíl jelzi, hogy milyen irányban óhajtanak a tűzoltóautomobilok az általános menetiránytól eltérni, illetve merre akarnak befordulni s így a közönség s a forgalomra ügyelő hatósági közegek jó előre tájékozódhatnak a tűzoltóság menetirányáról. A hatóság ezt az újítást azzal a figyelmeztetéssel közli a nagyközönséggel, hogy a forgalom akadálytalan lebonyolítását és biztonságát a jelzés követésével önkéntes korai kitéréssel a maga részéről is mozdítsa elő. A tanács egyuttal megkérte a főkapitányságot, hogy közegeit erről az újításról megfelelőképen értesítse és őket megfelelő eljárásra utasítsa.

beállításukhoz szükséges, s a városban állandósultak a tűzvészek. A folytonos oltási munka pedig annyira kimerítette az ottani tűzoltóságot, hogy Görz városa kénytelen volt segítséget kérni. A fáradságtól kidőlt görzietket a gráci tűzoltóság egy csapata váltotta fel.

— **Pólában**, az automobilszerekkel is ellátott tűzoltóság vezetésével a wieni tűzoltóság egyik hadbavonult Brandmeisterét bízták meg.

— **Tankóczyt szabadlábra helyezték.** Tankóczy Gyula volt szatmári főkapitány háromrendbeli bűnügyében a Kuria tudvalevőleg felmentő ítéleteket hozott. Tankóczy ennek dacára vizsgálati fogságban maradt, mert más bűnügyben is folyik ellene eljárás. Ezt a vizsgálati fogságot még akkor rendelték el, amikor a többi bűnügyét tárgyalták. E többször meghosszabbított vizsgálati fogság lejártával az ügyészség újra indítványt adott be Tankóczy vizsgálati fogságának a meghosszabítására. A törvényszék vádtanácsa az ügyészség indítványát elutasította s Tankóczy szabadlábra helyezését rendelte el, azzal az indokolással, hogy a volt főkapitányt több ügyben jogerősen felmentették, a folyamatban lévő bűnügyben pedig a bűnösség kimondása esetén sem látszik súlyosnak a kiszabható ítélet. Tankóczy kilenc hónapig volt vizsgálati fogságban.

— **A Széchenyi-lánchíd** november 27-én reggel történt újra megnyitásakor, a próbajáraton levő tűzoltó autók is átvonultak.

— **Edison Tamás**, a gyárának leégésekor szerzett keserű tapasztalatok után (egy phonograph lemezek előállítására használt gyémántos szerszámát a nagy füst miatt nem tudták megmenteni) villamos reflektort szerkesztett, mely a tűzoltók sisakjára erősíthető, míg a lámpát tápláló akkumulátor a derékon lógna. A reflektor fényereje állítólag a legtömörebb füst okozta sötétséget is eloszlatja — csak éppen magát a füstöt nem.

— **A telefonközpontok biztosítása.** A kereskedelemügyi miniszterium most döntött a legközelebbi tíz esztendőre a Nagymező-utcai és az ujonnan épült Mária Terézia-téri telefonközpontok biztosításának ügyében. A biztosított összeg tizenöt millió koronára rug s az évi díjfizetés huszonhétézer koronát tesz ki, érthető tehát, hogy a kereskedelemügyi miniszter január 27-iki leiratára, mely az összes magyar és a Budapesten működő idegen társaságokat is ajánlattételre szólította föl, akadt pályázó bőségesen. A magyar társaságok közül hat vezető intézet pályázott s úgy hitték, hogy az összesen kétszázhetvenezer koronás díjfizetésből valamennyien részesedni fognak. Az összes ajánlatok, a hasonló üzletek természetének megfelelően, teljesen egyöntetű ajánlatot nyuj-

tottak be és pedig a tűzbiztosításra nézve másfél, az esetleges előfizetésvesztésre nézve pedig öt ezrelékes díjat számítva. A legutóbbi tíz éves szerződést, amely csak a régebbi, a Nagymező-utcai középpontra vonatkozott, három intézettel egyenlő arányban kötötték volt meg és pedig az Első Magyarral, a Magyar-Franciával és a triezsti Generálival. Az új pályázat, amely már az új telefonpalotára is vonatkozik, most dőlt el. A döntés szerint az összes új pályázó elutasításával az eddigi három intézet újabb tíz évre nyerte el az üzletet.

— **Tárgymutató.** Az 1914. és 1915. évfolyamok tartalomjegyzékét lapunk idei első számának mellékleteként kapják kézhez a t. olvasók.

Szerkesztői üzenetek.

D. A veszprémi takarékpénztár, a harmincezer koronával, ezelőtt 70 évvel ültetett kis cserjéből két millió korona saját tőkével rendelkező s egy év alatt száz millió koronát forgató nagy fává fejlődött. A takaréknak a mi alelnökünk, Óvári Ferenc az elnökgazgatója.

K. 1793—1815-ig a Napoleon idejében és azután 50 évig (1865-ig) vagy 72 esztendő alatt 8 millió katona pusztult el. De ebből csak másfél millió esett el fegyvertől, míg 6½ millió betegség áldozata lett. 1870—71-ben 28300 német katona esett el a csatákban, de a betegségek már csak 14900 embert ragadtak el. Az orosz-japán háborúban pedig a japánok részéről 58 ezer ember lett hősi halált, míg betegségben csak 21 ezer pusztult el.

W. Ha valamely beton (cement) pillér cm² területére 9 kilogramm súly kerül vagy jut, akkor az — a statikai számítások szempontjából — nyugodtan engedélyezhető.

Kiadó: **KUHÁRSZKY LÁSZLÓ** titkár.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Gelltner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.
Gyár: Korpónai-utca 20—21. szám.

Teudloff—Dittrich

Budapesti Armatura-, Szivattyú-
és Gépgyár Részvénytársaság

BUDAPEST-KISPEST, ÜLLŐI UT 220—222. SZ.
Telefon: 51—22 és 51—23. ▼ Sürgőnyolom: „TEUDLOF BUDAPEST”

SELTENHOFER FRIGYES FIAI,

— **SOPRON,** —
cs. és m. k. udvari szállítók.

Legelső magyar tűzoltószergyár, harang- és ércöntőde.

Mátrai Antal és Társa r.-t.

Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-
körút 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és
tömlőmotorlákat.

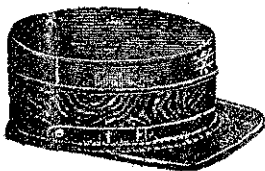
— **Walszer Ferenc** —
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémcöntőde

Budapest, VI., Lomb-utca 34—36. szám.

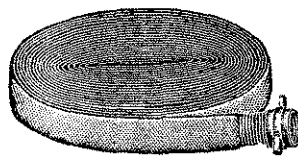
Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyú-
kat és tűzoltói felszereléseket.

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat
acélsodrony-betéttel legjobban
és legolcsóbban készít
**Ritscher Zsigmond és
Fia, Körmend**
Interurban telefon 27.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

FEIK ÉS TRÉBA

Budapest, V., Lipót-körút 22.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás
összes tűzoltó-szerekben, egyéni fel-
szerelésekben stb. Árjegyzék ingyen

Magyar mérleg- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 41.

MOTOROS TURBINAFECSEKENDŐK. KÖZSÉGI FECSEKENDŐK.

Elsőrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és
felszerelések

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítóknál

Budapest, Váci-utca 35. szám.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!
Nagyobb megrendelésnél saját költségünk
küldjük szabásunkat mértékvtől e céljából.

HATSCHERK SZARADALMA
ETERNIT-PALA

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga.

Eternit-művek Hatschek Lajos
Budapest, Andrassy-út 33. sz. Nyergesujfalu (Esztergom m.)

Magyar Fémlemezipar r.-t.

Budapest, VII., Erzsébet királyné-út 57.

egyedül gyártja a szab. Henze-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és
kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

TŰZFECSEKENDŐK, TŰZOLTÓSZEREK, ÉS FELSZERELÉSEK.

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat acélsodrony-
betéttel legjobban és legolcsóbban készít

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatali jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az Országos Szövetség elnökségéhez kell intézni; a levél az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Bákózi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkék, melyeknek kézirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
--	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

Magyar tűzoltók szereplése a háboru során.

Hasztalan mondjuk minden a frontról rövid szabadságra hazatért bajtársunknak, hogy „kössetek már békét!” — a háboru csak tovább huzódik. Hiába, ahol az egyik oldalon csak engesztelhetetlen gyűlölet, vak bosszuvágy meg ártó szándék lovalják az entent hiveit mind vadabb szélsőségekbe s a másik oldalon, mi, csak méltányosságot kívánunk: ott a két álláspont között oly nagy az ellentét, hogy szinte lehetetlen áthidalni. Pedig ma már ott tartunk, hogy ez az elhuzódása a háborunak, káros nemcsak a legyőzött félre nézve, hanem annak sem igen fog sok javára válni, amelyik a végleges győzelmet majd kivívja. Legfeljebb, ha iparkodik lehetőleg jobb helyzetet teremteni a másikkal szemben.

Némileg vigasztaló reánk nézve, hogy a mieink e jobb helyzetnek létrehozatalán meglehetősen céltudatosan munkálnak.

Először is sikerült a mieinknek nyert területekre tenni szert. A német szövetséges elfoglalta nyugaton Belgiumot és Franciaország északkeleti részét. Keleten pedig, ők és mi, birtokunkban tartjuk egész Lengyelországot, sőt ők megszállták az északi tenger partján levő részeket is, egész Rigáig; mi pedig a macsói bánáságot és Szerbiának a Moraván innen (nyugat felé) eső részét; az e folyótól keletre fekvő részt, másik szövetségesünknek,

a bolgároknak engedvén át. Aztán Montenegró, Észak Albánia, sőt már Olaszországból is jó egynehány négyszögkilométer áll fennhatóságunk alatt. Kézizálog tehát elég van már a kezünkben — békekötés esetére.

A hódított területek — most — nekünk már teremnek is, mert katonáinkkal megműveltettük azt, sőt anyyira rendezett viszonyokat iparkodtunk létrehozni, hogy néhol a háboru borzalmai által sújtott lakosság csaknem véglegesnek tekinti az állapotokat. Szerbiában pl. már akadtak olyan polgárok is, akik a magyar királyi postatakarékpénztár clearingforgalmába beléptek, és a negyedik magyar hadikölcsönre is jegyezték néhány tizezer koronát.

De mindezeknél többet mondó a konszolidált állapotok létrehozatalára irányuló törekvések céltudatossága dolgában annak ténye, hogy például a megszállva tartott Lengyelországnak, ugy a németek, mint az osztrák-magyar közigazgatás alá tartozó részében — a tűzrendészeti ügyeknek is van állandó referense; Nándorfehérvárott (Belgrádban) pedig újra aktív a tűzoltóság.

Hogy mindkét helyen, ámbár maga a közigazgatás egyelőre még csak osztrák-magyar, a tűzoltóintézmény élén magyarok szerepelnek: ez csak újra annak a minden beszédnél ékesebben szóló tanubizonysága, hogy tűzrendészeti téren, a németek után, mi magyarok következünk.

Déllengyelországban (Radom, Kielce stb.) a székesfővárosi tűzoltóság tisztikarának egy tagja, név szerint Blasnek Hugó, főhadnagy, végzi a tűzrendészeti referens teendőit: Belgrádban pedig a felső tűzoltói tanfolyamot is végzett Balassa Márton, honvédhadnagy (polgári foglalkozása szerint Temesvár főszámvevője) felügyelete alatt, a székesfővárosi tűzoltócsapat egyik tagja, név szerint Heitz Mihály, őrmester, a tűzoltók parancsnoka. Utóbbi mellett őrsvezető gyanánt két másik, szintén a budapesti hivatásos tűzoltóság kötelékéhez tartozott tűzoltó, Weinper Pál és Kovács Károly, szerepel.

Mellékes esemény mindkét felhozott eset, mely a háboru során csak epizód-szerű jelleggel bír. Bennünket azonban mégis kell, hogy érdekeljen, mert két új vidék, mondjuk országrész, a hazai tűzoltószergyárak érdekkörébe kapcsolódott be általa.

A magyar tűzoltóságra pedig mindkét tényből némi dicsőség is háramlik.

A belügyminiszter 31005/1916. számú körrendelete a mentésügy állásáról adatok szolgáltatása tárgyában.

(Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének. Ez a körrendelet Fiuméra is kiterjed.)

Béke idején is tapasztalható volt, hogy társadalmunk nincsen mindenütt kellően felkészülve arra, hogy hirtelen támadt balesetek, avagy elemi csapások következtében megsérültek első ellátásánál, elszállításánál és az esetleg szükségesnek mutatózó első óvóeljárásoknál segítséget nyújtson és a közegészségi hatóságokat ezirányu eljárásában támogassa. A jelenleg folyó háboru feladatainkat e téren is megszorozta és társadalmunk e célt szolgáló szervezettségének hiánya kiváltképp hadviselésünk első időszakában érezhető volt.

Közegészségi törvényünk (1876: XIV. t.-e. V. fejt. 39—42. §§-a) rendelkezik arról, hogy a fentjelzett célok szolgálatára az országban u. n. mentőintézmények létesítessenek. Egyik-másik városban egyesek buzgó kezdeményezésére a társadalom felkarolta a mentés ügyét, de az e téren eddig tapasztalt társadalmi tevékenység eredménye távolról sem felel meg az e tekin-

teink szaporodása pedig a betegszállításra való tökéletesebb berendezkedésünket igényli. Az emberiség fokozódó követelményei az emberélet megmentésének és az emberi munkaerő fenntartásának nagy nemzeti és gazdasági jelentősége kell, hogy serkentse társadalmunkat arra, hogy a jelzett közegészségi feladat megoldásában, az eddiginél jóval nagyobb mértékben vegyen részt.

Örömmel tapasztaltam, hogy a háboru alatt ez irányban érdeklődés nyilvánult és tevékenység indult meg. Ezt állandósítani, fejleszteni óhajtom. E célból, az összes e téren működő társadalmi egyesületeket és az esetleg hatóságilag szervezett hasonló célú intézményeket olyan országos társadalmi szervezetbe kívánom belevonni, amely képes lesz a meglévő intézményeket egységesen fejleszteni és ott, ahol szükséges, újabb intézményeket létesíteni.

Hogy a tervbevett országos szervezet létesítését megfelelően elkészíthessem, pontos tájékozódást kívánok szerezni arról, hogy a mentés, első segítségnyújtás s a betegszállítás, az országban hol és miként van szervezve és fennálló egyesületek és intézmények, tárgyi és személyi tekintetben, hogyan vannak ellátva. E célra, a kívánt adatok szolgáltatását megkönyvitendő, kérdőívet mellékelek.

A törvényhatóság területéről összegyűjtött kérdőívek alapján a tisztii főorvos véleményes jelentést szerkesszen arról, hogy mily mértékben és mily módon kívánatos a meglévő egyesületek, intézmények, berendezések stb. fejlesztése, illetőleg kiegészítése és a törvényhatóságban mely helyeken mutatkozik szükségesnek a mentésre, az első segítségnyújtásra társadalmi intézmény, illetőleg mentőegyesület szervezése.

Budapest, 1916. évi március hó 2-án.

Sándor János.

E körrendeletet a belügyminiszter Szövetségünknek is megküldötte, azzal, hogy a meglévő mentőintézmény fejlesztésére nézve tegyen javaslatot.

A véleményes jelentést, mely a legközelebbi országos választmányi ülés elé kerül, dr. Balogh Dezső, h. titkár készítette s lapunk más helyén, de még ugyanebben a számban, sietünk azt t. Olvasóinkkal egész terjedelmében megismertetni.

* A magyar országos tűzoltó szövetség a negyedik hadikölcsonre 15000 (tizen-

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége folyó évi július hó 22-én d. e. 11 órakor ülést tart, melyre az Elnökség t. tagjait ez uton hívja meg.

Délután 4 órakor tanulmányi kirándulás a Magyar Ruggyantaáru gyárba.

Budapest, 1916. június hó 24-én.

Gróf Széchényi Viktor s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.
elnök. alelnök.

Kuhárszky László
titkár.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség országos választmánya 1916. évi július hó 23-án d. e. 10 órakor Budapesten, VII., Rákóczy-ut 38. IV/15., saját üléstermében tartja ez évi rendes közgyűlését, melyre az elnökségi és választmányi tagokat ez uton hívjuk meg.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az elnökség évi jelentése az 1915. évről.
2. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése és az 1915—1916. évi zárószámadás.
3. Bencze István titkár lemondása, esetleg a megüresedett titkári állás betöltése.
4. Tagtörlések.
5. Netáni indítványok.

Az országos választmány tagjai: az elnökség tagjai, a szakosztályok elnökei, alelnökei, előadói szakképviselői és jegyzői; a vármegyei szövetségeknek tisztviselői közül vagy választmányi tagjai sorából kiküldött, meghatalmazással ellátott 1—1 képviselője; (ezek vasuti költségeik megtérítését kívánhatják, ha a szövetség elnökségének írásban előzetesen bejelentik és ha a szövetség az előző évet bezárólag tagsági díjjal hátralékan nincs); a hatóságtól ki-nevezett, illetőleg vármegyei szövetségek által megválasztott és igazolt vármegyei tűzrendészeti felügyelők; a törvényhatósági városok önálló hivatásos és önkéntes parancsnokai.

Budapest, 1916. június hó 24.

Gróf Széchényi Viktor Dr. Óvári Ferenc
elnök. alelnök.

Kuhárszky László
titkár.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztárának elnöksége f. évi július 22-én d. e. 11 órakor ülést tart, melyre az elnökség t. tagjait ez uton hívja meg.

Budapest, 1916. június 24-én.

Gróf Széchényi Viktor s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.
elnök. alelnök.

Kuhárszky László s. k.
titkár.

Meghívó.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztára f. évi július hó 23-án d. e. ¹/₂ 12 órakor tartja Budapesten, VII. ker. Rákóczi-út 38. szám IV/15. saját üléstermében évi közgyűlését, melyre a tagtestületeket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az elnökség évi jelentése az 1915. évről.
2. Az 1915—16. évi zárószámadás kapcsán a pénztárvizsgáló-bizottság jelentése.
3. Netáni indítványok.

Budapest, 1916. június hó 24-én

Gróf Széchényi Viktor s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.
elnök. alelnök.

Kuhárszky László s. k.
titkár.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, 1916. évi április hó 15-én, a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnökségi ülésén.

Elnök: gróf Széchényi Viktor, majd dr. Óvári Ferenc, alelnök.

Jegyzőkönyvvezető: Kuhárszky László, titkár.

Jelen voltak: dr. Balogh Dezső, Bartha Gergely, Breuer László, Erdély Ernő, Keresztes János, László István, Papp Ferenc, Szabó Gyula, Täuber Ferenc és Vida Pál.

Vendégek: Hauser György, Kállay Imre, dr. Lantos Béla és Wagast József.

Elnök üdvözli a megjelenteket és az ülést megnyitja.

1. Dr. Óvári Ferenc alelnök bemutatja Bencze István titkár lemondó levelét.

Többek hozzászólása után az elnökség Bencze István távozását tudomásul veszi, lemondását az orsz. választmány elé terjeszti, mely a titkári állás esetleges betöltése iránt intézkedik. Az elnökség továbbá az orsz. választmány legközelebbi ülését folyó évi július hó 23-ára tűzi ki.

2. Kuhárszky László titkár felolvassa dr. Némethy Károly belügyminiszteri államtitkár és Jalsoviczky Sándor belügyminiszteri tanácsos kitüntetések alkalmából való üdvözlésükre küldött köszönő levelét.

Tudomásul szolgál.

3. Titkár előterjeszti a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség elnökségének 1915. évi jelentését.

Az elnökség az évi jelentést azzal veszi tudomásul, hogy az a győri tanfolyamokról szóló jelentéssel, ezen elnökségi ülésen hozott határozatok befoglalásával, valamint azon felhívással egészítették ki, mely hivatalos lapunk utján ismételten a testületekhez intéztetett, hogy a hadbavonultak, kitüntettek, elesettek stb. névsorát a Tűzrendészeti Közlöny részére küldjék be. Az elnökség egyuttal elrendeli, hogy az évi jelentés az orsz. választmánynak július hó 23-án tartandó gyűlése elé, ezen ülésen hozott határozatokkal együtt, terjesztessék és a hivatalos lapban közzététessék.

4. Titkár bemutatja a m. kir. belügyminiszternek azt az átiratát, mellyel értesíti a Szövetséget, hogy a honvédelmi m. kir. miniszter utasította az összes honvédkerületi parancsnok-

ságokat, hogy oly állomásokon, ahol a honvédségnek barakkjai vannak és ahol aziránt még intézkedés nem történt volna, állandó katonai tűzörseget szervezzenek.

E szervezés és az ezzel járó kiképzés megállapítása tekintetében az egyes honvéd állomásparancsnokságok a Szövetséggel közvetlenül fognak érintkezésbe lépni.

Dr. Óvári Ferenc alelnök jelenti, hogy már is több helyről megkeresés érkezett, melyek részint kiküldött utján, részint írásbeli utasítás alapján nyertek elintéztést.

Tekintettel azonban arra, hogy ilyen katonai intézmények tűzrendészetére vonatkozó rendszeres utasítással nem rendelkezik a Szövetség, indítványozza ennek az utasításnak a kidolgozását.

A jelentések tudomásul vétettek s a katonai barakkokra és raktárakra vonatkozó általános utasítás kidolgozásával Papp Ferenc és Erdély Ernő szakelődök kéretnek fel.

5. Erdély Ernő sajnálattal tapasztalja, hogy a testületek tűzoltói működést nem fejthetnek ki, miután tagjaik katonai szolgálatot teljesítenek. E baj orvoslása érdekében indítványozza, hogy a Szövetség hasson oda, miszerint a tűzoltói teendők ellátását a hadiszolgálat alól felmentettek végezzék.

Az elnökség az indítványt magáévá teszi és elhatározza, hogy ily irányu rendelet kibocsátására a m. kir. belügyminisztert kéri fel.

6. Titkár jelenti, hogy a m. kir. belügyminiszter ur 14396/1916. VI.—a számú rendeletével az év I. felére járó 5500 K államsegélyt folyósította.

Örvendetes tudomásul szolgál.

7. Titkár fololvassa a m. kir. közigazgatási bíróságnak elutasító végzését, melyet a portóköteles leveleink díjainak utólagos megállapítása ügyében hozott, indokolásul felhozván,

hogy sem az 1896. évi XXVI. t.-c., sem más törvényes jogszabály ezt az ügyet a m. kir. közigazgatási bíróság hatáskörébe nem utalja.

Tudomásul vétetett.

8. Titkár előterjeszti a cibakházai önkéntes tűzoltótestületnek átiratát és Esztergom vármegye tűzoltó-szövetségének írásbeli határozatát a magyar szent korona országai területén működő tűzoltók szolgálati idejéhez, a jelen háboru alkalmából hozzászámítandó hadiévek tárgyában.

Az elnökség úgy az indítványt, mint a határozatot az orsz. választmánynak előterjesztése céljából kiadja Szabó Gyula előadónak.

Elnök eltávozván, az elnöki széket dr. Óvári Ferenc alelnök foglalja el.

9. Titkár bemutatja Szidanits Géza 44. gy.-e. zászlósának kérvényét, melyben a Szidanits-árvák javára tett alapítványból a javára kezelt tőke kiadását kéri.

Elhatározott, hogy amennyiben kérelmező kimutatja az árvák számát és nagykorúságát, az alapítványból a reá eső rész kiadassék.

10. Dr. Óvári Ferenc alelnök jelenti, hogy nagysolymosi Szabó Ferenc „A magyar országos tűzoltó-szövetség panamáí” című mű szerzője, öt évi hallgatás után ismét porondra lépett.

Nyílt levelezőlapot intézett a Szövetséghez s kéri, hogy Máramaros vármegyében szervezzünk tűzoltóságokat s hogy összes kiadványaink 1—1 példányát, valamint az önkéntes tűzoltótestület szervezéséhez szükséges alapszabálymintát küldessük meg neki, mert a 10.000 lakosu Borsza községben tűzoltó-egyesületet szándékozik szervezni.

Tekintettel a kérelmező multjára az elnökség akként határozott, hogy előbb Máramaros vármegye alispánja kérendő fel, vajjon alkalmasnak tartja-e Szabó Ferencet ily hivatás

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség 1915—1916. évi zárószámadása.

Sorszám	BEVÉTELEK	Érték		Pénz		Sorszám	KIADÁS	Érték		Pénz	
		K	f	K	f			K	f	K	f
1	Maradvány	100	—	1163	80	1	Szakelődök tiszteletdíja	—	—	—	—
2	Államsegély			11000	—	2	Tisztviselők tiszteletdíja	8599	85	—	—
3	Tagdíjakból:					3	Elődök és választmányi tagok utiköltségei és napidíjai	1048	55	—	—
	a) közvetlen tagtestületek	1143.52	K			4	Házbér	2356	—	—	—
	b) vármegyei szövetségek	4373.—	K	5516	52	5	Fűtés, világítás, takarítás, telefon	798	36	—	—
4	Kamatokból:					6	Nyomatványok	—	—	—	—
5	Különfélékből:					7	Irodai, postai, ügykezelési kiadások	558	47	—	—
	a) szakkönyvek eladásából	40.85	K	44	44	8	Tűzrendészeti Közlöny szerk. tiszteletdíja, cikkek díjazása	632	—	—	—
	b) Tűzrend. Közlöny hirdetési díjai	250.—	„			9	Tűzrendészeti Közlöny kiadási költségei	1187	30	—	—
	c) Tűzrend. Közlöny előfizetési díjai	39.—	„	329	85	10	Szakkönyvek kiadásai	250	—	—	—
6	Érmekből			660	19	11	Pályadíjakra	—	—	—	—
7	Előre nem látható			1035	—	12	Tanfolyamok rendezése	497	44	—	—
						13	Ósztöndíjak	—	—	—	—
						14	Nagygyűlés és versenyek	—	—	—	—
						15	Tanszermuzeum és könyvtár	—	—	—	—
						16	Szolg. érmek beszerzési költségei	54	—	—	—
						17	Tagdíjvisszatérítés	569	—	—	—
						18	Előre nem látható	1699	07	—	—
						19	Maradvány	100	—	6559	76
				100	—					19749	80
				100	—					6559	76

szerszerek szakszereu kezelése, azoknak jókarban tartása, vízkészlet biztosítása és ezenfelül főleg majd az aratási időtartam alatt napról-napra sorszerinti tűzvédelmi készültség létesítése szempontjából intézett körrendeletét. Tudomásul szolgál.

12. Titkár jelenti, hogy az 1914. évben Lőcsén megtartott tanfolyam költségei 338 K 44 fillért tesznek ki. Apáthy Istvánnak 114 K-t kitevő óradijai ki nem fizethetők, mert nevezett előadó jelenleg a harctéren van, s tartózkodási helye ismeretlen; Ranezay József előadónak 96 K-t kitevő óradijai kifizettek; ellenben Wyda János járandósága ki nem fizethető, mert hősi halált halt, s utódja nem maradt. Tudomásul vétetett.

13. Dr. Óvári Ferenc alelnök jelenti, hogy Ortutay József a „Szegedi Napló“ helyettes szerkesztője „József főherceg élete“ című művet írt, melyből 100 példányt 400 K-ért hajlandó a Szövetségnek rendelkezésére bocsátani.

Dr. Vass János szóbeli jelentése szerint ez a mű irodalmi színvonalon áll s mert a szerző néhai védnökünkről igaz, jó, magyar érzéssel ír, pártolásra érdemes.

Nem szakkönyv ugyan, de szerényebb s buzgó tűzoltó egyesületeknek kedves ajándékul szolgálhat, miért is indítványozza, hogy a műből 100 példány szereztessék be s a lapban ajánltassék.

Többek hozzászólása után elhatározottat, hogy a Szövetség Ortutay művéből 100 példányt rendel meg, a könyveket a testületeknek önköltségi árban bocsátja rendelkezésre, a megmaradt példányokat pedig tanfolyamokon jutalomkönyvül fogja szétosztani.

14. Titkár jelenti, hogy a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek ingó vagyonáról a leltárt elkészítette.

Tudomásul vétetik és az évi zárszámadással együtt kiadatik a zárszámadási bizottságnak.

15. Dr. Óvári Ferenc alelnök bemutatja a Hollefreund Ottó m. kir. keresk. muzeumi nyugalmazott irodafőnöknek és a péceli önk. tűzoltó testület parancsnokának a „Tűzkár-biztosítások államosítása“; „Az önk. tűzoltó testületek létének biztosítása és fejlesztése érdekében pártoló tagdíjak helyett, a községenkinti kötelező háztűz hozzájárulási díjak kivétele és beszedése“; és „Mikép volna a tűzjelzés faluhelyen megoldható, tekintve azt, hogy a szomszédos községek segítségét is igénybe venni óhajtják“ című dolgozatait.

A szerző értekezéseit bírálat tárgyává tétetni óhajtja s a „Tűrkárbiztosítások államosítása“ címűt a legközelebbi nagygyűlésen kívánja felolvastatni.

Mindegyik értekezés a megfelelő szakosztálynak adatik ki bírálatra.

16. Vida Pál szakelőadó bemutatja.....cég faterlep engedélyezése tárgyában szerkesztett szakvéleményét. A szakvélemény szószerinti szövege ez:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Hivatkozással számú leiratára cégnek faaprító telep engedélyezési ügyében a közlött iratok csatolása mellett van szerencsénk alábbi véleményünket tisztelettel beterveztetni.

Mindenekelőtt megjegyezzük, miszerint jelen előterjesztésünk a helyszínen szerzett személyes tapasztalatokon nyugszik.

leti tévedés előidézésére, mert a vörös tintával részünkről eszközölt kiegészítés szerint a kérdéses féle telek természetben inkább keskenyebb, mint a két szomszédos féle telkek, mely utóbbi után következik a nagy kiterjedésű féle épületfakereskedés.

A féle telken már is találtatott kézzel aprított és hasáb tűzifa raktár, aminő a szomszédos féle telken árusításra szintén raktáron van.

A nagyobb készlettartást maga után vonó gépezetes munkaerő beállítására a féle telek kissé szűknek mutatkozván, a gyulékony anyaggal halmozott szomszédos helyi viszonyok figyelembe vétele mellett kétségtelen, hogy tűzveszéllyel járó iparüzés az itt szóban forgó telken méltán látszik aggályosnak.

Tekintettel azonban arra, hogy villamoserő alkalmazása, gondos óvintézkedések betartása mellett tüzeset keletkezésére kevésbé nyújt alkalmat, másrészt az engedelmet megadó rendőrhatalósági utasítás magába foglalja a tűzvédelemre nézve kívánatos főbb rendelkezéseket, ennélfogva a kérelmezett villamos fafűrészelő és aprítógép felállítását engedélyező rendőrkapitánysági és az azt részben módosító tanácsi határozat jóváhagyását részünkről is véleményezzük.

Mindazonáltal megelőző tűzrendészeti szempontból a kormányhatósági megerősítésre nézve következő javaslatot terjesszük elő:

A hasábfaraktározás távközének meghatározása ne a városi tűzr. szab. rendelet határozmányai szerint állapíttassék meg, hanem akkép, hogy a szomszéd telektől és a saját telken felhalmozott készletek közt legalább 2 m. távköz hagyassék meg; fűrészpórt felhalmozása eltiltassék, a dinamógép fűrészpórtmentesítés céljából bádoglemezzel befödessék, a villamos vezeték sérülés- és érintkezés-mentesen helyeztessék el s végül az egész mű szerelésénél az orsz. magyar mérnök- és építész-egyesületnek a villamos motorokra vonatkozó szabályai alkalmaztassanak.

Az elnökség a szakvéleményt magáévá teszi.

17. Erdély Ernő előadó rámutat arra, hogy a kereskedelmi miniszterium 1914. évi nov. 29-én 84177/VI. C. szám, majd 1915. okt. 21-én 64690/VI. D. szám alatt az iparfelügyelőket és ipari főfelügyelőket a malmok tűzoltóságának és tűzrendészeti berendezésének megvizsgálására utasította s ehhez a belügyminiszterium rendőri segédletet rendelt. Így a vizsgálatokból a tűzrendészeti felügyelők és tűzoltóparancsnokok kimaradtak, jóllehet a 102/VI. A. sz. 1909. évi keresk. min. rendelet szerint ahol hivatásos tűzoltótisztek vagy tűzfelügyelők vannak, minden tűzrend. vizsgálat ezeknek hatásköre.

Az elnökség az előterjesztés alapján felterjesztést intéz a belügyminiszteriumhoz, hogy a vizsgálatokra a tűzfelügyelőket és tűzoltóparancsnokokat is hívassa meg.

18. Breuer László jelenti, hogy a könyvtárrendezéssel elkészült, a könyveknek nagy részét azonban szekrény híjával elhelyezni nem tudta.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi és egy szekrény beszerzésével a titkár bízatik meg.

19. Titkár indítványozza, hogy jövőben az elnökség, elnökségi vagy választmányi ülések után egyes gyárakban tegyen tanulmányi kirándulást.

Az elnökség az indítványt elfogadja és megbizta a titkárt, hogy a legközelebbi elnökségi ülés napirendjébe egy ilyen tanulmányi kirándulást is vegyen be programmpontul.

20. Titkár jelenti, hogy az iroda egy királyi diszcremre vonatkozó ügyiratot pótlás végett áttett a Pest vármegyei szövetséghez.

Miután az akta múlt évi szeptember hó óta többszöri sürgetés dacára sem érkezett vissza, javasolja, hogy az a vármegyei szövetség elnökénél sürgettesék meg.

A jelentés tudomásul vétetett és elhatározott, hogy egyelőre csak a vármegyei szövetség évi jelentése kéressék be.

A jegyzőkönyv hitelesítésével Erdély Ernő és László István kérték fel.

Több tárgy nem lévén, elnöklő alelnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Kuhárszky László
titkár.

Hitelesítjük:

László István

Erdély Ernő.

771.
1916. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, 1916. évi április hó 15-én a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztárának ülésén.

Elnök: gróf Széchenyi Viktor.

Jegyzőkönyv vezető: Kuhárszky László, titkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Bartha Gergely, Erdély Ernő, Keresztes János, Papp Ferenc, Szabó Gyula, Täuber Ferenc, Vida Pál és László István.

Vendégek: Hauser György és dr. Lantos Béla.

Elnök üdvözi a megjelenteket, az ülést megnyitja.

1. Kuhárszky László titkár bemutatja a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség segélyzőpénztára elnökségének 1915. évi jelentését és az ugyanezen évben előfordult segélyezésekről szóló kimutatást.

Az elnökség az évi jelentést tudomásul veszi és elrendeli annak, valamint a hozzá tartozó kimutatásnak a hivatalos lapban való közzétételét.

2. Titkár jelenti, hogy a csákvári tűzoltóparancsnok kérdést intézett az elnökséghez, vajjon oly nőt, ki férfitűzoltók hiányában tűzoltói szolgálatot teljesít, lehet-e baleset ellen biztosítani?

Az elnökség határozatilag kimondja, hogy tűzoltói szolgálatot teljesítő nőket is lehet a segélyzőbe bejelenteni, kik baleset esetén segélyre igényt is tarthatnak.

3. Titkár jelenti, hogy az utolsó elnökségi ülés óta a mai napig a tűzoltótestületek balesetet nem jelentettek be.

Tudomásul vétetett.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Erdély Ernő és László István kérték fel.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Gróf Széchenyi Viktor s. k., Dr. Óvári Ferenc s. k.,

164.
1916. sz. a.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség Elnökségének jelentése az 1915. évről.

Tisztelt Országos Választmány!

Alapszabályaink értelmében van szerencsénk az 1915. év eseményeiről, valamint a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség Elnökségének ugyanezen évben kifejtett tevékenységéről szóló évi jelentést tisztelettel előterjeszteni.

A két év óta dúló világháború következtében az Elnökség nem fejthetett ki olyan munkásságot, mint amelyet normális viszonyok mellett, magasztos hivatásához mértén kifejtteni szokott.

De ez érthető is, hiszen a háború vérzivatarára megakaszt minden oly működést, mely a társadalom előbbrevitelét célozza.

Már a háború kitörésekor a királyhű magyar nép egész özönével sietett a legfőbb Hadur hívó szavára, felséges Királyunk és édes Hazánk védelmére.

És a vitéz magyar nép között ott találjuk a tűzoltó-testületek sok-sok tagját, kik közül számosan a haza oltárán már a legnagyobb áldozatot is meghozták s fiatal életük odaadásával pecsételték meg honszerelmüket.

Emlékük örökké élni fog közöttünk!

Hadbasiető bajtársaink közül az elsők között ott találjuk fenséges védnökünket, József kir. herceget és szeretett elnökünket, gróf Széchenyi Viktort. Ófenségét József kir. herceget, az ellenséggel szemben tanusított haláltmegvető magatartásáért Felsőleges urunk nemcsak előléptetésben részesítette, de több ízben ki is tüntette; gróf Széchenyi Viktor öméltóságát pedig, kinek hazafias és önfeláldozó buzgóságát hónapokon át csak messziről kísérhettük figyelemmel, Ófelsége előbb huszárkapitánnyá nevezte ki, majd a hadi-ékitményes érdemkereszttel tüntette ki.

De bármilyen nagy szolgálatoikat teljesített is Elnökünk a becsület mezején, adáz ellenségeinkkel szemben a tusát nem küzdhetette végig, mert Ófelsége rendeletére főispáni állását 8 havi hadbanlétel után ismét el kellett foglalnia.

Hosszu idő után május 17-én először jutott az Elnökség abba a kellemes helyzetbe, hogy lelkes vezérét körében ismét üdvözölhette.

A háborus eseményekkel kapcsolatosan örömmel jelenthetjük, hogy pénztárnokunk, dr. Balogh Dezső a harcúterén sebesült hőseink ápolása és gyógyítása terén már eddig is igen kiváló érdemeket szerzett, mert a háború eleje óta vezető orvosa annak a hadi kórháznak, melyet a Szerviták rendje állított fel és 1914. év szeptember 24-én adott át rendeltetésének.

Odaadó tevékenységét mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy kórháza a mai napig is fennáll, dacára annak, hogy hasoneőlu kórházak közül igen sokat szüntetett be a hadvezetőség.

Tűzrendészeti Közlöny részére küldjék be. A felhívás szószerinti szövege ekként hangzik:

Felhívás! A legfőbb Hadur hívó szavára ez ország tűzoltósága az elsők között sietett szeretett Hazánk védelmére. Akik e honfiai kötelességüket teljesítették s hazafias készségüket esetleg vérükkel is megpecsételték, mindazoknak nevét szeretnénk megörökíteni.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség nevében tehát felhívjuk a tűzrendészeti felügyelőket és tűzoltóparancsnokságokat, hogy a hadbavonult tűzoltóknak, valamint az elesett, megsebesült és kitüntetett bajtársaknak a névsorát, tűzoltói rangját, polgári állását, vármegyéjét, lakóhelyét és netáni kitüntetését, az elnökséggel közölni sziveskedjenek.

Tűzoltás terén az év legnevezetesebb két eseménye március hó 11-én és május 14-én folyt le, amikor a szabadkai színház esett a tűz martalékául és a pesti Viktória gőzmalom gyuladt ki.

A szabadkai színház nézőterének egyik páholyában támadt a tűz, s mire az oltás kezdetét vehette volna, már a színpadra is átterjedt, úgy hogy az egész színház a tűz áldozata lett. A pesti Viktória gőzmalomnál azonban ezuttal a dühöngő vést rohanó utjában sikerült megállítani úgy, hogy az egész malomszárny és kizstraktár, valamint a kazánház, gépház, javító-műhely, mázsaház, az irodák és a lakások sértetlenek maradtak s csupán a koptató esett áldozatul.

Ez volt az első nagy tűz, melynél kizárólag géperő (benzinmotoros autószerkek és gőzfeesken-dők) táplálták vízzel a sugarakat.

A mozgósítások, a folytonos sorozások és behívások miatt szakoktatásunk sajnos majdnem teljesen pangott. Csupán a marosvásárhelyi községi közigazgatási tanfolyam 39; a nagybecskereki 32; a szombathelyi pedig 28 hallgatóval volt megtartható. Mindegyik tanfolyamnak 1—1 példány „Szépligeti tűzoltóság“, című mű; a hallgatók részére pedig 1—1 példány a tűzrendészeti füzetekből küldetett meg.

A szakoktatás terén figyelmet érdemlő munkásságot fejtett ki Erdély Ernő szak-előadó és győri tűzoltóparancsnok, ki Győrött a népfelkelőkkel két ízben is tartott tűzoltó-tanfolyamot.

De ha már a szakoktatás terén eredményes munkáról nem is számolhatunk be, mégsem maradhat megemlítés nélkül az a lépés, mely jövőben a szakoktatást eredményesebbé teheti.

Vass Lajos Rudolf cibakházai tűzoltóparancsnok kezdeményezésére ugyanis, a „Gyakorlati szabályzat“ ábrái után a budapesti pedagógiai filmgyár diaposzitiv lemezeket készített, melyek a nevezett filmgyárnál jutányos árban besze-

résztvevői meggyőződést szereztek.

Szakirodalom terén is annyira szegény az elmúlt év, hogy még a hivatalos lap, a „Tűzrendészeti Közlöny“ megjelenését is bizonytalan időre el kellett odáznunk.

Az Elnökség azonban örömmel vette tudomásul, hogy a testületek a lap megszűnésébe beletörődni nem tudtak, mert egyedül lapunkban látják azt a szervet, mely közvetíti a Szövetség és a testületek között az érintkezést és tartja fenn a kapcsolatot. Tekintettel pedig arra, hogy nélküle a Szövetség a mostani viszonyok között életjelt is alig adhatna magáról, az Elnökség a testületek óhajának engedett akkor, amikor február 6-iki határozatával elrendelte a lapnak legalább időszakonkénti megjelenését.

A Tűzrendészeti Közlöny megjelenésével egyidejűleg, az új sajtótörvény értelmében kiadót is kellett megnevezni. E tisztséggel Kuhárszky László titkár bízott meg.

Szakirodalom szempontjából figyelmet érdemlő munkásságot csak Szabó Gyula szak-előadónk végzett, ki óriási munka után elkészítette a Grafikont.

A Szövetség anyagi ereje azonban nem engedte meg, hogy a szerzót fáradságos munkásságáért honorálhatta volna, csupán költség-megtérítés címén 250 koronát folyósított számára.

A nagyméltóságú kir. Belügyminiszter ur a hadbavonult tűzoltók pótlása és a tűzoltószerkek megvizsgálása tárgyában 155.000/914. IV. B. M. sz. rendeletével a Szövetséget felhívta, hogy az ország hatóságait szakszerű tevékenységével hathatósan támogassa.

A Szövetség minden igyekezetével arra törekedett, hogy ennek a miniszteri rendeletnek megfelelően, az ország hatóságait tűzrendészeti szempontból egész erejével támogassa.

Mig a nagymélt. Belügyminiszter ur a Szövetségnek humánus tevékenységét ezuttal is, az államsegély teljes folyósításával honorálta, a Tűzoltó Otthon alapját pedig 9000 K segéllyel növelte, addig a kir. postaigazgatóság postakönyvünket megvizsgálva, bélyegcsonkítás címén 129 K 84 ft vetett ki a Szövetségre.

Az illetéktelenül megállapított összeg kivétele ellen felebbezéssel élt az Elnökség, de, sajnos, úgy a kereskedelemügyi miniszterium, mint a közigazgatási bíróság részéről elutasítottunk azzal az indokolással, hogy a portómentességre a törvényes szabályok alapot nem nyújtanak.

Hasonló eset elkerülése céljából, a háboru befejeztével, a portómentesség kedvezményének elnyerése végett a minisztertanácshoz fölterjesztéssel élünk.

Miután a háborus állapotok miatt úgy a nagygyűlés megtartása, mint a tisztujítás lehetlenné vált, az augusztus hó 29-i választmányi

határozat értelmében a jelenlegi tisztikarnak mandátuma a megváltozott viszonyok után megtartandó nagygyűlésig meghosszabbított.

A Szövetség 1915—16. évi zárószámadása, valamint a segélyző pénztárról szóló jelentés az orsz. választmányi gyűlés napirendjének külön pontját képezi.

A József főherceg-alapítvány kamatait, az előbbi évek szokásához híven, Tóth József máv. északi főműhelyi volt tűzoltónak adtuk ki.

A Tűzoltó Otthon építkezési ügyét a napirendről egyelőre levettük, minthogy a jelenlegi viszonyok miatt az építés ez idő szerint kivihetetlen.

A m. kir. belügyminiszterium, valamint a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium is az elmúlt év folyamán fokozott mérvben kérte ki szakvéleményünket úgy, hogy irodánk tevékenysége főleg ezek elintézésében kulminált, nagy súlyt helyezvén arra, hogy az ügyiratok mielőbb elintézését nyerve, a miniszteriumokhoz visszaterjesztessenek.

Véleményeztünk 18 szabályrendeletet, 16 telepengedélyezést, 15 építésrendőri és 4 egyéb szakbeli ügyet. Testületi alapszabály 2 nyert a belügyminiszterium által láttamozást.

Előterjesztéssel éltünk a miniszteriumhoz és hatóságokhoz 5 esetben. Ezenfelül kipróbáltuk 15 község feckendőjét, tolólétráját és egyéb tűzoltószereit.

Elnökségi ülés tartatott: február 6-án, március 20-án, május 17-én, augusztus 28-án és december 18-án; összesen tehát 5 ízben. Az orsz. választmány gyűlését pedig augusztus hó 28-án tartotta meg.

Az irodában elintézését nyert 927 ügydarab.

Szolgálati érem kiadatott az év folyamán: 43 testületnek és pedig 65 drb V éves, 40 drb X éves, 20 drb XV éves, 32 drb XX éves, 28 drb XXV éves és 13 drb XXX éves; összesen 198 igazolvány alapján. Királyi díszéremet nyert 112 bajtársunk.

A testületek sorából töröltettek: Pest vármegyei szövetséghez tartozó Stein és Rosenstrauss erzsébetfalvai gyufagyár tűzoltótestülete, Losoncapátfalva és Szolyva magyar falepárológgyár tűzoltótestületek, Osorvás tagdíja és 1909—1914. évi tagdíjhátraléka, Zala vármegyei szövetséghez tartozó Kodor és Mihályfa tagtestületek, Bihar vármegyei tűzoltószövetséghez tartozó Bihardiószeg és Nagyszalonta tag és tagdíj, Baranya vármegyei szövetséghez tartozó Szajk tag és tagdíj, Bars vármegyei szövetséghez tartozó Jálma tag és tagdíj és Ózd tagtestület; Besztercebánya 1910. évi tagdíj és tag, Sárvár műselyemgyár, Alvinc pedig tag és 1908. évi tagdíjhátraléka.

F. sz.	V á r m e g y e	Testületek száma
1.	Arad	106
2.	Baranya	133
3.	Bács	63
4.	Bars	16
5.	Beszterce	25
6.	Bihar	22
7.	Budapest főváros	35
8.	Brassó	26
9.	Csanád	22
10.	Csongrád	10
11.	Esztergom	36
12.	Fehér	106
13.	Győr	65
14.	Hajdu	12
15.	Háromszék	14
16.	Heves	117
17.	Jásznagykunszolgok	54
18.	Komárom	92
19.	Krassószörény	20
20.	Moson	28
21.	Pest-Pilis-Solt-Kiskun	94
22.	Pozsony	76
23.	Szeben	88
24.	Szabolcs	16
25.	Szatmár	7
26.	Somogy	251
27.	Sopron	210
28.	Szepes	88
29.	Torda	87
30.	Temes	35
31.	Tolna	22
32.	Torontál	98
33.	Trencsén	16
34.	Vas	246
35.	Veszprém	187
36.	Zala	29
37.	Zemplén	9
	Összesen	2511

Az év folyamán belépett a Szövetségbe a vármegyei szövetségek útján 5 (u. m.: Esztergom 1, Somogy 1, Sopron 3) testület.

Kegyeletes kötelességet teljesítünk akkor, amikor az elnökségben beállott szomorú változást kell bejelentenünk egyik alelnökünknek, báró Solymosi Ödön, Sopron város orsz. képviselőjének és a főrendiház örökös jogu tagjának elhunytával. Emlékének kegyelettel adózunk!

Együttal meg kell emlékeznünk arról a gyászos aratásról is, melyet az elmúlt év folyamán a telhetetlen, csontkezü kaszás nemesak számos bajtársunk, de előadóink és a tűzoltó intézmény apostolai sorában tett.

A jobb világba elköltöztek között ott találjuk Szabados Imre, elnökségünknek jeles és ügybuzgó tagját, Somogy vármegye tűzrendészeti felügyelőjét és ügyvivő alelnökét; Publigh Ernő, elnökségünknek sok éven át volt tagját, a debreceni önkéntes tűzoltó testület és mentőegyesület parancsnokát; továbbá a magyar tűzoltóügy igaz, lelkes katonáját, radnóthi Lukács Gyulát is, ki elnökségünknek ugyancsak számos éven át volt buzgó tagja, Bars várm. tűzrendészeti felügyelője és a „Tűzrendészet” című lapnak felelős szerkesztője; de a tűzoltói intézménynek hatalmas oszlopa dőlt ki még fegyverneki Wyda János Szepesváralja tűzoltóparancsnokában és járási tűzfelügyelőjében is, ki a haza védelmében a Doberdón szenvedett

valamennyi halottunk végtisztességénél a Szövetség képviseltette magát és koporsójukra koszorút helyeztetett.

A sok szomorúság és gyász közepette örömben is volt része Szövetségünknek, mert az elismerésre méltó szorgalmat és odaadó hűséget ünnepelhette akkor, amikor dr. Balogh Dezső pénztárosunk tűzoltói szolgálatának 25 éves és Keresztes János érdemdús irodatisztje szolgálatainak ugyancsak 25 éves évfordulóját ülte. Ez alkalommal Keresztes Jánost az orsz. választmány emléktárgy ajándékozásával lepte meg.

Kérjük ezen jelentést tudomásul venni.

Budapesten, 1916 március 27.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Kuhárszky László,
titkár.

493.
1916. sz. a.

A Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség Segélyzőpénztára elnökségének jelen- tése az 1915. évről.

Tisztelt közgyűlés és országos választmány

Az elmúlt 1915. évről szóló jelentésünket van szerencsénk alábbiakban tisztelettel elő-
terjeszteni.

Az elnökség az elmúlt évben összesen 4 ülést tartott, ugymint: február 6-án, július 31-én, augusztus 28-án és december 18-án. Az évi köz- és választmányi ülés augusztus hó 28-án tartatott meg. Az iktatóba 926 ügyirat érkezett, vagyis sokkal kevesebb, mint az előző évben (1623), mi a háborús viszonyoknak tudható be.

Segélyzőpénztárunknak az 1915. év végével csupán 755 tagtestülete volt (1914-ben 1220) 27.225 taggal (1914-ben 51.815); a testületi átlag 36.06% volt (1914-ben 46.46%). A tagok és tagtestületek száma 24.590-el, illetve 565-el apadt.

A belépés megkönnyítése végett a múlt évben is szétküldöttük a névsor-úrlapokat és csekklapokat, de bizony azok közül igen sok kitöltetlenül érkezett vissza.

Ez a háborús viszonyokra vezethető vissza, mert a tagtestületek tagjai oly nagy számmal szállottak hadba, hogy nem egy helyen csupán az elnök maradt odahaza.

Pénztárunk állapotát annak zárószámadása tünteti fel, mely a választmányi ülés külön önálló pontját képezi.

Az esetek száma a taglétszámhoz viszonyítva nagy, amint az a mellékelt kimutatásból kiviláglik.

A kimutatásban felsorolt eseteken kívül volt még 1 [Madarassy Gyula (Nagyvárad, önk.)] olyan sérülés is, amely után az illető segélyre igényt nem tartott; 6 esetben az illető [Tóth

Salgótarján r. t. tűzoltósága és Lemor Gyula (Salgótarján)] kérvényével elutasított azért, mert testülete egyáltalában nem volt a segélyzőpénztár tagja, illetve mert a sérült az eset idejében még nem volt tagul bejelentve. Visszautasított még: Bódi Károly (Gyoma), Baja István (Bakonyesernye), Pádár József (Pásztó), Gáspár Lajos (Gödöllő) és Ferenczy Dániel (Pápa), kiknek zárójelentése vagy be nem érkezett, vagy elkésett. De nem volt segélyezhető Fekete Imre sem, ki hashártyagyuladást kapott, továbbá Richter Ferenc (Kun-szentmárton), ki mentés közben vízbefulladt, Fencz Antal, kinek idült gyomorhurutja volt s végül Grécsi János (Szeged), ki több tűznél megsérült és szolgálatképtelen lett. Ezek részint orvosi véleményezés alapján, részint alapszabály értelmében estek el a segélytől, mert segélyben csak olyan tűzoltó részesíthető, ki csak a tűznél vagy gyakorlat közben szenved sérülést. Lukácsi Gyula (Tiszaörs) pedig hóguta következtében halt el s így özvegyének 300 korona segély utaltatott ki. A pozsonyi önk. tűzoltó-testület parancsnokságának 1395/912. sz. megkeresése, továbbá Szenes István (Kis-Zombor) 1142/913. sz., Heinzl Kálmán (Karánsebes) 1251/913 sz., Gajdos János (Kisvárd) 1333/913. sz., Klacska János (Detreköcsütörtök) 1311/913. sz., Macska Pál (Hatvan) 250/914. sz., Molnár Mihály (Pásztó) 1586/914. sz., ifj. Fülöp József (Csepreg) 1347/914. sz., Lipták József (Lőcse) 1394/914. sz., Klein Géza (Lőcse) 1477/914. sz. Klein Ede (Lőcse) 1478/914. sz. és Vrabely János (Szepesszentlőrinc) 1464/914. sz. kérvénye, tekintettel arra, hogy a zárójelentések mindezekig be nem terjesztettek, irattárba helyeztetett.

A segélyezések kiutalásánál igen fontos és hasznos munkát teljesít dr. Balogh Dezső pénztárnokunk, ki orvosi tudásával minden egyes esetet külön-külön megbírál és teljesen díjtalanul szakvéleménnyel szolgál.

A segélyösszegeket 47 esetben kizárólag pénztárunk fedezte, mert az Első Magyar Ált. Biztosító Társaság által tett alapítvány kamatait ez évben sem folyósította.

Hazafias kötelességnek vélt eleget tenni az elnökség, amikor a segélyzőpénztár készpénz-vagyonából a II. hadikölcsönre 15.000 korona értékű hadikölcsön-kötvényt jegyzett.

A wieni „császárbülbülbü-alapítvány“ stipendium-hirdetményére ez évben is felhívtuk a tagtestületek figyelmét.

Kérjük jelentésünket tudomásul venni.

Budapesten, 1916 március 28.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Kuhárszky László
titkár.

A „Magyar Országos Tűzoltó Szövetség“ segélyzőpénztárának 1915–1916. évi zárószámadása

Budapest, 1916. június 30

TÜZRENDSZETI KÖZLÖNY

XIV. évi. szám. 4–6 szám.

Sorszám	Év	Hó és nap	BEVÉTEL	Irat-tári szám	Érték		Pénz		Sorszám	Év	Hó és nap	KIADÁS	Irat-tári szám	Érték	
					K	f	K	f						K	f
1	1915	jul. 1	Maradvány		137000	—	26377	60	1	1915	jul. 27	Irodai és postai kiadás	843		
2	"	" 27	Postatakarékpénztár % 1914/15-ről	841			38	48	2	"	" "	Postatakp. folyószámla kez. költ.	842		
3	"	" 28	A 15000 K hadikölcsön jutaléka	845			75	—	3	"	" 29	Magyar Lesz. Bank " "	847		
4	"	" 29	Magy. Lesz. Bank folyószámla %	847			150	—	4	"	" "	" " " " " " " "	847		
5	"	" "	" " " " " %	847			398	43	5	"	" "	A 15000 K n. é. hadikölcs. jegyzés	845		
6	"	" "	Hadikölcsönvásárlás (III.)	845	15000	—		—	6	"	" 31	Segélyezések VII. hóról			
7	"	" 31	Tagsági díjak VII. hónapban				99	20	7	"	" "	" VIII. "			
8	"	aug. "	" " VIII. "				112	60	8	"	szept. 30	" IX. "			
9	"	szept. 30	" " IX. "				30	80	9	"	" "	Tagdíjvisszatérítés IX. hóról			
10	"	okt. 31	" " X. "				14	—	10	"	okt. 31	" X. "			
11	"	nov. 9	A 15000 K 6%-os hadikölcs. nov. 1 esed. sz.	901			450	—	11	"	" 31	Segélyezések X. "			
12	"	" 27	A 95000 K 4%-os kor. jár. dec. 1. " "	907			1900	—	12	"	nov. 30	" XI. "			
13	"	dec. 10	A 10000 K 5½%-os hadik. " " " "	914			275	—	13	"	dec. 27	2000 drb. 3 fill. bélyeg a kim. elk.	924		
14	"	" 27	Az 5000 K 4%-os } m. lesz. augusztus 1. A 27000 K 4½%-os } szeptember 1.	908			707	50	14	1916	jan. 26	Kezelési nyomtatványokért	134		
15	"	" 31	Tagsági díjak XII. hóban				63	80	15	"	" 31	Segélyezések I. hónapban			
16	1916	jan. 17	Beszerezett bélyeg	47			10	26	16	"	" "	Tagdíjvisszatérítés I.			
17	"	" 31	Tagsági díjak I.				1004	90	17	"	febr. 28	" II.			
18	"	febr. 28	" " II.				2062	20	18	"	ápr. 31	" IV.			
19	"	márc. 31	" " III.				793	—	19	"	máj. 24	15000 K hadikölcsön jegyzéseért	800		
20	"	ápr. 4	Magy. Lesz. Bank folyósz. %	703			264	34	20	"	" 31	Tagdíjvisszatérítés V. hóban			
21	"	" "	" " " " %	703			23	57	21	"	jun. 23	Irodai és postai kiad.	834		
22	"	" 30	Tagsági díjak IV. hónapban				319	30	22	"	" 30	Maradvány		167000	—
23	"	máj. 4	A 15000 K hadik. május 1. esed. szelv.	773			450	—							
24	"	" 26	A 95000 K 4%-os kor. jár. jun. 1. "	749			1900	—							
25	"	" "	A 15000 K hadikölcsön jutaléka	800			75	—							
26	"	" "	Hadikölcsönvásárlás (IV)		15000	—		—							
27	"	" 31	Tagsági díjak V. hónapban				235	20							
28	"	jun. 3	Az 5000 K n. é. 4%-os } m. I b. II/1. esed. sz. A 27000 K n. é. 4½%-os } III/1. " "	810			707	50							
29	"	" 4	A 10000 K n. é. 5½%-os hadikölcsön jun. 1.	809			275	—							
30	"	" 30	Tagsági díjak VI. hóban				129	40							
					167000	—	38942	08						167000	—

Budapest, 1916 június hó 30-án.

Gróf Széchenyi Viktor s. k.,
elnök.

Dr. Óvári Ferenc s. k.,
alelnök.

Kuhárszky László s. k.,
titkár.

Dr. Balogh Dezső
pénztáros.

1.	Berecz Imre	Balatonfüred	gyakorlat	5	6	pénzt.	kézserülés	kötélleereszkedés
2.	Nagy Károly	Nagyvárad (Hiv.)	tűz	78	78	"	tüdőlob	hülés
3.	Noszturai Lajos	Torda	"	35	35	"	kéz- és lábsérülés	—
4.	Tóth Antal	Bátorkesz	"	12	10	"	zuzódás	esés
5.	Kovács József	Párkány	"	32	32	"	hülés	hülés
6.	Gyürky Gyula	Temesvár	"	8	12	"	bokaficamodás	—
7.	Hermann József	Kisvárd	gyakorlat	28	30	"	kézzuzódás	nyomókar
8.	Schmied János	Aradernye	őrszolg.	12	24	"	lábsérülés	vasabroncs
9.	Sternberg Ede	Nagyvárad	gyakorlat	17	17	"	zuzódás	nyomókar
10.	Ladik János	Ipolyság	tűz	10	10	"	"	szerről leesés
11.	Rosenheim István	Párvár	gyakorlat	25	40	"	"	nyomókar
12.	Löfler Bálint	Paripás	tűz	7	7	"	lábsérülés	bontás
13.	Anner Ferenc	Körmend	"	14	14	"	"	—
14.	Rituper Viktor	Körmend	"	14	14	"	mellhártyagyulad.	—
15.	Szitári István	Kislőd	"	14	14	"	arcégés	—
16.	Budinszky Sándor	Körmöcbánya	"	11	20	"	zuzódás	esés
17.	Szalay József	Vitnyéd	"	14	14	"	karficamodás	—
18.	Vilcsék István	Léva	"	8	10	"	sérülés	villamosáram
19.	Dobrovsky Emil	Ungvár	"	7	7	"	arcserülés	leeső gerenda
20.	Kohn Mór	Sárkeresztur	gyakorlat	11	11	"	lábsérülés	—
21.	Tokár Ferenc	Vác	tűz	35	35	"	"	—
22.	Vesztergom Istv.	Bakonyszivány	"	28	28	"	"	vashorogbalépés
23.	Schloszár Károly	Ungvár	"	6	6	"	kéz- és lábégés	szerről leesés
24.	Drozdik Károly	Pásztó	"	42	44	"	sérülés	—
25.	Kovács Mihály	Pásztó	"	28	30	"	"	—
26.	Bizinger József	Mohol	"	12	12	"	zuzódás	nyomókar
27.	Vavrovits Ferenc	Salgótarján	"	41	40	"	"	szer-keresztülmen.
28.	Bocsó István	Szeged	"	20	20	"	sérülés	szerről leesés
29.	Tóth Pál	Szeged	"	26	20	"	"	"
30.	Mirovsky Károly	Budapest	gyakorlat	5	10	"	zuzódás	fecskendő ráesés
31.	Schwajcz János	Szeged	"	15	20	"	sérülés	kötélleereszkedés
32.	Horváth Kálmán	Fiume máv.	őrszolg.	11	11	"	bokarándulás	elesés
33.	Laschalt Antal	Barátfalva	tűz	28	28	"	kézégés	—
34.	Bozsó István	Szeged	"	24	24	"	zuzódás	fal dőlt el
35.	Lenk György	Adony	"	8	8	"	kézégés	—
36.	Beizer Antal	Veszprém	"	41	82	"	kulcsonttörés	mentés
37.	Schranz József	Máriafalva	"	8	10	"	zuzódás	szerről leesés
38.	Münnich Ede	Guérda	"	13	13	"	lábsérülés	vasba lépés
39.	Madarassy Gyula	Nagyvárad	"	—	120	"	szervi baj	—
40.	Belák Mihály	Esztergom	gyakorlat	21	21	"	zuzódás	nyomókar
41.	Strarcev Péter	Zenta	tűz	13	13	"	lábsérülés	bontás
42.	John Péter	Száravám	"	24	24	"	karégés	—
43.	Kulcsár Kálmán	Felcsut	"	17	30	"	zuzódás	fecskendőről leesés
44.	John Péter	Száravám	"	24	24	"	karégés	—
45.	Tremmel János	Kabold	"	11	12	"	arcégés	—
46.	Longu Miklós	Brassó	"	20	26	"	zuzódás	fecskendőszereles
47.	Kapitány Ferenc	Bács	"	19	25	"	lábsérülés	szere felszállás

Budapest, 1916 január 1.

Kuhárszky László, titkár.

Felhívás.

Folyó évi április hó 15-én tartott elnökségi ülésből kifolyólag, felhívjuk a tűzoltó-parancsnokságokat, hogy mindazokat a nőket, kik a most dúló háboru tartama alatt tűzoltói szolgálatot teljesítenek, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség segélyzöpenztárába jelentsék be, hogy baleset esetén segélyre igényt tarthassanak.

Budapesten, 1916 április hó 20.

Az elnökség nevében

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Kuhárszky László
titkár.

* Szerbiába kéményseprök keresztetnek. A magyar és osztrák hadsereg által elfoglalt és megszállva tartott szerbiai országreszek nagyobb városaiba kéményseprö mesterekre van szükség. Ez ügyben a Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 27,137. VI. A. 1916. sz. a. a magyarországi

kéményseprök országos egyesületéhez a következő leiratot intézte:

A cs. és kir. katonai fő kormányzóság Belgrádban (K. u. k. Militar-General-Gouvernement in Serbien Belgrad) közli velem, hogy a fennhatósága alá tartozó ottani nagyobb városokban, ill. kerületekben kéményseprö mesterekre, és pedig Valjevóban 4, Csacsakban 5, Szmederevóban 9, vagyis összesen 18 mesterre volna szükség. Felhívom ennél fogva, hogy ezt tagjaival megfelelő módon közölje, azzal, hogy csakis olyan pályázók vétetnek figyelembe, akik nem katonakötelesek, mig ellenben a nélkülözhetetlenség címén felmentettek vagy szabadságoltak nem boesájthatók pályázatra, mivel ez esetben a felmentési vagy szabadságolási jogcim elenyésznek. Budapest, 1916. április hó 20-án. A miniszter helyett: Lers s. k. államtitkár.

Kérdőív a mentésügy állásáról.

(Melléklet 31,005/1916. B. M. számhoz.)

I.

1. Az 1876: XIV. t.-c. 39—42. §§-ai értelmében van-e általában gondoskodás a mentésről, illetőleg a hirtelen baleseteknél való első segítségnyújtásról? Ha van, mely intézmény foglalkozik ezzel? (Az intézmény, illetőleg egyesület címe)

2. Hatósági-e a mentő-intézmény vagy magánegyesület?

3. Van-e állandó mentő-őrség? Ha van, hol van a mentő-őrség elhelyezve és milyen rendeltetésű helyiségei vannak?

4. A mentésügyet vezető orvos neve:

5. Milyen hivatású egyének végzik a tulajdonképeni mentést?

A mentésre hány hivatalos és hány önkéntes személy áll rendelkezésre?

6. Milyen oktatásban részesülnek a mentők?

Ki és mikor végzi az oktatást?

7. Foglalkozik-e a mentő-intézmény az első segítség nyújtásán kívül betegszállítással, fertőtlenítéssel, hullaszállítással stb.-vel és milyen az erre szolgáló felszerelés?

8. A mentésért vagy egyéb működésért fizetnek-e valamely díjat azok, akik igénybe veszik, s ha igen, mennyit?

9. Mily összegbe kerül évenként az intézmény fenntartása?

A költségek mily módon nyernek fedezetet?

Van-e az egyesületnek törzsvagyona, mekkora és miből áll az?

10. Hány mentési eset fordult elő az elmúlt évben?

Hány az alapítás óta? (.....év)

11. Vezetetik-e az esetekről rendes napló?

II.

12. Van-e az intézménynek mentő-kocsija?

13. Hány és milyen kocsit áll rendelkezésre?
(lófogatu, gépkocsi stb.)

14. Hány hordágy áll rendelkezésre?

15. Van-e kerek hordágy?

16. Hány mentőtáska van?

17. Van-e külön méregerősségű?

18. Van-e egyéb felszerelés?

III.

19. Kik állanak a mentésügy élén?

20. Vannak-e helyben olyan rokontermészetű jótékonyági vagy más intézmények, amelyek foglalkoznak vagy foglalkozhatnának a mentésügygel is? (pl. tűzoltóság, Vörös-Kereszt egyesület, betegsegélyző pénztár vagy más jótékonyági magánegyesület. Ezeknek a jótékonyági stb. intézményeknek kik a vezetői?)

21. Vannak-e helyben nagyobb ipari (gyári) vállalatok? Melyek azok?

Javaslat a mentőügy tervbevett országos szervezetének létesítése tárgyában.

Nagyméltóságú Miniszter ur!

F. évi március hó 2-án 31005. VII. b. sz. a. a mentésügy országos szervezése tárgyában kiadott körrendeletére vonatkozó észrevételeink és javaslatunk a következők:

A mentésügy terjesztése és az „első segítség”-nyújtás rendszeres szolgáltatása érdekében az 1876. évi XIV. t.-c. V. fejt. 39—42. szakaszának törvényre való emelkedése óta is Magyarország számos városában létesített mentő-intézmény.

Ezek közül elsősorban kell, hogy az önálló mentőegyesületek kérdésével foglalkozzunk, mivel ilyenek is alakultak egyes nagyobb centrumokban, mint Budapest, Kolozsvár, Temesvár, Ujpest stb., mondhatni azonban igen csekély számban.

Az önálló mentőegyesületek kis számban való elterjedése azon körülménynek tulajdonítható, hogy azok költséges fenntartása mellett hiányzik az erkölcsi bázis, amelyen azok felépíthetők volnának. Önálló mentőegyesületek alapítása és fenntartása csak egyetemi városokban bír létjogosultsággal, ahol a rendelkezésre álló orvostanhallgatók, mint hivatott mentők nagyobb számban és akadálytalanul végezhetik el a hirtelen előforduló balesetek ellátását.

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnöksége már évtizedek előtt átérzve a mentői intézmény terjesztésének fontosságát és szükségességét, az előbbeni országos tűzoltó-tanfolyamain, valamint az újabb rendszeresített kerületi tűzoltó-tanfolyamokon a baleseteknél szolgáltató első segélynyújtást rendszeresen oktatta és e tanfolyamokon résztvevő tűzoltóságok képviselőit a mentésügynek testületeikben való parallel felkarolására buzdította.

Ezen fáradozását azzal a jól remélt bizakodással folytatta, hogy a vidéki tűzoltóságok a mentői munkakör kibővülése által erkölcsi erőt és újabb társadalmi támogatást remélhetnek s így e testületek erősödése várható.

És a későbbi tapasztalatok igazolták, hogy a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnökségének ezen bizakodása jó talajra talált, mivel lassanként, különösen a megyei székhelyek tűzoltóságai az első segélynyújtást működési körükbe felvették és e városokba előforduló balesetek körüli teendőket el is látják.

Igy látjuk a mentőszükséglet lebonyolítását Eger, Debrecen, Győr, Kaposvár, Kassa, Miskolc, Nyiregyháza, Nagykanizsa, Pécs, Pozsony, Szabadka, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár, Szombathely, Veszprém stb. városok tűzoltóságainál, melyek e szolgálatot a tűzoltás mellett állandóan és a kívánalmaknak meg-

A működő tűzoltóságok már a meglevő berendezéseiknél fogva természetsszerűleg előnyös helyzetben vannak az alapítandó mentőegyesületekkel szemben, melyeknek mindezt külön kell felépíteni és felszerelni.

Vagyis a városok tűzorségeinek meglevő berendezése a nagyközönség mentési szükségleteinek ellátása szempontjából annyira alkalmas és célszerű bázisnak kínálkozik, hogy a mentői üzem, illetve szolgálat megindításához aránylag csekély beruházás szükségeltetik.

Igy tűzoltóaktanya és szertár, mely a beállítandó mentőkocsiknak helyet ad, a berendezett tűzjelző, illetve telefonhálózat — a rendelkezésre álló készenléti fogatok mind készen állanak — s legfeljebb azok kibővítése szükséges; ezek mellett rendelkezésre állanak a lófogatokhoz beosztott kocsisok, esetleg az autókezelők és vezetők is.

Ezen meglevő berendezésekhez már csak egy-két mentőkocsi és megfelelő kötszerállomány, illetve felszerelt mentőládák beszerzéséről kell gondoskodni, míg a működő rendes tűzoltóság intelligensebb tagjai a tűzoltósági orvos által a mentés elméleti és gyakorlati ismereteire oktandók és gyakorlandók be.

A mentés vezetése és a mentői tevékenység állandó felügyelete is a tűzoltósági orvosra bízandó.

Ezen berendezés lehetővé teszi a balesetekhez mentőkocsival, mentőeszközökkel és begyakorolt mentő-tűzoltókkal való kivonulást és beavatkozást, különösen pedig a súlyos sérültek érdekének leginkább megfelelő sürgős kórházba való szállítását is.

Előreláthatólag Budapestszékesfővárosmentőintézménye is a meglevő decentralizált tűzorségekkel kapcsolatban fog szerveztetni akkor, — amidőn az amugy is anyagi nehézségekkel küzdő „Budapesti önkéntes mentőegyesületnek“ subventiókból, tagdíjakból és adományokból való fenntartása már nem lesz lehetséges, — és a székesfőváros lesz kénytelen a mentői intézményt házikézelésbe venni, mint annak idején (1870) a hivatásos tűzoltóság szervezésével történt.

Ezen feltevésünk valószínűsége mellett szól azon körülmény is, hogy a nagy kiterjedésű főváros mentésre szoruló esetei, a város fejlődésével és a balesetek szaporodása által mind nagyobb mentői berendezés, felszerelés és azok költséges fenntartása szükségeltetik.

A centralis berendezésű és állandó szolgálatot teljesítő budapesti mentőegyesület készenléti őrsegei jelenleg is csak hézagosan felelhetnek meg a kor kívánalmainak, — mivel a legtöbb súlyos baleset a főváros külső kerületeiben, a város végén levő gyárak és pályaudvarokban fordul elő, — e pontok elérése, illetve az egyetlen mentőlaktanyától való nagy távolságok következtében, még automentőkocsival való megközelítése is csak késedelemesen történhetik,

hogy a székesfővárosnak a város területén 10 decentralizált kerületi tűzorsége teljesít szolgálatot.

Ha ezen adatok mellé soroljuk még azon jelenséget is, hogy ezidőszerint Magyarországon közel 5000 (önkéntes, kötelezett, hivatásos, gyári) tűzoltóság működik, melyek tűzvész és egyéb szerencsétlenségek alkalmával szabályaik értelmében, a veszélyt elhárítani kötelesek, — és ezen szolgálataikat szintén a felebaráti szeretet jegyében teljesítik, — szinte önmagát kínálja ezen meglevő, szervezett és minden humánus szolgálatra kész csapatok tömege a mentői szolgálatra is.

A realis német nemzet példája is, mely már évek előtt egyesítette a mentői és tűzoltói intézményt, a német tűzoltóságokra bízva a mentői szükséglet ellátását is, e mellett szól.

Mindezen észrevételeinkre támaszkodva, bátorodunk azon véleményünknek adni kifejezést, hogy a mentői ügy országos szervezését hazánkban csak a tűzoltóságok keretében tartjuk megvalósíthatónak.

Budapest, 1916 május hó 12-én

Dr. Balogh Dezső

h. titkár.

* **A kémények összeírása.** A székesfőváros tanácsának rendelete alapján a ker. előljáróságok felhívták a kerületi kéményseprő mestereket, hogy készítsenek részletes kimutatást az összes házak kéményeiről, osztályairól, söprésük idejéről, a tűzhelyekről, kályhákrol s egyéb mellék-munkálatokról és azt is kívánták, hogy e részletes stöb mint száz rovatot tartalmazó kimutatást a sorseprést igazoló munkakönyvükbe is vezessék be. Adtak pedig e munkára 30 napi határidőt.

Aki az ilyen felvételek természetével és terjedelmével ismerős, az tudja, hogy ez a munka — ha valaki csak a kéményeket akarja is pontosan felvenni — hónapokat s ez időre a mestereken kívül legalább egy segédet is igényel, a mai viszonyok között tehát illet kívánni — legalább is sok egy kiesit.

A székesfőváros kéményseprő mesterei ma 170 segéd helyett 91 segéddel dolgoznak — ezeket a munkától elvonni nem lehet; a mesterek maguk is fokozottan igénybe vannak véve, az özvegyek ilyen felvételeket maguk nem készíthetnek, segédeikre pedig — érthető okokból — nem bízhatnak.

A mesterek épp ezért előterjesztéssel éltek az egyes kerületi előljáróságoknál az összeírás ellen s felszólalásaikat a tanács döntése elé vinni kérték.

Ha a székesfővárosnak — írja a Kéményseprők Országos Egyesületének hivatalos értesítője — olyan nagy szüksége van a kémények s egyéb tűzfejlesztő és füstvezető készülékek felvételére, készíttesse el műszaki közlegeivel maga.

A szabályrendelethez, így véljük mi — nem a segédek egyoldalú és érdekelt bemondására van szükség, hanem fölötte sok szakismeretre, tárgyilagosságra, elfogulatlanságra. Mindezt pedig megbízható módon csak a szakértők, de nem szakmabeli közlegek szolgáltathatják.

A Pulmotor, mint mesterséges légzőkészülék.

A pulmotort (mesterséges légzés bevezetése helyett) olyanoknál alkalmazzuk, akiknél a légzés szünetel s a megfulladás veszélye forog fenn. Tehát sűrű füstből, kútból, esatornából, boros pincéből kimentett, avagy olyan embereknél, akik villamos áramtól lettek tetszhalottakká.

Csak eskóros és gutaütött embernél nem szabad alkalmazni. Az elalélt tetszhalottakat a gutaütöttől azáltal tudjuk megkülönböztetni, hogy míg előbbieknél elkékülés (cyanosis) van jelen és egyik sem vesz lélekzetet; addig a gutaütött, ha néha elkékül is, de lélezkzik, illetve hörög. A másik különbség pedig az, hogy a tetszhalottak egyes végtagjai görcsösen összehúzódottak: ellenben a gutaütött embernél el-esettség tapasztalható, de görcsös feszülése az izmoknak nem.

A készülék alkatrészei.

1. oxygeniumos palack ($150 \times 2 \cdot 2 = 330$ liter = 40 perere való éleny-tartalommal).
2. finimeter.
3. nyomásesökkentő redukciós szelep (15—20 % vizoszlopnnyomás elég).
4. váltócsap (egyik állásban pulmotorra másikkban [ha már magához tért az illető] inhalátorra.)
5. injector.
6. kis és nagy fujtató (utóbbihoz tartozik a szabályozó vagy váltó-szelep, melyen át a levegő a tüdőbe jut, míg a kis fujtató csak rugóval bír.)
7. Levegőt továbbító tömlő (egyik a belégzésre, másik ág a kilégzésre).
8. elágazási darab, melyre a (gummi) légzőkosár alkalmaztatik.
9. kosárrögzítő.

A készülék működése.

Az oxygeniumos palackból az injectoron keresztül a légzőkosárba vezetett levegő a tüdőt felfujja, ahonnan a visszatérő tömlőágon át behatol a nagy fujtatóba, ezt megtöltvén.

A megtelődés a rugós szelep segítségével most átváltja a légkeringés irányát: a tüdő felé elzárja a vezetékot, a nyomás szabályozó szelepet pedig megnyitja. Az eredmény légritkítás, mely szívó hatást gyakorol s a tovább áramló éleny, mely előbb a tüdő felé haladt, most a bevitt mennyiség egy részét kiszívja a tüdőből. A nagy fujtató erre összelapul, a szabályozó szelep becsukódik, az éleny pedig újra a tüdő felé áramlik s abba be is nyomul.

A szelepek átváltása önműködőleg megy végbe, mert kisebb tüdőbe kevesebb oxygenium fér be s mihelyt a befogadóképesség arányában a megfelelő mennyiség betöltődött, a rugós szelep

Alkalmazás.

A pulmotor alkalmazása előtt az elalélt embert:

Először fekvő helyzetbe hozzuk s rajta minden szoros ruhadarabot megoldunk. (Gallér, öv, gatyakore, fűző meglazítandó).

Másodszor a vállát alátámasztjuk (más hiányában a testéről lehuzott kabátot helyezzük összegöngyölve a váll alá), hogy a feje hátrafelé lelógjon.

Harmadszor a nyelvfogóval kihuzzuk az illetőnek torkába csuszott nyelvét egészen az ajkak elé, ahol az oldalt lelőgni hagyott fogó saját súlyával tartja a bénult nyelvet. Ha a nyelv előrehuzását a görcsösen összezárt fogsor akadályozza, akkor előbb a szájtágítóval a száját kiterpesztjük és a torkot kitisztítjuk.

Negyedszer a három méretben meglevő légzőkosarat aszerint, hogy férfival, asszonnal avagy gyermekkel van dolgunk, rászerejlük az illetőnek orrára és szájára olykép, hogy az előhuzott és kilógó nyelvnek is jusson hely. Evégből a légzőkosár szélesebbik része, nagyobbik szijja kerüljön alulra az állra.

Ötödösör hátulról a fejtető felől átbutatjuk a fejét a rögzítő szijjazaton, melyet a fejméret szerint applikálunk a homlokra, olyformán, hogy a kosár szarvait a rögzítő szijj megfelelő lyuk-sorába illesztjük.

Ekkor hatodszor működésbe hozzuk a pulmotort, miközben a váltót akkép állítjuk, hogy a megfelelő felirat legyen felül olvasható.

A készülék működésben hagyandó mindaddig, amíg az illető életjelt nem veszünk észre. Hogy az oxygenium a gyomorba ne jusson, két ujjunkkal az Ádámsutkát gyengén benyomva tartjuk.

Az életjeladás rendszerint abban nyilvánul, hogy az illető kinyitja a szemét, vagy esetleg felül. Közbe 5—10 perenyi alkalmazása után a motornak rövid időre szünetet tartunk a készülékkel, s eltávolítván a szájról a légzőkosarat, megfigyeljük, nem vesz-e a beteg magától is lélekzetet. Ha igen, ugy folytatólag az inhalatort vesszük alkalmazásba, amikor is a közvetítő légzés beiktatásán kívül, légzőkosarat is másikat használunk s a nyelvnek rögzítését is abbahagyjuk; mert az inhalátor mellett a nyelvet rögzíteni (előrehuzva tartani) már felesleges.

Az önkivület, ha sikerült azt megszüntetni, horkoló alvásba megy át. (Megjegyzendő, hogy az alkoholmérgezett is horkol, de nem fog felülni soha.)

Ha az illető telt gyomorral került alélt állapotba avagy nagyon sok füstöt nyelt, akkor megeshetik, hogy hányni fog. Ilyenkor a légzőkosarat azonnal lecsatoljuk s az alélt fejét felátámasztva, kissé balra fordítjuk. Hányás után a szájüreg és torok kitisztítandó. E célból van a készülék tartozékai között egy törülköző is.

belélegeztetésétől. Ez a körülmény, meg az, hogy ezen kérdést az „Első segítség“ nyújtást tanító könyvekben is alig alig tárgyalják, arra bír engem, hogy ezen kérdést a szerkesztőség szives felszólítására megbeszéljem.

Az oxygen-belélegeztetés egész egyszerű és teljesen veszélytelen eljárás, mit megfelelő esetekben bárki végezhet, akinél bizonyos elemi élettani ismeretek feltételezhetők.

Az oxygen gyógyító célokra használni mindjárt felfedezése után (1777-ben) kezdték. Eleinte az egész orvosi és laikus világ vérmes reményeket fűzött ezen gyógyító eljárásokhoz. Mi nem is csodálatos. Hiszen bámulva látták, hogy a tiszta oxygen-gázban a „parázsló fa lángra lobban és a pislogó mécs úgy ég el, mint a rakéta“, pedig úgy vélték, hogy az állati élet sem egyéb, mint oxydatio. Nem csekélyebb jelentőségű tudós, mint az angol Priestley állította, hogy az oxygen valóságos életelixir, melyben pl. az egerek, háromszor annyi ideig élnek, mint a levegőben.

Különbéle kísérletes vizsgálatokból azonban kiderült, hogy a szervezetben lefolyó égési — oxydatiós — folyamatok elsősorban és legnagyobb mértékben testünk sejtjeiben folynak le, tehát nem a tüdőben és nem a vérben, mint azt a régiek hitték. A tüdő csak felveszi a levegőt és ebből az oxygent, — aztán átadja a vér vörösejtjeinek és némi részben a vérnedvnek. A keringő vér pedig szét-hordja a benne felhalmozott oxygent és a test különböző sejtjeiben leadja, amelyekben az oxydatiós folyamatok tulajdonképp lefolynak. Kiderült továbbá az is, hogy a vér abban az esetben, ha tiszta oxygent, vagy oxygendus levegőt lélegzünk is be, akkor sem képes sokkal több oxygent felvenni. A vér oxygenfelvő képessége ugyanis nem korlátlan, hanem azt a vérfesték (haemoglobin) tartalma szabja meg. Egy bizonyos mennyiségű haemoglobin egy bizonyos mennyiségű oxygent képes felvenni és azt a test különböző részeiben leadni.

Oxygen-belégzéseknél, ha az oxygent elég nagy mennyiségben tudjuk a tüdőnkben felhalmozni, a vérben levő haemoglobin valami kevéssel több oxygent tud ugyan megkötni és a vérnedv is valamivel több oxygent képes elnyelni, de ez a különbség nem sok és különben egészséges embernél számba se jön. Hiszen a vérben ugyis sokkal több oxygen van, mint amennyi a testben lefolyó oxydatiókhoz kell, mit legjobban az bizonyít, hogy a sejtektől visszafolyó és a vívőerekben meggyülemelő vér még oxygent tartalmaz. Egészséges embernek tehát semmi haszna sincs abból, ha oxygent lélegzik be.

Egészen másképen állanak azonban a viszonyok bizonyos betegségeknél és bizonyos bal-eseteknél. Ezeknél némely esetben igenis szük-

tók. Az első csoportba azok tartoznak, melyeknél a légzés van akadályozva, a második csoportba pedig azok, hol a légzés rendben van, de a vér nem tudja felvenni az oxygent, akár azért, mert kevés haemoglobin van, akár azért, mert a vérben levő haemoglobin romlott.

Az első csoportbeli eseteknél aránylag igen ritkán kínálkozik az első segítségnyújtásnak alkalom az oxygen belélegeztetésére. Ezen esetekben ugyanis az a baj, hogy nem jut elég levegő a tüdő sejtjeihez, de ha a levegő nem juthat be a tüdőbe, akkor az oxygen sem. Azt gondolhatná ugyan valaki, hogy az ilyen esetben mégis jobb a szervezetnek, ha tiszta oxygen jut a tüdőbe és nem levegő. Ám ez az előny igen csekély, mert nem szabad elfelednünk, hogy a levegőben levő 21.4% oxygen bőségesen elég a szervezetnek és ha a levegő bejut a tüdőbe, abban mindig annyi oxygen van, hogy annak csak kis részére van szükségünk. Az első csoportbeli eseteknél tehát inkább arra kell törekednünk, hogy a légzést segítsük elő, pl. tegyük szabaddá a légutakat, vagy erősítsük a légzést (mesterséges légzés) stb.

A II. csoportbeli eseteknél a levegő, illetve az oxygen akadálytalanul jut a tüdősejtékbe, de a vér nem tud belőle elegendőt felvenni, illetve nem tud annyit felvenni, amennyire a test sejtjeinek szüksége lenne a bennük lefolyó oxydatiók lebonyolítására.

Az oxygen felvétele ilyen esetekben vagy azért hiányos, mert a vérben levő haemoglobin kevés (vérszegénységek — nagy vérzések) — vagy pedig azért, mert úgy megváltozott valami mérges anyagok behatására, hogy nem képes oxygent felvenni. (Széngáz stb.)

Legnagyobb sikereket az oxygen belélegeztetésével a szénmonoxyd (CO) mérgezéseknél érhetünk el. Ilyen gázok tudvalevőleg a szén hiányos elégésénél származnak, továbbá ilyen tartalma van a bányalégnek, a világító gáznak stb.

A tapasztalás azt mutatja, hogy a CO eltávózása a vérből elég könnyen megy végbe, ha az illetőt olyan levegőre visszük, hol nincsen CO, tehát friss levegőre. A vér haemoglobinja ugyanis a CO-t rögtön leadja, ha a belélegzendő levegőben nincs CO. Ezért van az, hogy az ilyen mérgezett vérében, ha friss levegőre vittük, 4—5 óra leforgása után már nincsen CO. Még gyorsabban távozik a CO a vérből, ha az illetőt tiszta oxygent lélegzik be. Ez tapasztalati tény, melynek oka még nincs ugyan teljesen megmagyarázva, de határozottan és jól kivehetőleg észrevehető. Ezért van az, hogy bár a szénmonoxydmérgezések kisebb fokánál elegendő az is, ha a kábult beteget a friss levegőre visszük, de a mérgezések nagyobb fokánál biztosabban és gyorsabban érünk el sikereket az oxygenbelélegeztetéssel.

TESTÜLETI ÉLET.

Szeged.

I. Létszám, beosztás.

A városi tűzoltóság 39 emberéből az 1914. év folyamán 28 ember, továbbá a hivatásos tűzoltóparancsnok és segédtsízt is hadbavonult, így a szolgálat ellátására összesen 2 őrparancsnok, 4 csővezető, vagyis 6 altiszt és 5 tűzoltó maradt. A tűzoltóság vezetését az önkéntes tűzoltóság alparancsnoka, Wichha Alajos vette át, kinek 1915-ben 4 tisztből és 34 tűzoltóból álló csapata volt. A két testület amugy is egységes vezetés alatt működik a rendőrőfkapitány, mint elsőfoku tűzrendészeti fórum fennhatósága alatt.

A csekély tűzoltói létszám folytán az elsővárosi tűzoltói örkülönitmény bevonatott, a toronyőrségi szolgálatot pedig felváltva az eddigi 3—3 ember helyett 2—2 ember végezte és csak a városi színházban látta el (továbbra is) 3 tűzoltó az állandó színházőrségi szolgálatot.

Augusztus 21-én a tűzoltóparancsnok a katonai szolgálat alól bizonytalan időre felmentetvén, újra átvette a tűzoltóság vezetését.

Legelsősorban a nagy tűzoltó hiányon kellett segíteni. A sokoldalú kirendelések, betegszállítás stb. mellett előfordult, hogy az egész tűzoltói készület 1—2 emberből állott. Ezen hiány sürgős pótlására a város részére érkezett orosz hadifoglyok közül 6 értelmesebb és a tűzoltói hivatáshoz hajlandóságot mutató foglyot állítottunk be tűzoltói szolgálatra. Ezek rendszeres kiképzés alá vétettek és a mai napig is szolgálatot teljesítenek.

A tűzoltóhiányok pótlására további lépéseket oly irányban tettünk, hogy a honvédelmi miniszter urtól katonai tűzoltó örkülönitmény felállítását kértük. Ezt a honvédelmi miniszter ur csak oly feltétellel volt hajlandó teljesíteni, hogyha a város a kirendelt katonáknak napi 3 korona élelmezési pótlékot fizet s ruházatukról és felszerelésükről is gondoskodik. Ez a városra oly nagy terhet rótt volna, amelyet a város viselni nem akart, de a folyton csökkenő városi bevételek mellett nem is tudott volna s így indokolt felterjesztésben újból kérte a honvédelmi miniszter urat, hogy a 3 korona fizetéstől és a ruházattól tekintsen el. Erre a honvédelmi miniszter ur a 304327/4. A/1915. számú rendeletével olyként intézkedett, hogy a helyi örkülönitmény egy 27 emberből álló csapata kilences csoportokban 3 napos felváltással 1—1 altiszt felügyelete alatt a tűzoltólaktanyába rendeltetik ki, hol rendszeres gyakorlattal kiképezetvén, általuk a hivatásos tűzoltócsapat állandó 10 főnyi megerősítést nyer.

Ezen kívül 3 laktanyában, u. m.: az utász-laktanyában 24, a 28. gy. e. laktanyájában 12 és a honvédhuszár laktanyában 12 emberből álló katonai tűzoltócsapat állítottatott fel, melyeknek parancsnokául Melessinek József cs. kir. tart. utászfőhadnagy, ennek helyetteseül pedig Luntz tart. utászhadnagy vezényeltettek ki. Ezek a csoportok hetenkint háromszor a tűzoltólaktanyában 2 órán át gyakorlatot tartanak és az első hívásra rendelkezésre állanak. A három csapat közül az utászlaktanyai örkülönitmény kivonulásra alkalmas szerrel, szerelvényekkel

Az önkéntes tűzoltók csak éjjel, továbbá vasár- és ünnepnapokon tartanak őrséget. Rendszeresen gyakorlatoznak és tűzhöz minden időben kivonulnak.

Van ezenkívül a város területén 6 gyári tűzoltóság. Ezek azonban készenlétben nem állanak és nem bírnak oly felszereléssel, hogy a gyárból kivonulhassanak, így a működésük kizárólag csak gyárjuk területére szorítkozik.

Felszerelés.

Ugy a városi, mint az önkéntes tűzoltóság felszerelése ezideig teljesen lófogatu. Az önkéntes tűzoltóság által megrendelt automobil-fecskendőt szállítás közben a hadvezetőség rekvirálta.

A tűzoltóság felszerelése áll:

Egy	4 kerekű benzinmotoros fecskendőből
Egy	előkocsival ellátott kétkerekű benzinmotoros fecskendőből
Négy	drb 4 kerekű mozdonyfecskendőből
Egy	" 2 kerekű mozdonyfecskendőből
Egy	" hydrofor-fecskendőből
Hat	" vízfordó lajtából
Egy	" Magirus-féle tolólétrából
Egy	" tartalék-szerkocsiból
Egy	" teljesen felszerelt szerkocsiból
Két	" mentőkocsiból
Egy	" ragályosbetegszállító kocsiból
Egy	" hullaszállító kocsiból
Két	" fertőtlenítő kocsiból
Egy	" fertőzőbetegszállító kocsiból.

Vízszerezés.

A vízszerezés a nagyköruton belől, mintegy 40 km. utvonalon a 3-6 atm. nyomású tűzi-csapokból, azonkívül mintegy 80 km. utvonalon és Újszegeden házi kutakból történik. Az 1915. év folyamán a magasnyomású vízmű kiszolgálására két új artézi kutat furtak, mely által a vízszolgáltatás némileg javult ugyan, mindazonáltal a vízszerezés mindkét területen fejlesztésre szorul, amit az egészségügyi szempontok (jó ivóvíz, intenzív locsolás) is erősen sürgetnek.

A város négy különböző pontján 4 villamos lajtöltő állomás van, továbbá a locsolásra szolgáló 20 városi lajt is felhasználható, — különösen nyáron — vízszerezésre, amennyiben megfelelő értesítésre azonnal a tűzhöz menni tartoznak. Ezek az intézkedések és berendezkedések vízszerezés tekintetében lényeges javulást jelentenek. A további fejlesztés kérdése a leg-sürgősebb városi feladatok között állandóan napirenden van.

Tűzjelzés.

A tűzjelzés kizárólag telefonon történik. Közvetlen tűzjelző telefon csupán a színház, toronyőrség és központi őrség között van. A tűzjelzés fejlesztése iránt a kapitányi hivatalnak minden kezdeményező lépése ezideig eredménytelen maradt.

Megelőző tűzrendészet.

A rendszeres félévi tűzrendészeti, továbbá a heti és havi színházi vizsgálatok pontosan megtartattak. A löporraktárak a vadászati idényben megvizsgáltattak. Telepengedélyezési eljárás a tűzoltóság 8 esetben vett részt. Beérkezett 1915. évben 695 darab ügyirat, elintéztetett ugyanannyi.

Ügyvezetés, kiképzés, szolgálat.

1915. évben a város területén volt összesen 102 tüzeset, ebből a belterületen 120.

A belterületi tűzkárok összege az 1915. évben 150010 korona (1914. évben 428134 korona) volt.

Külterületi tüzeset 1915. évben 27 (1914. évben 58) volt.

A külterületi tűzkárok összege az 1915. évben 24.170 korona, (1914. évben 27.459 korona) volt.

A nagykiterjedésű külterületen tűzoltóság nincs és a tűzrendészeti vizsgálatok sem hajthatók végre a kellő eréllyel.

Különös megemlést érdemlő tüzesetek: az augusztus 22-én előfordult gyufagyár égés. Ez az idők folyamán fokozatosan tűzveszélyes zsufoltságban összeépített telep ezuttal már negyedszer volt nagyobb katasztrófa színhelye és ezuttal is emberáldozatot követelt. A telep portása Könyves Sándor halálosan sérült meg a tűznél. Jolsch Károly 28. gy. e.-beli önkéntes pedig súlyos sebesülést, míg Révész Ferenc önkéntes tűzoltó könnyebb sérülést kaptak. Ilyen könnyebb sebesülést a tűznél résztvevő tűzoltók fele kapott. A gyár egyébként üzemében csak egy hétig volt akadályozva, a leégett rész egyelőre nem is épült újra.

Másik nagyobb tüzeset a Szegedi Takarékos és Hitel r. t. épülete tetőzetének az égése volt, mely alkalommal fontos középületek, a főposta és az Osztrák-Magyar Bank voltak veszélyeztetve, azonban sikerült őket sértetlenül megmenteni.

A Winkler-féle fatelepen előfordult tüzeset pedig a szomszédos Back-malmot veszélyeztette, csekély kár árán azonban azt is sikerült megmenteni a nagyobb veszélytől.

II. Egyéb szolgálatok.

A háboru kitörése által sikerült a tűzoltóságnak egy, a tűzoltói hivatással egyáltalán össze nem egyeztethető, régóta nehézményelt szolgálattól, a fertőtlenítő szolgálattól megmenekülni, de még mindig maradt sok olyan szolgálat, melyet a mult hagyománya folytán voltunk kénytelenek elvégezni, így pl.: a vízszivattyúzás-hoz ki volt rendelve a tűzoltóság 2 esetben motorfecskendővel, 21 esetben pinceszivattyúval.

Katonai kórházak szalmaégetésénél 32 esetben. Balesetből kifolyólag Budapestre berendeltetett 2 ember.

A tűzoltóság testületileg résztvevő megboldogult Dr. Lázár György polgármester és Dr. Faragó Ödön tisztii főorvos temetésén.

III. Költségek.

A tűzoltóság 1915. évi költségvetése a következő volt:

1. A személyzet fizetése	52274.—	korona
2. A személyzet ruházata	5284.—	"
3. Laktanyafenntartás, fűtés, világítás	3064.—	"
4. Tűzoltószerkek és eszközök beszerzése, fenntartása	6356.—	"
5. Lovak élelmezése	2650.—	"
6. Lószerszám, istállószerkek és eszközök	556.—	"

Összesen 70184.— korona

— mozgó-sítás folytán — hadba vonult tűzoltóinkról szóló „Kimutatás“-okat — összesítés végett — Sopron, Kismárton és Ruszt rendőrkapitányai, valamint vármegyénk minden egyes főszolgabírója beküldötte.

Az összeállításnál kitűnt, hogy a 230 nagy-és kisközségünkben, a 2 rendezett tanácsú és 1 törvényhatósági joggal bíró városunkban az 1913. évi XXVIII. évi rendes közgyűlésünk alkalmával volt összesen 6460 tűzoltónk 1914. évi július hó 25-től július hó 30-ig hadba vonult összesen: 3643 tűzoltóink-ból: 99 parancsnok; 111 alparancsnok; 150 szakaszparancsnok; 103 tisztviselő (elnök, titkár, segédtsiszt, pénztáros, szer-táros és orvos); 201 altiszt (örparancsnok, raj-vezető és örvezető); 113 kürtös vagy dobos és 2866 mászó, szivattyus ér rendfeltartó.

Megsebesült 618; hősi halált halt, vagy a haretéren szerzett betegsége folytán meghalt 231; eltűnt 66; hadifogságba jutott 185; hogy hányan és kik részesültek kitüntetésben és milyenben, azt majd a háboru befejezése után lehet csak pontosan megállapítani, különben is célul tűztük ki, hogy tűzoltóinknak a háboru alatt szerzett érdemeikről az adatokat az utókor számára minél részletesebb hűséggel összegyűjtsük.

A számadások szerint:

A bevételek összege:	3395 K 39 f.
A kiadások összege:	2339 K 27 f.
A pénztári maradvány:	1056 K 12 f.
A Rösch-alap vagyona:	1205 K 54 f.

Alispán úr 1915. évi február hó 13-án kelt 2451/1915. szám alatti rendeletével — tekintettel a háborús idősakra — a községi tűzrendészeti szabályrendelet megalkotását a városok és községek részéről a háboru befejeztéig felfüg-gesztette, mert a vármegyei közigazgatás most a háborús ügyforgalom mellett nem ér rá ezzel a dologgal foglalkozni s ezért a háboru tartama alatt a községek jóindulatára kell bízni, hogy megalkotják-e a tűzrendészeti szabályrendeletet vagy sem.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség el-nökségének 1916. évi április hó 27-én kelt 182/916. szám alatti megbízatásának megfele-lőleg a czibakházi önk. tűzoltóttestület éz az esztergom-vsrmegeyi tűzoltó-szövetség beadvá-nyára — a háborús éveknek — a szolgálati érem kiadásánál való — kétszeres beszámítása tárgyában a világháboru emlékére és annak a munkásságnak méltánylásául, amelyet a tűzol-tók hivatásuk teljesítésében kifejtettek, a kö-vetkező határozati javaslatot adtam be, hogy:

1) A hadban levő tűzoltóinknak szolgálata (tekintet nélkü a szabályainkra) számíttassék be épen úgy, mintha idehaza lennének, vagyis a hadban töltött idő ne vonassék le a szolgálattól.

2) Úgy a hadban levő, valamint az itthon szolgálatot teljesítő tűzoltók minden megkezdett háborús éve hadi évnék duplan számíttassék, örök emlékezetül s a teljesített szolgálatok jutalmazásául.

3) Hogy a a hadi évek 1914. évi július 25-től kezdődőleg — a háboru befejeztéig — le-gyenek számíthatók.

Az iskolai testi nevelés reformja.

Az Országos Testnevelési Tanács két állandó választmánya a múlt évi december és az idei január és február havában Berzeviczy Albert dr. elnöklésével tíz ülésben tárgyalta az iskolai testi nevelés reformjának irányelveit Kmetykó János pedagógiumi tanár előadói munkálatai alapján. Az üléseken a kultuszminiszteriumot Morlin, Boncz, Tóth, Neményi és Gopcsa miniszteri tanácsosok, a honvédelmi miniszteriumot Pogány Géza honvédőrnagy képviselték.

A vita folyamán a tanács állandó választmányai megállapították a reform irányelveit, melyeken meglátszanak már a háboru nyomán leszűrt értékes tanulságok. A reform két főirányelvből indul ki.

Az egyik az, hogy az iskolai testi nevelés nem öncél, hanem eszköze a harmonikus embernevelésnek: a másik pedig az, hogy az iskolai testi nevelés az egészségügyi és pedagógiai szempontoknak is megfelelő olyan helyes alapelvekre legyen fektetve, hogy a nemzet nagy gyakorlati céljainak, első sorban a honvédelemnek szolgálatára is előkészítsen.

E két elvből folynak az alábbi fontosabb követelmények.

1. A testgyakorlati oktatást mindenütt kötelezővé kell tenni, a főiskolákon pedig mindenkinek hozzáférhetővé s általánossá kell tenni a rendszeres testgyakorlást.

2. Több időt, hetenként legalább négy, a többi tantárgyak közé beiktatott órát és két játékdélutánt — a főiskolákban mindennap egy órát kell szánni a rendszeres testgyakorlásra.

3. Testgyakorló csarnokok — s szabad játszótérek, uszodák, jégpályák minden iskola számára — kellő számban álljanak rendelkezésre.

4. A tornatanár és tanítóképzés illetőleg annak egységes irányítása egy, e célra létesítendő állami főiskola útján történjék.

5. Az oktatás anyaga alkalmazkodjék a tanuló neméhez, korához, testi fejlettségéhez.

6. A nevelő torna mellett azzal egyenlő súlyt kell vetni a játék, az atlétikai gyakorlatok, vívás, uszás, koresolyázás, evezés, tánc oktatására is.

7. Szükséges továbbá, hogy az iskolai testi nevelés egész évi anyagába legyenek beleszöve azok a gyakorlati élet szempontjából szükséges és egészséges alapgyakorlatok, melyeknek elsajátítása a katonai szolgálat szempontjából is előnyös. A felnőttébb tanulókat a céllövészeten, a tűzoltásra előkészítő gyakorlatokban, kerti, mezei, ipari munkákban (szlőjd) első segély és életmentésben is ki kell képezni.

A leányoknál a kerti, mezei, házi munkák, betegápolás, első segély azok a gyakorlati

nevelés ügyében egymást támogatva, egyet-értően járjon el.

A reform életbeléptetése érdekében szükséges és célszerű átmeneti intézkedésekkel zárul az irányelvek sorozata, melyek rövidesen a tanács teljes ülése elé, onnan pedig döntés végett a kultuszminiszter élé kerülnek.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Tartalom:** Magyar tűzoltók szereplése a háboru során — A belügyminiszter 31.005/916. számú körrendelete. — Hivatalos rész: Meghívók. — Az 1915/16. évi zárószámadás. — Az április 15-iki elnökségi ülés jegyzőkönyve. — Jegyzőkönyv, felvéve az 1916 április 15-iki segélyzőpénztár ülésén. — Az elnökség és a segélyzőpénztár évi jelentése. — A segélyzőpénztár zárószámadása. — Kimutatás az 1915. évben előfordult segélyezésekről. — Szerbiába kéményseprők kerestetnek. — Kérdőív a mentésügy állásáról. — Felhívás a tűzoltói szolgálatot teljesítő nők bejelentése iránt. — Javaslat a mentőügy tervbevett orsz. szerv. létesítése tárgyában. Irta: Dr. Balogh Dezső. — A kémények összeírása. — A pulmotor és annak alkalmazása. — Testületi élet Szeged. — A sopronvármegyei szövetség évi jelentéséből. — Az iskolai testi nevelés reformja. — Különfélék. — Hirdetések.

— **Fenséges apánk.** A hármas (debreceni) honvédek egy küldöttsége azzal kereste fel József főherceget, hogy hadd szólithassák őt ezentul „fenséges apánk“-nak. A főherceg egészen elérzékenyült erre a magyar szívből fakadó meleg megnyilatkozásra s boldogan adta beleegyezését a derék debreceni fiuknak, akik csak azt bizonyították be ragaszkodásuk ilyen kifejezésre juttatásával, hogy a néhai József főherceg nemes fia, mai védnökünk, teljesen méltón lépett édesatyja nyomdokába. Néhai József főhercegnek is rajongásig hive volt minden magyar s ime az utód — igaz vérzivatar közepette — máris ki tudta vinni a magyar megértő, vele bánni tudó, erényeit megbecsülő gondolkodásával s magatartásával azt a szeretetet, amelyre a durva lelkű, gögös emberek hiába áhítoznak. De nem is csoda. A háboru farizeusaitól teljesen elüt ő fensége. „Emlékszem édes fiam, mikor szóltanul az ágyad szélén ültem és Te megismertél engem!“ írja egyi megvakult vitézéhez. „Ha sorsom egyszer a T vidékedre visz, nem feledkezem meg Róla felfoglak keresni. Ha segítségemre lehetek, csak írd meg, szívesen segítlek, édes fiam!“ Akit ennyi szeretet árad az emberek felé, az csak ugyan „apánk!“ Egy borongós tavaszi este így szólt a főherceg:

— Ki tudja, hol fogok én lakni a háboru után? . . .

— A magyar nép szívében! mondotta a tábori pap, aki ő fensége közelében állt.

És jól mondotta.

— **Elnökünk,** Széchényi Viktor gróf, máj

méltósága ekkép válaszolt:

„Hálás köszönetet mondok szövetségünknek a jóleső megemlékezésért, mellyel 10 éves főispánságom betöltésekor üdvözölt. Közpályám bölcsője a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség volt s ezért — hogy úgy mondjam — gyermeki ragaszkodásomra mindig számíthat a Szövetség.

A jubiláris napra alkalmi vers is látott napvilágot. Ennek egyik passzusa a fejezmegeiek gondolatát így fejezi ki:

Vágyó szív — hidd el — remélve várt
S mindent mi szép — Benned megtaláltunk,
Kincset hoztál közénk . . . önmagadat!“

Ezt valljuk mi is.

— **Óvári Ferenczet**, a Dunántúli Közművelődési Egyesület Veszprémben, május 21-én tartott negyedszázados közgyűlésén, a Bezeredy Viktor halálával megüresedett alelnöki állásra egyhangulag megválasztották, honorálván ezzel azokat a kiváló érdemeket, melyek a nagy sikerrel működő Gyermekszanatoriummal kapcsolatban a mi Óvárink nevéhez fűződnek.

— **Westphalen Adolf**, Hamburg Branddirektora, akiről közöltük legutóbbi számunkban, hogy Szerbiában megsebesült, ez év január havában, kapott sérülésébe belehalt, január 7-én már el is temették. A német hivatásos tűzoltótisztek szövetsége sok igaz érdemet szerzett elnökét gyászolja az elhunytban.

— **László István**, Esztergom vármegye tűzrendészeti felügyelője, a hadegészségügy terén kifejtett sokoldalú és eredményes tevékenysége elismerésül a hadiékítményes első osztályú vörös-kereszt díszéremmel lett kitüntetve.

— **A párkányi testület** szomorú szívvel jelenti, hogy Kovács Ignác, szakaszparancsnok, az északi harcúterén eilenséges golyótól kapott sebébe belehalt 35 éves korában. Idegen földön, de mint hős végezte nemes törekvésekben gazdag életét.

— **Die k. u. k. Feuerwehr von Belgrad**, vagyis a nándorfehérvári katonatűzoltóság, 1915. évi október 10-ike óta, amikor működését megkezdte, 1916 május 10-éig vagyis 7 hónap alatt 72 tüzesetnél bizonyította be szükséges voltát és hasznavehetőségét. Május 4-én szent Flórián napját is megünnepezték. A miséhez ugyanis, mely a követség kápolnájában tartatott, a k. und k. Polizeitruppeval, vagyis rendőri különítménnyel együtt a tűzoltóság is kivonult, még pedig, hogy az esetre, ha közben valahol tűz támadna, ne kelljen előbb a laktanyára hazafutni — hát szerekkel. Misé után a rendőrfőnök teendőivel megbízott alezredes előtt defilírozás is volt.

— **Tűzoltólegénység fizetésrendezése.** A tanács, mint ismeretes, az altisztek és szolgák fizetésének rendezése ügyében javaslatot terjeszt a közgyűlés elé. Ennek folytán szükségessé vált, hogy a tűzoltólegénység jogviszonyairól és fizetéséről szóló szabályzatot is megfelelőleg módosítsák. Az illetékes ügyosztály erre vonatkozólag el is készítette előterjesztését, amelynek lényege az, hogy a tűzoltók egy évi napidíjas újonekodás, illetve próbaszolgálat után, a szolgákra nézve megállapított szabályzat 11. fokozatában kezdik meg működésüket és fizetésük lakbérrel együtt 1400—2600 korona között váltakozik. Azonkívül

josztásé szerint ez a rendezés, a tűzoltóság mai létszáma mellett, 112.000 korona többletköltséget jelent. A tanács az előterjesztéshez elvben hozzájárult és a június 21-iki közgyűlés is elfogadta azt.

— **Ortutay József**, a Szegedi Napló h. szerkesztője, „József főherceg élete“ című művet írt. A könyv nem mond semmi újat, de mert arról a néhai József főhercegről, aki egészen a szívközhöz volt nőve, igaz magyar érzéssel ír, ajándék- vagy jutalomkönyv gyanánt való szétosztásra alkalmas. Tagtestületeink a könyvet a Szövetségi irodánál önköltségi árban szerezhetik meg.

— **Tűzoltó-oktatás az iparos-iskolában.** A vasvári iparostanonc-iskola bizottsága az 1915/16. tanévi órarendjébe beillesztett heti egy órai tűzoltói oktatást is, megokolván ezt azzal, hogy a városka tűzoltósága a hadbavonulások folytán igen megapadt, máshonnét nem lehet pótolni a hiányt, tehát szükség van a tanoncokra tűzvédelmi szempontból. Jelezte a bizottság, hogy honvédelmi szempontból is előnyösnek tartja az iparosifjuság tűzoltói kiképzését, mert a tűzoltói rendgyakorlásokban kiképzett és fegyvelmhez szoktatott ifjúságnak majdani katonai kiképzése is könnyűvé fog válni. A minisztérium a tűzoltó-oktatásnak a tantervbe beillesztését jóváhagyta és pedig az állampénztár terhére.

— **Vízvezetékek.** A bajorok fővárosa, München, volt az egyetlen nagyváros, amelynek pár hónappal előbb volt szinpadi záporkészülékemint Budapestnek. És a vízzel való ellátás dolgában tényleg ma is München vezet Németországban. De Budapestet azért nem szárnyalja tul. Tűzesapja pl., ámbár többel rendelkezik belőle, mint Berlin, ma is csak annyi van neki, mint Budapestnek tizenegyévvvel ezelőtt volt s koponyánként is kevesebb jut egy-egy lakosra a vízből, mint nálunk. Münchennek — ugyanis 650 ezer lakosa fejenként és naponként 232 liter vizet fogyaszthat, míg Budapest 900 ezer lakó, jára fejenként és naponként 270 liter jut. Hydransainak száma pedig, amelyből Berlin 5946 darabbal rendelkezik, München 6459-el bír (t. i. 3317 darab földbe süllyesztett, 1104 földfeletti, 1517 fali és 521 udvari tűzcsap). Ellenben Budapestben van 6554 utcai (mind földbe süllyesztett) 2019 fali (színházakban és gyárakban) és 219 udvarokban elhelyezett (köztük 18 földfeletti), vagyis összesen 8792. hydráns. Hogy ellenfelünkről Oroszországról is megemlékezzünk, álljanak itt az alábbi idevágó adatok. Európai Oroszországnak van 762 városa, ebből vízvezetéke van 149-nek, Oroszlengyelországnak 120 városa közül 9-nek, Középpázsiai Oroszországnak 46 városa közül 5-nek, végre Szibériának 50 városa közül 1-nek. Vagyis 1032 (—120) városa közül 192 (—9) rendelkezik vízvezetékekkel. Hazánk 129 városa közül 54-nek van már vízvezetéke, ellenben a többi 75 előbb valószínűleg a villamos világítást vezeti be, meg aszfaltos járdát készített, ha csak időközben a háboru hatása alatt meg nem jön az esze kulturális elmaradottságban leledző városaink vezetőségeinek s utat nem tör magának annak a belátása, hogy tűzrendészeti és közegészségi szempontokból egyformán előbbvaló a víz-

vezeték, meg a csatornázás s csak ha ezek ki vannak építve, akkor kerülhet a sor városias jelleg szempontjából a többi jókra.

— A hercegrímás körlevele a tűzvész ellen. A bibornok-hercegrímás most megjelent körlevelében nyomatékosan arra kéri főegyház-megyéje papságát, hogy figyelmeztesse a híveket nemcsak a szószékről, hanem a templomon kívül is minden alkalommal és ha kell napról-napra, hogy legyenek résen és tűzre, vízre vigyázzanak, mert csak így kerülhetők el a tűzesetekből folyó és igen gyakran pótolhatatlan károsodások. A főpásztornak ez az értelme tulajdonképpen megújítása annak a rendelkezésnek, amelyet 1914-ben nyomban a háboru kitörése után intézett papságához a termés learatása, betakarítása és megtartása érdekében.

Kiadó: **KUHÁRSZKY LÁSZLÓ** titkár.

Szerkesztői üzenetek.

M. A négy hadikölcsönre Országos Szövetségünk, miként ez lapunk jelen számában is olvasható, összesen 100 ezer koronát jegyzett. Ebből 50 ezer a Tűzoltók háza alapjából, a másik 50 ezer pedig t. i. (20.000+15.000+15.000) a Segélypénztár tőkéjéből fektetett a hadikölcsön-kötvényekbe.

F. A „Total“ elnevezésű oltókészülékkel a székesfővárosi tűzoltók gyakorlóterén, a hivatalos próbát január 3-án ejtették meg. Ismertetésére sort keritünk.

V. Az egri városi levéltárban előfordult tüzesetről tulzott hírek kerültek forgalomba. Értékes kortörténeti okmányok nem pusztultak el, csupán a kihágási ügyre vonatkozó aktacsomók s néhány butordarab égett el. A kár tehát, a tűzoltóságnak kellő időben való beavatkozása folytán, jelentéktelen.

Sz. Az angol sohasem volt logikus, ennél fogva elveket nem ismer, mint ahogy hatalomra szomjas gőgös természete az egyenlőséget sem ismeri. Folyton csak precedensekre hivatkozik, mert ezekre van beállítva az esze; de hogy hivatkozhatnék ilyenekre, mesterségesen ő maga alkot precedenseket.

P. Az a „sequens Markusovszky“ nincsen többé! Nem ő lett az én árvám, miként ezt a természet rendje hozta volna magával, de nekem kellett elszenvedni az ő kora elhunyt feletti nehéz bánatot.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Gellner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintarakta: Budapest, VIII., József-körút 14.
Gyár: Korpónai-utca 20—21. szám.

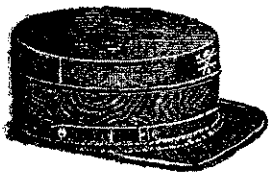
Teudloff—Dittrich
Budapesti Armatura-, Szivattyú-
és Gépgyár Részvénytársaság
BUDAPEST-KISPEST, ÜLLŐI UT 220—222. SZ.
Telefon: 51—22 és 51—23. Sürgőnyeln: „TEUDLOFF BUDAPEST“

SELTENHOFER FRIGYES FIAI,
— SOPRON, —
cs. és m. k. udvari szállítók.
Legelső magyar tűzoltószergyár, harang- és ércöntőde.

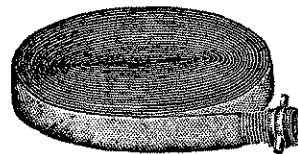
Mátrai Antal és Társa r.-t.
Budapest, Központi iroda: VI. ker., Teréz-
körút 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és
tűlőmetelőket.

Walszer Ferenc
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és ércöntőde
Budapest, VI. Lomb-utca 34—36. szám.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYARTUNK: tűzfecskendőket, kütszivattyú-
kat és tűzoltói felszereléseket.

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat
acélsodrony-betéttel legjoh-
ban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond és
Fia, Kőrmend
interurban telefon 27.
Kivánatra árjegyzék és mintasapita.

FEIK ÉS TRÉBA
Budapest, V., Lipót-körút 22.
Legelőnyösebb bevásárlási forrás
összes tűzoltó-szerekben, egyéni fel-
szerelésekben stb. Árjegyzék ingyen

Magyar mérleg- és gépgyár részv.-társ.
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 41.
MOTOROS TURBINAFECSEKENDŐK. KÖZSÉGI FECSEKENDŐK.

Elsőrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és
felszerelések
Tiller Mór és Társa
cs. és kir. udvari szállítóknál
Budapest, Váci-utca 35. szám.
Részletes árjegyzék kivánatra bérmentve!
Nagyobb megrendelésnél saját költségünkre
küldjük szabásunkat mértékével csíkjából

HATSCHERK SZABADALMA
ETERNIT-PALA
A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga.
Eternit-művek Hatschek Lajos
Budapest, Andrássy-út 33. sz Nyergesújfalu (Esztergom m.)

Magyar Fémlemezgyár r.-t.
Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 57.
egyedül gyártja a szab. Henze-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és
kannákat, garazgo- és raktári berendezéseket.

TÜZRENDESZETI KOZLONY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jögsitott. A lapszékküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előzetesek s hírdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 33. Telefon 90-33.	Előfizetel ára, egész évre, 5 korona. Tagtestülleteinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha külsőre alkalmasak díjaztatnak.
--	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

A front mögött.

Benne vagyunk immár a háború harmadik esztendejében is. S még mindig nemesak nem kötöttünk békét, de sőt ellenségeinknek száma még eggyel, a legalattomosabbal, a mi legigazibb ellenségünkkel, meg is szaporodott. És mert persze Magyarországról van szó, tehát megerősítetlen határookra talált, hogy annál kényelmesebben sétálhasson át rajtuk. Meg is tette.

A most élő generációnak mintha megadatott volna a történeti erők műhelyébe bepillantani. A látvány kissé megdöbbenő! Idáig azt hittük, hogy a kultúra fejlődése a legfontosabb. Tévedtünk. A kultúra csak a legértékesebb, de távolról sem a legnagyobb erővel rendelkező. A néplélek sokkal erősebb és fontosabb. Ennek vad mámorából pattannak ki, mint vérvörös szikrák a szemből, azok a történeti erők, amelyek ha egyszer előtörtek, az ádáz tusáraszállás kikerülhetetlen. A vad mámor utóbb elszáll ugyan: de a belátás, a bűnbánat már későn érkezik. Így volt a románnal is.

Ámde csüggedésre azért még sincsen okunk. Ez a mi ezeréves hazánk látott már ilyen vérzivataros időt, nem is egyet. És túlélte valamennyit. Nem véletlen az, hogy ahol a magyar egy évezreddel ezelőtt hazát szerzett, ott ma is „áll Buda még és él nemzet e hazán!” A föld színéről most sem fogunk eltűnni, még kevésbé eltöröltetni. Mert ez a vitéz nemzet tud szenvedni s mindég győzte véráldozattal

és türelemmel. Ez a mi őserőnk, áldott földünk pedig ősbiztosíték. És a nagy leszámolás ha tán késik is ezuttal, de azért nem mulik. Elmaradni semmi esetre sem fog.

Nem elég azonban, hogy amikor egy félvilággal állunk harcban s immár két év óta vérezünk, akkor tör ránk ádázul a leghitványabb szomszéd, hogy még egy fronttal többön kelljen vérrel pecsételni meg honszerelmüket fegyverben álló hőseinknek s közöttük a mi ezer meg ezer bajtársunknak: hanem még a front mögött is ér bennünket veszteség. Nem arra a veszteségre gondolunk, mikor például egy székelyhidi Fándly és a hozzá hasonló tiszteletreméltó bajtársak távoznak el tőlünk örökre; mert bár ez is fájdalmas, de a természet rendje hozza magával, hogy a tulérett kalász a porba hulljon. Hanem fájó érzés fog el minket, amikor olyan férfiak dőlnek ki a sorból, mint volt Wennes Jenő, a győri polgármester, vagy Ernuszt József volt főispán, a vasvármegyei tűzoltó szövetség örökös díszelnöke, avagy midőn a bizalom más tevékenységi térre szólít el közülünk olyan valakit, mint Majzik Viktor, akit Ófelsége nemrég közigazgatási bíróvá nevezett ki.

Személyileg örvendetes a megérdemelt új méltóságba való előlépése Majzik Viktornak s a legőszintebben csatlakozhatni a hevesiek gratulációjához a vármegye alispánját ért kitüntetés miatt. És mégis egyben sajnálat-

tal vagyunk kénytelenek tudomást venni arról, hogy ismét kiragadtak egy férfit abból a hatáskörből, hol a helyét oly fényesen megállotta és ügyünknek mérhetlen hasznára volt.

Egész olyan az eset, mint volt a gyermekvédelem terén való eredményes működésével szerzett érdemeiért most ujabban a Lipót rend lovagkeresztjével kitüntetett Ruffy Pálé, akit szintén mint alispánt vittek el miniszteri tanácsosnak, vagy amikor gróf Cziráky Bélát szólította el az uralkodó kegye a főispáni székből a külügyminiszteriumba. Ruffy Pál ugyan, mint a közigazgatási tanfolyamok első kormánybiztosa, egyszer megtoldotta régi érdemeit még egy utolsóval, amennyiben keresztülvitte a tűzrendészet próbaképen való beillesztését e tanfolyamoknak tanrendjébe, hogy azután ez a bevált próba stabilizáltassék. És Cziráky Béla gróf is viselte még néhány évig, ámbár nagy áldozatába került, az országos szövetség elnöki tisztségét. De egyébként mindkét jeles férfi tiszta veszteség lett ügyünkre nézve. Bars vármegye tűzrendészeti állapota ma is sínyli Ruffy Pál távoztát: országos szövetségünk pedig csak 1902-ben találta meg Cziráky Béla gróf méltó utódját.

Mikor 24 évvel azután, hogy Cziráky Béla gróf vezetése alatt az elnökség első szemleutját tette meg, — egy vidéki egyesület jubiláris ünnepét s a vármegyei tűzoltó-szövetség évi közgyűlése alkalmából rendezett járási tűzoltóversenyeket használva fel — 1907-ben másodszor szálltak ki vidékre az elnökség tagjai, élükön a méltó utóddal: akkor már nemcsak az érdeklődés fölkelése s a lelkesedés tüzeinek szításáról volt szó, mint 1883-ban; hanem annak megismerésére is nyílt alkalom, hogy rendezett tűzoltói viszonyokat teremteni és a tűzoltó-ügy fejlődésének lendületét szinte ellenállhatatlanná tenni is lehetséges, mihelyt a

törvényhatóság élén álló férfiak és általuk a vezetésre leghivatottabb közigazgatási tényezők nemcsak megértik humánus intézményünket, de támogatólag a hóna alá is nyulnak.

És akit e címen akkor, mint a buzditó példaadás mintaképét, az erkölcsi tisztultabb felfogás fennhangoztatóját, mint a hivatottak leghivatottabbját ünnepeltünk: az Majzik Viktor volt, akinek neve Heves vármegyében zászlóvala, mert nevének pusztá említése a zászló varázsával ért fel. Ezt az üdvöskéjét veszi most el a Heves vármegyei tűzoltószövetség s közvetve jó ügyünk.

1907-ben június 23-án, Tiszafüreden, mikor elnökünk: Széchényi Viktor gróf, a vármegyei szövetség közgyűlésének színe előtt az V. éves szolgálati érmet nyújtotta át Majzik Viktor-nak, arra kérte őt, hogy azt a lelkes jóindulatot, amellyel mint alispán viseltetett a tűzoltás ügye iránt, akkor se veszítse el, ha akadályokkal fog találkozni. A helyi akadályokkal meg is küzdött. Most azonban a legnagyobb akadály, az eddigi működés színhelyéről való elszólítás következett be. Új hatáskörében alig nyílik számára alkalom, hogy velünk együtt munkáljon. De ügyünk pártfogójának továbbra is megmaradhat őméltósága.

Kivánjuk, kérjük, hogy maradjon is meg! A háborus front mögött bennünket ért veszteség — aktiv tűzoltóink küzdő frontja mögött — legalább így legyen ha nem is teljesen paralizálva, de legalább némileg enyhítve.

* A m. kir. honvédelmi miniszter 17165/1916 eln. szám alatt a cs. és kir. hadügyminiszter ural egyetértőleg elrendelte, hogy a „segédszolgálatra alkalmasnak“ valamint a „népfölkelési hadiszolgálatra fegyver nélkül alkalmasnak“ osztályozott magyar honos oly legénység, mely a polgári életben hivatásszerűen foglalkozott kéménysepréssel — a katonai, illetőleg népfölkelő szolgálat alul bizonytalan időre — a magy királyi honvéd kerületi parancsnokságok által felmenthető.

	K	f	K	f		K	f	K	f
I. Határozott rendeltetési alapok:									
1. József főherceg alap	4000	—	240	—	1916. június 30. Maradvány . .	488 947	—	24582	90
2. Első Magy. Ált. Bizt. Társ. alapja	5400	—	216	—					
3. Szidanics-árvák alapja	1200	—	35	50					
4. Breuer Szilárd-féle alap	1000	—	437	—					
5. Tűzoltó Otthon alapja	145.000	—	7509	98					
6. Tűzoltó Otthon ingatlan értéke	157.908	—	—	—					
II. Segélypénztár:									
III. Szövetség vagyona:									
1. Folyó pénztár	100	—	6559	76					
2. Ingó vagyon	7339	—	—	—					
Összesen	488.947	—	24.582	90	Összesen	488.947	—	24.582	90

Gróf Széchényi Viktor s. k.,
elnök.
Dr. Óvári Ferenc s. k.,
alelnök.
Kuhárszky László s. k.,
titkár.
Dr. Balogh Dezső s. k.,
pénztáros.

539. szám.
1916.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, 1916. évi július hó 22-én és 23-án a Magy. Orsz. Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésein.

Elnök: Julius 22-én dr. Óvári Ferenc alelnök; 23-án gróf Széchényi Viktor elnök.

J e g y z ő k ö n y v v e z e t ő: Kuhárszky László titkár.

Jelen voltak: Dr. Balogh Dezső, Barabás István, Erdély Ernő, Gundy János, Koszits Kamil, László István, Papp Ferenc, Szabó Gyula, Szávits Sándor, Täuber Ferenc, Tóth Ernő, Tóth Károly, Varga Lőrinc, dr. Vass János és Vida Pál.

V e n d é g e k: Radványi Imre győri tanácsi fogalmazó, Strompf Pál ruggyantaárugyári tűzoltóparancsnok és Vámosi Gyula Mauthner-gyár (Ujpest) tűzoltóparancsnoka.

Dr. Óvári Ferenc elnöklő alelnök üdvözli a megjelenteket, az ülést megnyitja.

21. Kuhárszky László titkár felolvassa gróf Széchényi Viktor elnök tizéves főispánságának jubileuma alkalmából való üdvözlésünkre küldött köszönő levelét.

Örömmel tudomásul vétetett.

22. Dr. Óvári Ferenc alelnök személyesen megköszöni az elnökségnek azon üdvözlését, melyet a Dunántúli Közművelődési Egyesületben alelnökké történt megválasztása alkalmából hozzá menesztett.

Lelkesen tudomásul vétetett.

23. Kuhárszky László titkár betérjeszti a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetségnek 1915 július 1-től 1916 június hó végéig terjedő zárószámadását s egyben jelenti, hogy a vagyonleltárt az ingó és ingatlan vagyonleltárral együtt szintén elkészítette.

A vagyonleltár maradványa: 488.947 K értéket és 24.582 K 90 f készpénzt mint betétet tüntet fel. A Tűzoltó Otthon ingatlan értéke 14.394/913. tkvi sz. végzés szerint: 157.908 K, a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség ingó vagyonának értéke pedig 7339 K-ban állapított meg.

Vida Pál szakelőadó jelenti, hogy László Istvánnal együtt pénztárvizsgálatot tartott, mely

alkalommal a számadások, nemkülönbén az irattár, ügykezelés és utalványozás is vizsgálat tárgyává tétettek. Miután ugy a pénztár, mint a számadások rendben találtattak, indítványozza, hogy felmentvény megadása végett a zárószámadás az orsz. választmány elé terjesztessék.

László István szakképviselő indítványozza, hogy a titkárnak hadbavonulása miatt visszatartott 4 havi féltiszteletdíja kiutaltassék, miután hivatalos teendőit katonáskodása alatt is elvégezte.

Az elnökség az indítványokat magáévé teszi és a zárószámadást a számvizsgáló bizottságnak a pénztár vizsgálatáról szóló jelentésével együtt az orsz. választmánynak jóváhagyását végett betérjeszti.

24. A titkár jelenti, hogy az 1915. évről szóló évi jelentést az április 15-én tartott elnökségi ülésen bemutatta s mert az a hivatalos lapban is napvilágot látott, olvasottnak minősíttessék és az orsz. választmány elé terjesztessék.

Az elnökség az indítványhoz hozzájárul.

25. Szabó Gyula szakelőadó jelenti, hogy az elnökségnek 1915. évi augusztus hó 28-án hozott határozata értelmében felülbírálta Erdély Ernő „Vízszerezés” című művét.

A mű beosztása és tartalma: Bevezetés. Általános rész. A vízvezetékek (1—6 ábrával). Folyók, tavak és víztartó medencék. Kutak. Vízyűjtők. Vízszerezés ipartelepeken. Vízszállítás.

Szerző a művet valódi szakértelemmel, nagyon ügyes beosztással és praktikus rendszert követve, remek stílusban írta meg, miért is céljának nagyon megfelel. Ennek folytán ezen elismerésre méltó és abszolút értékű munkát mielőbbi kinyomatásra ajánlja, ügyes és buzgó írójának pedig a szerzői tiszteletdíj kiadását javasolja.

Dr. Óvári Ferenc alelnök jelenti, hogy e mű megírására első sorban dr. Szily József kéretett fel, ki azonban a megbízatást nem vállalta. Hosszu vajudás után Erdély Ernő bizott meg a munka megírásával, ki azt el is készítette.

A mű kinyomatása érdekében több nyomdától ajánlatot kívántunk be. A legelőnyösebb ajánlat a „Győri Hírlap” nyomdáé volt, mely

ivenként 300 K-ért 5000 példányban készítette el a könyvet.

Az 1200 K nyomtatási költséghez hozzájárult 75 K (5000 drb) boríték ára és 250 K klisék, fűzés és korrektúra költsége fejében, úgy hogy az egész mű előállításának költsége 1515 K-t tesz ki.

Mint hogy a mű napvilágot látott, kéri jelentésének tudomásul vételét.

Az elnökség mindkét jelentést tudomásul veszi s az írói tiszteletdíj, valamint a mű előállításának költségének kiutalására vonatkozólag az orsz. választmányának előterjesztést tesz.

26. Szabó Gyula szakelőadó jelenti, hogy a cibakházai önkéntes tűzoltó testület és az Esztergom vármegyei tűzoltó szövetség az 1916. évi április hó 15-én tartott elnökségi ülés elé „A háborús éveknél — a szolgálati érem kiadásánál való — kétszeres számítása” tárgyában, a világháború emlékére és annak a munkásságnak méltánylásául, amelyet a tűzoltók hivatásuk teljesítésében kifejtettek, határozati javaslatot adtak be, hogy:

1) A hadban lévő tűzoltóinknak szolgálata (tekintet nélkül a szabályainkra) számítottassék be éppen úgy, mintha idehaza lennének, vagyis a hadban töltött idő ne vonassék le a szolgálathoz.

2) Ugy a hadban lévő, valamint az itthon szolgálókat teljesítő tűzoltók minden megkezdett háborús éve hadi évnél duplán számítottassék jutalmazásul és örök emlékezetűl a teljesített szolgálathoz.

3) Hogy a hadi évek 1914 július 25-étől kezdődőleg — a háború befejeztéig — legyenek számíthatók.

Ez a testületi szellem ápolására jó hatással lenne, miért is indítványozza, hogy ezen határozati javaslatot az elnökség fogadja el és terjessze az orsz. választmány elé.

Ugyancsak elfogadásra ajánlja a pozsonyi önk. tűzoltó testületnek az 1913. évi december hó 6-án tartott elnökségi ülésében benyújtott azon indítványát, hogy a szolgálati évnél a 35 és 40 évet szolgáló tűzoltókra is terjesztessék ki. Az ezen érmekhez tervezetet is készített, mely szerint: a „XXXV” és „XL” éves (aranyozott ezüst) érem előlapjának fehér közepében a „XXXV”, illetve „XL” római szám áll, míg a körülfutó szalagban „A Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség szolgálati érme” felírt olvasható. A közép mezőből öt egymástól különböző, kettős águ csillag ágazik ki, melyeknek mezői vörös zománcal vannak fedve, a csillagot babérkoszorú — két baltával — veszi körül, a XL éves érmet tűzoltóparancsnoki sisak tetézi. Az érmek hátlapján a magyar orsz. tűzoltó szövetség cimere van, míg szélén körben „Alapított 1916” évszám és felirat áll.

Az elnökség mindkét előterjesztést magáévá teszi és az orsz. választmány elé terjeszti.

Dr. Óvári Ferenc alelnök Szabó Gyula szakelőadót szép munkájáért s abból az alkalomból, hogy 40 éves állami szolgálata után nyugalomba vonult, magas szárnyalású beszéddel üdvözlöi s abbéli reményének ad kifejezést, hogy most még odaadóbb buzgalommal és ügyességgel fogja szolgálni az ország tűzoltóságának nemes intézményét.

A gondosan elkészített javaslatot, Szabó Gyula javaslatával együtt, az elnökség magáévá tette.

28. Papp Ferenc szakelőadó előterjeszti az irodalmi szakosztály jelentéseit, Hollefreund Ottó péceli önk. tűzoltóparancsnok háromrendbeli dolgozatáról.

Tudomásul vétetett.

29. Kuhárszky László titkár bemutatja Buday László hivatásos tűzoltó őrmesternek fényképfelvételeiről szóló ajánlatát.

Az elnökség felszólítja az ajánlattevőt a meglévő lemezek bemutatására, melyek közül a megfelelőek megrendelhetők. Jövőben pedig a megrendelés csak az időről-időre felvett lemezek bemutatása után eszközölhető.

30. A titkár bemutatja Budapest székesfőváros tanácsának átiratát, melyben értesíti az orsz. tűzoltó szövetséget, hogy a háborúra vonatkozó hirdetéseknek egy-egy példányát könyvtárunk részére átengedte.

Tudomásul vétetett.

31. Titkár jelenti, hogy a Magyar ruggyantárügy r.-t. igazgatósága meghívta az országos tűzoltó szövetség elnökségét, hogy a gyárüzemét, tűzrendészeti berendezését és tűzoltóságának gyakorlatát tekintse meg.

A tanulmányi kirándulást d. u. 4 órakor ejti meg.

32. Erdély Ernő szakelőadó jelentést tesz a Kellner-nyomdában kiszedett, de még ez ideig fel nem használt kéziratokról.

Indítványozza, hogy a „Vízszerezés” kiszedett kézírata osztássék szét s a szedés költsége pedig a nyomdának térítettessék meg. A „Fecskendő-szerkezetek”-ről szóló kézirat, mivel sok helyen hiányos, dolgoztassék át s ha a bírálók azt alkalmasnak találják, nyomattassék ki.

Az elnökség az indítványt elfogadja, a mű átdolgozásával Erdély Ernőt bizza meg s a bírálatra Breuer Szilárdot kéri fel.

33. Titkár bemutatja a könyvtár részére beszerzendő könyvek jegyzékét.

Az elnökség a bemutatott jegyzéket azzal terjeszti az orsz. választmány elé, hogy az abban elősorolt könyvek megvételét rendelje el.

34. Titkár jelenti, hogy a m. kir. 19. népfelkelő parancsnokság megköszöni a részére megküldött szakkönyveket;

35. titkár bemutatja ifj. Kellner Ernőnek a könyv- és könyvnyomdákban, könyvkötészetekben feldolgozásra kerülő és az üzem fenntartásához szükséges főbb anyagok árjegyzékét; továbbá

36. hogy a magyar kir. belügyminiszter 14.395/916—Via számú rendelkezéssel a Tűzoltó Otthon javára 30.000 K-t adományozott;

37. hogy Desits József szakképviselő a pólai tengeri erődítmények katonai tűzoltóságának parancsnokává neveztetett ki;

38. hogy Szeged városi tűzoltóság, győri tűzoltóság, Baranya vármegye és Pécs szab. kir. város tűzoltó szövetsége, Sopron vármegye és Sopron város tűzoltótestületei szövetsége és Veszprém vármegye tűzoltó szövetsége beküldötte az 1915-ik évről szerkesztett jelentését, Somogy vármegye pedig tűzrendészeti szabályrendeletét, a „Magyarországi bajtársi szövetség” alapszabályait, a siketnémák államilag segélyezett ungvári intézete egy gyűjtőívet;

39. hogy a Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank és a Pesti magyar kereskedelmi bank

Lajtagata tuzoltotestülete (Moson vm.) belépett tagjaink sorába.

A titkár jelentései tudomásul vétettek.

42. Titkár jelenti, hogy Winkelsteini Winkler Pál, Szepes vármegye tüzoltószövetségének elnöke és bajsai ifj. Vojnits István Bács vármegye tüzoltószövetségének elnöke elhunyt. Részvét-irat menesztetett.

Sajnálattal tudomásul szolgál.

43. Titkár bemutatja a nagybecskereki, a szombathelyi és a marosvásárhelyi közigazg. tanfolyamok jelentését, továbbá a Regnum Marianum eserkész-csapat vezetőségének köszönő levelét.

Tudomásul vétetett.

44. Titkár bemutatja Györy-Nagy hirdetőiroda és lapfejlesztő vállalat levelét.

Ajánlattételre hivatandó fel.

45. Titkár indítványozza, hogy az elnökség változtassa meg azon határozatát, hogy a hivatalos lapban a háború tartama alatt megjelent szakcikkeket nem díjazza.

Az elnökség kimondja, hogy a hivatalos lap színvonalának fenntartása céljából a szakcikkeket díjazni fogja s az íróknak az írói tiszteletdíjat, a szerkesztő előterjesztése alapján, kiutalja.

46. Dr. Óvári Ferenc alelnök jelenti, hogy Keresztes János irodatiszt egy beadványt intézett hozzá, amelyben arra kéri az elnökséget, hogy a lemondás folytán megüresedett titkári állásra választassék meg.

Méltányolva Keresztes János 26 éves szolgálatát és ezen idő alatt kifejtett kiváló szorgalmát, indítványozza, hogy hatáskör megállapítása mellett, kérelmét az elnökség pártolólággal terjessze az orsz. választmány elé.

Többek hozzászólása után az elnökség az alelnök indítványát magáévá teszi.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek: Szabó Gyula és Vida Pál.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

K. m. f.

Gróf Széchenyi Viktor s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.
elnök. alelnök.

Kuhárszky László s. k.
titkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula s. k. Vida Pál s. k.
előadó.

871
1916 szám.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Budapest, 1916. évi július hó 22-én, a Magyar Orsz. Tüzoltó-Szövetség segélyző pénztárának ülésén.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyzőkönyvvezető: Kuhárszky László titkár.

Jelen voltak: dr. Balogh Dezső, Barabás István, Erdély Ernő, Koszits Kamill, László István, Papp Ferenc, Szabó Gyula, Szávits Sándor, Täuber Ferenc, Varga Lőrinc és Vida Pál.

gyantaárügyári tüzoltóparancsnok.

Elnök üdvözlö a megjelenteket, az ülést megnyitja.

4. Kuhárszky László titkár bemutatja a Magyar Orsz. Tüzoltó Szövetség segélyzőpénztára elnökségének 1915. évi jelentését és az ugyanezen évben előfordult segélyezésekről szóló kimutatást.

Az elnökség az évi jelentést tudomásul veszi és a közgyűlésnek beterjeszti.

5. Titkár előterjeszti a segélyzőpénztárnak 1915. július 1-től 1916. június hó végéig terjedő zárszámadását s egyben jelenti, hogy az a hivatalos lapban a nyomda hibájából téves számadatokkal látott napvilágot.

Indítványozza, hogy az eredeti helyes és a számvizsgáló bizottság által megvizsgált zárószámadás, felmentvény megadása céljából, a közgyűlésnek beterjesztessék és a hivatalos lapban újbóli kinyomatása elrendeltessék.

Az elnökség a titkár jelentését tudomásul veszi és az indítványhoz hozzájárul.

6. Titkár jelenti, hogy a m. kir. Belügyminiszter úr özv. Harez Lajosné Szeged város volt tüzoltóparancsnok özvegyének 120 K egyszersmindenkori segélyt engedélyezett.

Tudomásul szolgál.

7. Titkár bemutatja a „Salgótarjáni kőszénbánya r. t. bányagazgatóság Petrozsény” önk. tüzoltó testületének baleset bejelentését, mely szerint Rusolán Viktor és Paulmichl József tüzoltók gyakorlat közben kézsérülést szenvedtek.

Az elnökség a balesetbejelentést, valamint az orvosi és előljárósági bizonyítványokat alapos vizsgálat tárgyává tette s az orvosi bizonyítvány alapján megállapította, hogy a baleset időpontja megelőzi a belépés napját, miért is a két sérült tüzoltónak járó segély folyósítását nem engedélyezi.

8. Titkár jelenti, hogy Győrött f. évi május hó 26-án d. u. 2 óra 30 perckor a vasuti teheráruaktárnál előfordult tűzhöz történt kivonulás alkalmával az első szer a forduláznál, a lovak megijedése folytán felborult s a rajta lévőek könnyebben és súlyosabban megsebesültek.

Ezek közül:

1) Racisperger János tüzoltó jobb karján 6 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett s így részére 12 K;

2) Szabó Lőrinc s. csővezető derekán 6 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett, részére 12 K;

3) Fehér Gyula s. csővezető balkarján és derekán 7 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett, részére 14 K segély utalványoztatott.

4) Hungler Mihály őrparancsnoknak pedig ballába törött, jelenleg is gyógykezelés alatt áll.

Az elnökség a kiutalt segélyezésekhez hozzájárul.

Elnöklő alelnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gyula és Vida Pál előadókat kéri fel.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Kuhárszky László
titkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula

Vida Pál

540.
1916. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1916. évi július hó 23-án a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség orsz. választmányának közgyűlésén.

Elnök: gróf Széchényi Viktor.

Jegyzőkönyvvezető: Kuhárszky László.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Barabás István, Erdély Ernő, Papp Ferenc, Szabó Gyula, dr. Vass János és Vida Pál szakelődök; László István, Szávits Sándor és Varga Lőrinc szakképviselők. A vármegyei szövetségek képviselőiben: Gundy János (Somogy vm.), Koszits Kamill (Baranya vm.), Tóth Ernő (Bács Bodrog vm.), Tóth Károly (Torontál vm.), továbbá Tauber Ferenc a váci önk. tűzoltó testület képviselője.

Vendégek: Radványi Imre győri tanácsi fogalmazó és Vámosi Gyula Mauthnergár (Ujpest) tűzoltóparancsnoka.

Elmaradását kimentette: dr. Rüll Béla.

Elnök a határozatképességet megállapítván, üdvözlí a megjelenteket, az ülést megnyitja.

1. Kuhárszky László titkár felolvassa a Magyar Tűzoltó Testület Orsz. Egyesületének üdvözlő táviratát.

Tudomásul vétetett és köszönő távirat menesztése rendeltetett el.

2. A titkár előterjeszti az 1915. évről szóló évi jelentést s indítványozza, hogy az olvasott-nak tekintessék, miután az évi jelentés egész terjedelmében, a hivatalos lap ez év júniusi számában leközöltetett.

Az indítványhoz az orsz. választmány hozzájárul.

3. A titkár bemutatja a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetségnek 1915. évi július hó 1-től 1916. évi június hó 30-ig terjedő zárószámadását és első vagyoneleltárát.

A zárószámadás egyes tételei a következők:

Bevétel.

Maradvány 100 K érték és 1163.80 K készp.		
Államsegély	11000.—	"
Tagdíjakból:		
a) közvetl. tagtest.	1143.52 K	
b) várm. szövets.	4373.—	" 5516.52 K
kamatokból		44.44 "
Szakkönyvek eladásából		40.85 "
T. K. hirdet. díjaiból		250.— "
T. K. előfiz.		39.— "
Érmekből		660.19 "
Előre nem látható bev.		1035.— "

Kiadás.

Szakelődök tiszt. díja	—	"
Tisztviselők		3599.85 "
Elődök és választm. tagok utikölt-ségei és napidíjai		1048.55 "
Házbér		2356.— "
Fűtés, világítás, takarít., telefon		798.36 "
Nyomtatványok		— "
Irodai, póstai, ügykezelési kiad.		558.47 "

A bevétel és a kiadás közti különbözet 100 K érték és 6559 K 76 f készpénzmaradványt tüntet fel.

A vagyoneleltár tételei a következők:

I. Határozott rendeltetésű önálló alapok.

1) József főherceg alap		
4000.— K érték		240 — K készp.
2) Első magyar ált. bizt. t. alapja		216 — " "
5400.— K érték		
3) Szidanits árvák alapja		
1200.— K érték		35 50 " "
4) Breuer Szilárd alapja		
1000.— K érték		437 — " "
5) Tűzoltó Otthon alapja		
145000.— K érték		7509.98 " "
6) Tűzoltó Otthon ingatlan értéke		157908 K.

II.

Segélyző pénztár 167000 K érték 9584 K 66 f készpénz.

III.

Szövetség vagyona:

- 1) Folyó pénztár 100 K érték 6559.76 K készp.
- 2) Ingó vagyon 7339 K.

Az összvagyon 488.947 K érték és 24582 K 90 f készpénz, mint betét.

Vida Pál a számvizsgáló bizottság nevében jelenti, hogy a pénztárnok naplója átvizsgáltatván az a bejelentett számadásokkal megegyezik, jelenti továbbá, hogy ugy a bevételi, mint a kiadási tételek megállapításánál kémprobákat eszközölt, miből a bizottság meggyőződést szerzett, hogy a beérkezett pénzküldemények és értékek szabályszerűen számoltatnak el.

A megejtett pénztárvizsgálatból kitűnik, hogy a mai napon a maradvány 323.700 K értéket és 55455 K 67 f készpénzt tesz ki. A házi pénztárban lévő 2490 K 38 f készpénz hiánytalanul megtaláltatott.

Indítványozza, hogy a felelős számadóknak a felmentvény megadásék.

Dr. Óvári Ferenc alelnök jelenti, hogy az értékeket a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank kezeli, ugy, hogy a tresorban kezelés többé nem történik.

Az orsz. választmány a jelentéseket tudomásul veszi, a felelős számadóknak pedig a felmentvényt megadja.

4. Dr. Óvári Ferenc alelnök bemutatja Bence István titkár lemondó levelét.

Bence lemondásával az elnökség behatóan foglalkozott s elhatározta, hogy lemondását elfogadja s az erről szóló határozatát az orsz. választmány elé terjeszti.

Amennyiben az orsz. választmány Bence István lemondását tudomásul veszi, indítványozza, hogy titkárrá a Szövetségnek 26 év óta szolgáló, odaadó, szorgalmas és pontos tisztviselőjét Keresztes Jánost válassza meg.

Többek hozzászólása után az orsz. választmány elhatározta hogy Bence István lemondását elfogadja s neki titkári minőségében teljesített szolgálataiért köszönetét és elismerését nyilvánítja. A máltánvolva Keresztesnek 26

elnökség a pozsonyi önk. tüzoltó testületnek azon indítványával, mely szerint a szolgálati érmek a 35 és 40 évet szolgáló tüzoltókra is terjesztessenek ki.

Mínt hogy az elnökség úgy a határozati javaslatot, mint az indítványt elfogadta, az elnökség nevében javasolja, hogy az orsz. választmány határozza el:

1) a háborus érmeknek a szolgálati érem kiadásánál való kétszeres számítását.

2) a szolgálati éveknél a 35 és 40 évet szolgáló tüzoltók részére való kiterjesztését.

Az orsz. választmány az elnökség határozatát magáévá teszi s egyben határozatilag felhatalmazza Szabó Gyula előadót arra nézve, hogy a most alapított 35 és 40 éves érmek elkészítése érdekében szükséges további lépéseket belátása szerint mielőbb teljesítse és a megrendelést az országos tüzoltó szövetség nevében foganatosítsa s ezen eljárásának eredményéről az elnökségnek jelentést tegyen.

Miről saját igazolása végett Szabó Gyula előadó ur jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni rendeltetett.

6. Szabó Gyula szakelőadó jelenti, hogy a Tüzrendészet ismét egy füzettel lett gazdagabb, amennyiben a „Vízszerezés” című szakkönyv megjelent. Szerzője: Erdély Ernő.

Fontos a mű megjelenése tűzrendészeti szempontból, de fontos azért is, mert a háboru alatt eddig nem jelent meg semmiféle kiadványa a Szövetségnek.

Mínt hogy a szerző abszolút értékű művel szaporította a magyar tüzoltói szakirodalmat, az elnökség határozata értelmében indítványozza, hogy úgy a szerzőnek az írói tiszteletdíj, mint a nyomdának az előállítási díj utalványoztassék ki.

A választmány a jelentést tudomásul veszi és úgy az írói tiszteletdíj, mint az előállítási költség kifizetését elrendeli.

7. Kuhárszky László titkár előadja, hogy az elnökség megbizta Erdélyt Ernő szakelőadót, hogy a Kellner-nyomdában régóta nyomás alatt álló „Fecskendőszervezetek” című munkát dolgozza át s mielőtt a kinyomtatása iránt intézkedés történne, lépjen érintkezésbe Breuer Szilárd tüzoltóparancsnokkal.

Indítványozza, hogy az elnökség határozatához az orsz. választmány is járuljon hozzá.

Az indítvány elfogadtatott.

8. Titkár bemutatja a könyvtár részére beszerzendő művek jegyzékét s bejelenti, hogy az elnökség a jegyzékben foglalt szakművek megvásárlását elrendelte.

Az orsz. választmány a megrendeléshez 400 K erejéig hozzájárul s utasítja az elnökséget, hogy úgy a most megrendelt, mint az eddigi — a szövetség tulajdonában lévő — szakkönyveket foglalja jegyzékbe s ezek hozzáférhetőségéről, esetleg a jegyzék kinyomtatásáról gondoskodjék.

9. Titkár felolvassa Desits József szakképviselő, jelenleg a pólai tengeri erődítmények katonai tüzoltóparancsnokának jelentését.

Az érdekes jelentés tudomásul vétetett és elrendeltetett, hogy érdeklődőknek a titkár rendelkezésre bocsássa.

10. Erdély Ernő előadó indítványozza hogy keresse fel a Szövetség a gyufaközpontot, hogy összes gyufadobozok hátlapján a következő felírást alkalmazza:

4) Tűz esetén azonnal hívja a tüzoltókat. Németországban és Amerikában néhány hónap óta alkalmazzák a hasonló felírásokat s remélhető, hogy sokat figyelmeztetünk ezzel a gyufával való gondosabb bánásra.

Az orsz. választmány az indítványt elfogadja.

11. Az elnökség javaslata a tag- és tagdíjtöröléseket illetően elfogadtatott és eszerint törlésbe hozatott Füzesgyarmat tag- és 1915. évi tagdíjhátraléka; Gyimes tag- és 1911—1915 tagdíjhátraléka, a Baranya vármegye szövetségéhez tartozó: Diósviszló, Gerde, Hosszúhetény, Kopács, Magyarszék és Szabadszentkirály tagtestületek.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és Vida Pál.

Több tárgy nem lévén, ezzel az orsz. választmány ülése véget ért.

K. m. f.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Kuhárszky László,
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál s. k.
előadó.

Szabó Gyula s. k.

872.
1916. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapesten, 1916. évi július hó 23-án a Magy. Orsz. Tüzoltó Szövetség segélyző-pénztárának közgyűlésén.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor elnök.

Jegyzőkönyvvezető: Kuhárszky László titkár.

Jelen voltak: Dr. Óvári Ferenc alelnök, Barabás István, Erdély Ernő, Gundy János, Kossits Kamill, László István, Papp Ferenc, Szabó Gyula, Szávits Sándor, Táuber Ferenc, Tóth Ernő, Tóth Károly, Varga Lőrinc, dr. Vass János és Vida Pál.

Elmaradását igazolta: Rüll Béla.

Elnök üdvözli a megjelenteket, az ülést megnyitja és a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gyula és Vida Pál előadókat kéri fel.

1. Kuhárszky László titkár bemutatja az elnökség 1915. évi jelentését.

Mínt hogy az évi jelentés a hivatalos lapban megjelent, az felolvasottnak tekintetik és tudomásul vétetik.

2. A titkár előterjeszti a segélyző-pénztárnak 1915 július 1-től 1916 június végéig terjedő zárószámadását.

Tekintettel arra, hogy a zárószámadás sajtóhibákkal jelent meg a hivatalos lapban, az eredeti helyes és megvizsgált zárószámadás tétteleit egyenkint ismerteti, mely a következő tétteleket foglalja magában:

Bevétel:

Maradvány 137.000 K érték és 26.377 K 60 f készpénz.

Postatakarékpénztár kamata 1914/15. évre 38 K 48 f.

A 15.000 K hadikölcsön jutaléka 75 K.

Magyar leszáml. bank folyószámla kamata: 548 K 43 f.

Hadikölcsön-vásárlás	15.000 K	érték.
Tagsági díjak	VII. hónapban	99 K 20 f.
"	VIII. "	112 " 60 "
"	IX. "	30 " 80 "
"	X. "	14 " — "
A 15.000 K 6%-os hadikölcs.	XI/1. esed.	szelv. 450 K.
A 95.000 K 4%-os kor. jár.	XII/1. esed.	szelv. 1900 K.
A 10.000 K 5½%-os hadikölcs.	XII/1. esed.	szelv. 275 K.
Az 5000 K 4%-os és 27.000 K 4½%-os	kor. jár. VIII/1. és IX/1. esed.	szelv. 707 K 50 f.
Tagsági díjak	XII. hónapban	63 K 80 f.
Beszerezett bélyeg	10 K	26 f.
Tagsági díjak	I. hónapban	1004 K 90 f.
"	II. "	2062 " 20 "
"	III. "	793 " — "
Magyar leszám. bank folyószámla-kamata		287 K 91 f.
Tagsági díjak	IV. hónapban	319 K 30 f.
A 15.000 K hadikölcs.	V/1. esed.	szelv. 450 K.
A 95.000 K 4%-os kor. jár.	VI/1. esed.	szelv. 1900 K.
A 15.000 K hadikölcs. jutaléka	75 K.	
Hadikölcsön-vásárlás	15.000 K	értékben.
Tagsági díjak	V. hónapban	235 K 20 f.
Az 5000 K 4%-os és 27.000 K 4½%	kor. jár. II/1. és III/1. esed.	szelv. 707 K 50 f.
A 10.000 K 5½%-os hadikölcs.	VI/1. esed.	szelv. 275 K.
Tagsági díjak	VI. hónapban	129 K 40 f.

Kiadás :

Irodai és postai kiadás	1915/I.	69 K 48 f.
Postatakarékp. folyósz. kez. költs.		73 K 36 f.
Magyar leszám. bank folyósz. kez. költs.		5 K 65 f.
A 15.000 K hadikölcsön-jegyzés	14.625 K.	
Segélyezések	VII. hónapban	23 K
"	VIII. "	13 "
"	IX. "	207 "
Tagdíjvisszatérítés	IX. "	7 "
"	X. "	12 "
Segélyezések	X. "	26 "
"	XI. "	25 "
2000 darab 3 filléres bélyegért		60 "
Kezelési nyomtatványokért		190 "
Segélyezések	I. hónapban	46 "
Tandíjvisszatérítés	I. hónapban	16 K 80 f.
"	II. "	9 " 60 "
"	IV. "	42 " 70 "
15.000 K hadikölcsön jegyzésért	13.785 K.	
Tagdíjvisszatérítés	V. hónapban	10 K.
Irodai és postai kiadás	1915/16. évre	110 K 83 fillér.
Maradvány	167.000 K érték és 9584 K 66 f	késpénz mint betét, vagyis összesen 176.584 K 66 fillér.

Erdély Ernő szakelőadó indítványozza, hogy az alapszabályban megállapított összeg az adminisztrációs költségek fedezésére vétessék fel a jövő évi költségvetésben.

Vida Pál szakelőadó pedig jelenti, hogy László Istvánnal együtt a zárszámadást meg-

Vida jelentését tudomásul veszi, a felmentvényt megadja és a zárszámadásnak a hivatalos lapban való újbóli megjelenését elrendeli.

Több tárgy nem lévén, elnök a közgyűlést bezárja.

K. m. f.

Gróf Széchenyi Viktor s. k. Kuhárseky László s. k.
elnök. titkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula s. k.

Vida Pál s. k.
előadó.

* **Kitüntetett tűzoltók.** A király felhatalmazása alapján a belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmet

a budapesti önkéntes tűzoltótestület kebeléből: Holes József szakaszparancsnok és Jakobovits Lajos őrparancsnok;

a MÁV. északi főműhelyi tűzoltóság kebeléből pedig: Plesszinger Aladár alparancsnok, Nagy György szakaszparancsnok és Mázsár János őrparancsnok;

a dobsinai önkéntes tűzoltóság kebeléből: Schranecz Szilárd alparancsnok, Tersztyanszky Albert, Neubauer Mihály parancsnokok és Detvay Mátyás rajvezető;

a péceli önkéntes tűzoltóság kebeléből: Hanisch György t. parancsnok és jár. tűzrendészeti felügyelő;

az ujbudapesti Mauthner bányászati tűzoltóság kebeléből: Hodál Mátyás parancsnok;

a Wolfner Gyula és társa ujbudapesti gyár tűzoltóságának kebeléből: Opfermann Ferenc parancsnok;

a tormaalmi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Frösch Pál egyleti elnök, Monsberger József tb. parancsnok, Jagschitz János alparancsnok, Dorner István szakaszparancsnok, Dorner Gyula titkár, Jagschitz Ferenc rajvezető, Liest Imre szertáros, Kitzinger Ernő, Schmiéd Antal, Hödl Alajos őrvezetők és Alfonz Ferenc tűzoltó;

a szombathelyi önkéntes tűzoltóság kebeléből: Bartos Pál h. parancsnok, dr. Szily Miksa egyleti műtőorvos, Wellisch Viktor segédtsz. Varasdy Sándor o.-parancsnok és Weselits János rajvezető, Porpáczy Lajos őrvezető, Kutassy Lőrinc, Piltz János és Bencius József tűzoltók;

a szabadkai városi tűzoltóság kebeléből: Mamusics Vince, Szkala Simon őrparancsnokok és Gönczöl András őrvezető;

a simontornyai önkéntes tűzoltóegylet kebeléből: Löwy Jakab alparancsnok és Morvay Lajos szakaszparancsnok;

a brassói önkéntes tűzoltóegylet kebeléből: László József, Benedek István, Moszkál Viktor, Kalbe József és Welkenz Konrád tűzoltók;

az érsekújvári önkéntes tűzoltóság kebeléből: Fährer János járási tűzrendészeti fel-

A „Magyar Országos Tűzoltó Szövetség“ segélypénztárának 1915–1916. évi zárószámadata.

Sorszám	Év	Hó és nap	BEVÉTELEK	Irat-tári szám	Érték		Pénz		Sorszám	Év	Hó és nap	KIADÁS	Irat-tári szám	Érték		
					K	f	K	f						K	f	
1	1915	jul. 1	Maradvány		137000	—	26377	60	1	1915	jul. 27	Irodai és postai kiadás 1915. I.	843			
2	"	" 27	Postatakarékpénztár % 1914/15. évre	841			38	48	2	"	" 27	Postatakp. folyószámla kez. költs.	842			
3	"	" 28	A 15000 K hadikölcsön jutaléka	845			75	—	3	"	" 29	Magyar Lesz. Bank " " " "	847			
4	"	" 29	Magy. Lesz. Bank folyószámla %	847			150	—	4	"	" "	" " " " " " " "	847			
5	"	" "	" " " " %	847			398	43	5	"	" 31	A 15000 K n. é. hadikölcs. jegyzése	845		1.	
6	"	" "	Hadikölcsönvásárlás	845	15000	—	—	—	6	"	" "	Segélyezések VII. hónapban				
7	"	" 31	Tagsági díjak VII. hónapban				99	20	7	"	aug. 31	" VIII. " " " " " "				
8	"	aug. "	" " VIII. " " " " " " " "				112	60	8	"	szept. 30	" IX. " " " " " " " "				
9	"	szept. 30	" " IX. " " " " " " " "				30	80	9	"	" "	Tagdíjvisszatérítés IX. hónapban				
10	"	okt. 31	" " X. " " " " " " " "				14	—	10	"	okt. 31	" X. " " " " " " " "				
11	"	nov. 9	A 15000 K 6%-os hadikölcs. nov. 1. esed. szelv.	901			450	—	11	"	" 31	Segélyezések X. " " " " " " " "				
12	"	" 27	A 95000 K 4%-os kor. jár. dec. 1. " " " "	907			1900	—	12	"	" 30	" XI. " " " " " " " "				
13	"	dec. 10	A 10000 K 5 1/2%-os hadik. " " " " " " " "	914			275	—	13	"	dec. 27	2000 drb. 3 fill. bélyeg a kim. elk.	924			
14	"	" 27	Az 5000 K 4%-os } m. lesz. augusztus 1. A 27000 K 4 1/2%-os } szeptember 1.	908			707	50	14	1916	jan. 26	Kezelési nyomtatványokért	134			
15	"	" 31	Tagsági díjak XII. hóban				63	80	15	"	" 31	Segélyezések I. hónapban				
16	1916	jan. 17	Beszerezett bélyeg	47			10	26	16	"	" "	Tagdíjvisszatérítés I. hónapban				
17	"	" 31	Tagsági díjak I. hóban				1004	90	17	"	febr. 28	" II. " " " " " " " "				
18	"	febr. 28	" " II. " " " " " " " "				2062	20	18	"	ápr. 31	" IV. " " " " " " " "				
19	"	márc. 31	" " III. " " " " " " " "				793	—	19	"	máj. 26	15000 K hadikölcsön jegyzéseért	800		13	
20	"	ápr. 4	Magy. Lesz. Bank folyósz. %	703			264	34	20	"	" 31	Tagdíjvisszatérítés V. hóban				
21	"	" "	" " " " %	703			23	57	21	"	jun. 23	Irodai és postai kiad. 1915—16.	834			
22	"	" 30	Tagsági díjak IV. hónapban				319	30	22	"	" 30	Maradvány	167000	—	9	
23	"	máj. 4	A 15000 K hadik. május 1. esed. szelv.	773			450	—								
24	"	" 26	A 95000 K 4%-os kor. jár. jun. 1. " " " "	749			1900	—								
25	"	" "	A 15000 K hadikölcsön jutaléka	800			75	—								
26	"	" "	Hadikölcsönvásárlás (IV.)		15000	—	—	—								
27	"	" 31	Tagsági díjak V. hónapban				235	20								
28	"	jun. 3	Az 5000 K n. é. 4%-os } m. I. b. II/1. esed.sz. A 27000 K n. é. 4 1/2%-os } III/1. " " " "	810			707	50								
29	"	" 4	A 10000 K n. é. 5 1/2%-os hadikölcsön jun. 1.	809			275	—								
30	"	" 30	Tagsági díjak VI. hóban				129	40								
					167000	—	38942	08						167000	—	38

Budapest, 1916 június hó 30-án.

Gróf Széchényi Viktor s. k.,
elnök.

Dr. Óvári Ferenc s. k.,
alelnök.

Kuhárszky László s. k.,
titkár.

Dr. Balogh Dezső s. k.
pénztáros.

Vízvezetékek.*

A vízszerezési források közül a legcélszerűbb s tűzoltói célokra is legalkalmasabb a vízvezeték. Hogy nagyobb városaink egy részében megfelelő méretű és céljainkra is alkalmas vízvezetékeink vannak, azt inkább ipari és közegészségügyi érdekeknek köszönhetjük s ezzel magyarázható azután meg az, hogy sok helyen ezt a kimondottan tűzoltói célokra szolgáló vízforrást sem tudjuk kellően felhasználni az alkalmatlanul elhelyezett s kevés számú tűzesapok miatt, de meg azért is, mert a hiányos víznyomás, vékony szállítócsövek s ezeknek elhelyezése inkább az ivóvíz szolgáltatását mint a tűzesapok használhatóságát célozta.

A vízvezeték tűzoltói célokra csak akkor megfelelő, ha szállító csövei elég bőségek, ha oly nyomása van, hogy a tűzesapra szerelt két egységes tömlőn át két sugárcsőnél még elegendő vizet és lehetőleg oly nyomást kapunk, hogy vele a városban levő épületek nagy részének tetőtűzét a tűz magasságában közvetlenül tudjuk támadni. A tűzesapok egymástól legfeljebb 100, tűzveszélyes telepeknél 50—80 méter távolságra legyenek elhelyezve, más-különben a vízvezeték csak segítség lehet a tűz oltásánál, de nem fedezi azt a célt, amit kis előrelátással az elért hasznot számítva, jelentéktelen költségtöbblettel szolgálhatott volna.

A nyomást alapul véve, a vízvezetékeket két csoportra osztjuk. Az egy légkörnél nem nagyobb nyomású vízvezetékeket, melyek csak vízforrásul használhatók, de közvetlenül oltásra nem, alacsony nyomásúaknak; az egy légkörnél magasabb nyomásúakat, melyek közvetlenül is felhasználhatók az oltásra, magas nyomású vízvezetékeknek nevezzük.

A vízvezeték alapelve.

A vízvezetékek nyomása a közlekedő edények törvényén alapszik. Ha több függélyesen vagy ferdén álló csövet, nem tekintve azt, hogy mily bőségek és alakúak ezek, alul összekötünk s e függélyes csövek egyikébe vizet öntünk, vagy magasabban fekvő tartánnyal összekötünk, akkor a víz minden csőben egyforma magasságra emelkedik s ha e csövek közül az egyiket nyitva hagyjuk, úgy a szabadon futó víz arra a magasságra iparkodik emelkedni, amilyen magasságban a tartány van.

Ez magyarázza meg tűzoltás szempontjából oly fontos vízvezetékek nyomását is.

A földet a levegő mintegy 63 kilométer magasságban veszi körül. Ennek a levegőnek, bármily könnyűnek látszik is, súlya van, amely a föld minden pontjára nyomást gyakorol. Ezt a nyomást légkörnyomásnak (atmoszféra) ne-

pontokon kevesebb, míg a tenger színén pontosan 1.033 kg-ot tesz ki. Ugyanilyen nyomást ad egy négyzetcentiméter felületre kereken számított 10 méter magas víztömeg súlya. Ezek szerint egy 50 méter magasban levő víztartánnyal összeköttetésbe hozott tűzesap nyomásának 5 légkörűnek kellene lenni, tehát a földszinten felszerelt tömlőn át 50 méter magasra kellene a víznek emelkedni.

Ezt a magasságot azonban nem érhetjük el, mert a víz surlódása a csőben, a levegő ellenállása, a föld vonzó ereje, a sugárból visszaeső víztömegek súlya ezt a nyomást jelentékenyen csökkentik. Ez a csökkenés a magasságoknál aránylag növekszik. Míg 10 méteres tartánynál a csökkenés 2 méter, addig 50 méteres tartánynál a víz szabadon csak 36 méterre emelkedik s ha 100 méter magasra emelkedő sugarat óhajtunk, akkor kereken számítva 200 méter magas tartányról kellene gondoskodnunk.

Ha a tartányban 70 méter magas a vízoszlop s az elvezető csőben 50 méter magasságban alkalmazunk nyilást, itt a vízszugár 65 méter magasságig emelkedik, míg ha a nyilást 10 méter magasságban alkalmazzuk, akkor a vízszugár alig emelkedik 40 méternél magasabba. De csökken ez a magasság a távolsággal is, mert ha nem közvetlenül a tartány mellett, hanem attól nagyobb távolságra nyitunk meg vele összeköttetésben levő 50 méter magasságban csövet, akkor a víz már nem emelkedik 65 méterre, hanem a távolságtól függően annál jelentékenyebben kisebbre.

Ha a tűzesapot oltás céljából közvetlen sugárra akarjuk alkalmazni, akkor az elérendő magassághoz még 10 métert hozzá kell számítanunk, mert a víznek a sugárcsőnél még legalább egy légkörnyomásnak kell a tűz magasságában lennie, másképp nagyon is kicsiny az oltó hatása.

A vízvezetékek felosztása.

A vízvezetékek szerkezet szempontjából három részből állanak: A víztorony, szállító szivattyúk s a csőhálózat a rajta elhelyezett tűzesapokkal.

A víztorony szolgáltatja a közlekedő edények törvénye alapján azt a nyomást, mely szükséges, hogy magasabb épületekben úgy használhassák, mint tűzoltói célra vizet kapjunk.

A víztornyok.

A víztornyokat két csoportra oszthatjuk Természetesre és mesterségesre. Természetes víztornyokat ott találunk, ahol a város vagy község közelében magasabb domb vagy hegy van, melynek tetején vagy oldalán nagyobb tartányt létesítünk, oly magasságban, hogy a

tisztítása alatt a másik a vizet szolgáltatthassa. E tartányokat vagy egymásba vagy egymás mellé építik. A tartány méretezésénél ügyelnünk kell arra, hogy abba oly mennyiségű víz férjen, mely fél napra vagy legalább addig, míg üzemből a szivattyút átkapcsolják, elláthassa a várost vagy községet vízzel. Gondoskodni kell arról is, hogy nagyobb hidegek alkalmával a tartányban levő víz be ne fagyjon. A víztorony magasságát ideális tűzoltói szempontból mérlegelve, úgy kellene méreteznünk, hogy a víz nyomása a város legmagasabb épületének tetején is még legalább egy légkörű legyen. Ez azonban nagy költséget igényel részben a torony tulmagas építése, részben pedig a csőhálózatnak a nagyobb nyomás folytán megkivánt erősebb méretezése és az alkalmazandó szivattyuktól megkivánt nagyobb teljesítmény miatt. Ezért ehhez nem is ragaszkodunk, hanem csak azt kívánjuk, hogy a város minden pontján adjanak a tűzcsapok oly mennyiségű vizet, mely 3—4 fecskendőszugarat tud táplálni. A szükséges nyomást pedig megadjuk fecskendőinkkel.

A víztornyokba kevés kivételt leszámítva, külön szivattyúk szállítják a vizet, melyet bő és állandó vizű forrásokból, artézi vagy furtkutakból nyernek. Minden víztorony mellett legalább két külön hajtóművű szivattyúnak kell lenni, hogy az egyik javítása alkalmával a másikat lehessen bekapcsolni. A legtöbb városban alkalmaznak egy gőz- s egy elektromos vagy motoros szivattyút, ahol azonban két gőzszivattyút állítanak be, ott külön kazánról is kell gondoskodni.

A csőhálózat.

A mesterségesen épített víztornyok elhelyezése szempontjából a vízvezetékeket két csoportra oszthatjuk. Az első csoport, melylyel leggyakrabban találkozunk az, ahol a szivattyú nyomja fel a toronyba a vizet s innen a torony magasságának nyomásával jut a víz a csőhálózatba. Ez esetben a hálózatban levő légköri nyomás mindig kisebb a torony 10 méterenként számított magasságánál. A másik mód az, hogy a szivattyú először a csőhálózatba nyomja a vizet s csak a felesleges víz jut a toronyban levő tartányba. Mindkét módnak megvannak előnyei és hátrányai. Az első mód alkalmazásánál a tornyot magasabbra kell építenünk, de egyenletes nyomás lesz a vezetékben.

Sok városban a nyomás fokozása céljából e berendezésen úgy segítenek, hogy a toronyba vezető s onnan lejövvő csőhálózatra elzáró tolatyút alkalmaznak s a két csövet tornyon kívül összekötik. Ha a tornyon át akarjuk a vizet a hálózatba vezetni, akkor az 1. tolatyút zárjuk le s a 2. és 3. tolatyút tartjuk nyitva, míg ha nagyobb nyomást akarunk elérni, például tűz esetében, akkor a 2. és 3. tolatyút zárjuk el

toronyé és a szivattyúé. Ha a nyomást fokozni akarjuk, akkor a torony előtt levő csőhálózatban alkalmazott 1 tolatyút elzárjuk, míg arra az esetre, ha a szivattyún bármily üzemből történik, akkor a tápláló vezeték elején a szivattyú mellett levő 2 tolatyút zárjuk el s a torony nyomása szolgáltatja a tartányból a vizet.

A vízvezetékeknél minket tűzoltókat a legjobban a csőhálózat s az azokon alkalmazott tűzcsapok érdekelnek. A csőhálózat a fent említett két módon kívül még két csoportra osztjuk fel elhelyezésük alapján. A régi rendszerű sugáralakú s az újabb mindenütt alkalmazott körforgó hálózatra. Az első esetben egy központból indul a város minden részébe sugáralakban a hálózat. Ennek a rendszernek nagy hátránya az, hogy az egyik csövön történt csőrepedés vagy bármily zavar esetén egész városrészek maradnak víz nélkül, másrészt, hogy több tűzcsap megnyitása esetén nyomásvesztés és vízhiány áll be. A körforgó elhelyezésnél ettől nem kell tartanunk, mert egy vezetékbe két vagy esetleg több helyről is jön a víz s egyes vonalak kikapcsolása esetén még a kikapcsolt részen túl is ad a másik ág vizet. Egyes részek lezárhatása végett a hálózatba tolatyút építenek be, legcélszerűbben elágazásoknál és utcakeresztezéseknél. Ajánlatos, hogy e tolatyúk elhelyezését is ismerje a tűzoltóság, bár ezeket csak a vízmű emberei kezelik.

A csőhálózatot nagyobb városokban kettősen építik s a két vezeték egymással párhuzamosan s összekapcsolva halad. Bármelyik részen történik zavar vagy repedés, a tolatyúk segítségével azt a részt kikapcsolják s még abban az utcában is lesz víz, ahol a repedés történt. Ez az elrendezés azonban nagyon költséges, inkább csak arra szorítkozzunk, hogy az a vezeték legyen kettős, amely a szivattyúból a toronyba szolgáltatja a vizet, hogy itt bekövetkező zavaroknak elejét vehessük a megrepedt cső kikapcsolásával.

Az országos levéltár új palotája.

A vatikáni könyvtári tűz után és amióta a turini levéltár a lángok szárnyán elröppent, érthetően aggódó gonddal kerültek napirendre a vonatkozó intézkedések, mert hisz a levéltárakból a jelennek anyja, a megbeesülendő múlt beszél hozzánk.

Ballagi Géza képviselő, a belügyminiszterium költségvetésének tárgyalásakor, az országgyűlésen is szóvá tette a mi országos levéltárunk tűzbiztonságának ügyét, új épületet kívánván a levéltár számára, mert a maiba, azonkívül, hogy tűzveszedelmes, új anyag sem igen fér már. Tisza István gróf válaszában sejtetni engedé, hogy van érzéke ez ügy iránt. A családi leveles ládák kincseit s a történelmi fontossággal bíró régi iratokat, bizonyító okmá-

nyokat nemcsak meg tudja becsülni, de azok levéltárilag való kezelése alatt sem ért pusztá raktározást.

Egy új országos levéltár építése dolgában tehát belátható idő alatt fog történni valami.

Ez volt olvasható 1904-ik évfolyamunk augusztusi számában. És ma — tizenkét évvel később — a budai Vár apró házai meglapulva bámulnak egy diadalmasan magasba szökő, hatalmas, új társuk felé. Fronttal a bécsi-kapu ódon terére és a néma kis Nándor-utca-ra, oldalával pedig a bástya szintjén állva, ott látjuk, külső falazatával már majdnem készen, a magyar história méltó új házat: az épülő levéltárt.

Háboruban épül. Felényi munkáslétszámmal, nehéz anyagbeszerzéssel, rendkívüli akadályokkal küzdve — de épül. Hogy az építési munkálatokat a háboru ellenére is folytathatták, azt Sándor János belügyminiszter tette lehetővé s ha a tervbe vett időre csakugyan bevonulhat a levéltár új hajlékába, akkor az első sorban az ő érdeme.

Mintegy négyezer négyszögméternyi az a terület, amit a hatalmas épület alapja elfoglal. Falai helyenként 12 méteres beton alapon nyugosznak. Az egész komplexum három főtagozatra osztható: a fronttal szembe nézve a középső rész az adminisztratív épület, ettől jobbra és balra pedig két hatalmas ropositorium áll; jobbra a rövidebb, balra a hosszabb magazin. Mindkettő vasbetonszerkezetű.

Az épület e 3 része, azaz a két magazin és középső épület, a fronton szervesen összefüggnek egymással, mindössze művészi nézőpontból, megfelelő tagozódás miatt építették a középső részt mintegy három méternyire beljebb, mint a két szárnyat. Az adminisztratív épület három polgári emeletnyi magasságú, azaz a három emeleten kívül van szuterén ablaksor, van fölelelet és egy padlás ablaksor is. És a két magazinszárnyon szintén hat ablaksor következik egymás fölött. Csakhogy itt ugyanaz a magasság belül tizenkét kis emeletnek felel meg, amennyiben a hatalmas nagy ablakokkal bíró minden egyes emeletet pincétől a padlásig, a magazin elől-jainak megfelelően, belső építkezéssel még két-két emeletre osztanak. Ezeknek az alacsony emeleteknek közepén oszlopsorokkal elhatárolt folyosó fut végig mint főér, belőle jobbra-balra sokpolecu könyvvállványokkal körülvett fülkék nyílnak, melyekbe előre tervelték be a levéltár egész anyagát. A folyosókon végig pedig kis négykerekű vaskocsik szálladnak majd az anyag könnyebb szállíthatása miatt.

Az adminisztratív épülethez, hátul, folyta-

Legszembeötlőbb része azonban az épületnek egy, a nagymagazin hátsó részéhez izülő s a bástya fokáról még hetvenhat méternyi magasra szökő négyszögletű torony, mely eszerint csak 2 méterrel alacsonyabb a Mátyás-templom tornyánál. A tornyon kilátó is lesz. melynek magasságában 30 m³-es víztartó áll.

Az épület ilyenformán eléggé tűzbiztos. A falakon belül minden vas és vasbeton, a falak feletti pedig egy elég nagyméretű víztartó, amelynek csöveken levezetett tartalmával, tűz esetén, az egész épület percek alatt elárasztható. Ha t. i. lesz állandó őrség is, melynek gondját képezi majd az, hogy a víztartó soha üresen ne álljon s kötélessége lesz a csapokat megnyitni vész esetén. Ily őrség azonban, a ma szolgálatot tevő házi tűzőrségnél nagyobb létszámmal comtemplálva van és így a víztoronynál is fontosabb éjjel-nappali folytonos őrködésen kívül, a hozzáértő beavatkozás haladéktalan megkezdése is biztosítva lesz.

Különben a most folyamatban lévő építkezésen kívül még egy nagy szárny részére való telket is biztosított az Országos Levéltár, úgy, hogy száz esztendő múlva is módjában áll olyan arányu továbbterjeszkedés, amilyenre most egyelőre nincsen szükség.

A III. Károly idejében, 1723-ban, törvényes alapra emelt Országos Levéltár tehát, ez a jobb sorsra csakugyan érdemes magyar intézmény, mely eddig a Klarissza-apácák ódon kolostorában nyomorgott, rövidesen, legkésőbb 1918-ban, hozzáméltó modern hajlékba költözik, ahol a pótolhatatlan dekretumok, diplomák és akták, melyek avult pergamenteken egy nagymultu ország titkait viselik némán, a végpusztulástól minden valószínűség szerint meglesznek óva. Budapest egy szép épülettel, a kutató új eszközökkel, a magyar történelem multja forrásának megbecsülésével gazdagul.

Az épület csinja és soliditása Wagner Gyula műszaki tudását dicséri; új belső elrendezése pedig dr. Csánky Dezső, miniszteri tanácsos, főlevéltárosnak nagyszabású és máris lelkesen megkezdett életföladata.

* A linzi önkéntes tűzoltóság parancsnoka, Kammerrat und Landesverbandsobmann Johann Herbsthofer, mint a Dunakonferencia tagja, Budapestre jövetelét levélileg tudomásul adta az önkéntes tűzoltótestület parancsnokságának azzal, hogy fővárosunkban időzését mellékesen az itteni tűzoltói viszonyok tanulmányozására kívánja felhasználni. Levele azonban, mely szeptember 2-án kelt, a mai háborús viszonyok közepette csak 7-én jutott el illetékes kezekbe. Szeptember 7-én azonban a Dunán való közlekedés ügyében a magyar fővárosban tartott konferenciának is vége volt. A linzi bajtárs tehát eljött hozzánk, meg is nézte Budapestet, de úgy látszik a nélkül, hogy olyasmit is láthatott volna, amire mint tűzoltó legkivánásibb

A győri évi jelentésből.

A győriek a világháború második évében nem tartottak közgyűlést, ezért két évi működésről számolnak be most.

Már a részleges mozgósításkor bevonult e jelentéstevő parancsnok s félévi harctéri szolgálat után két golyó s egy szuronysebből vérezve került haza; az általános mozgósításkor a hivatásos és önkéntes őrségnek majdnem fele, a későbbi bevonuláskor pedig az önkéntes tűzoltók megmaradt felének kétharmada ment a haza szolgálatára. Mentek hívó szóra, mentek hívás nélkül, önként, 53 évvel is vállukon s megállták helyüket s meg is állják továbbra is becsülettel a nemsokára bekövetkezendő végleges diadalig.

A nagy küzdelem áldozatot is kívánt. Tisztikarunk két érdemes, munkás tagja, szívünkhöz nőtt meleg lelkű bajtársunk halt hősi halált: dr. Erdély Jenő ezredorvos, testületi orvos, jelentéstevő parancsnok testvérbátyja és Wágner Sándor szakaszparancsnok, tanító. Mindkettő a mozgósítás óta volt a különféle harcmezőkön, amíg acélos erejük megtört s mentek pihenni egy békésebb világba.

A hivatásos tűzoltók közül pedig 4 orosz fogoly, míg Vörös István segédcsovezető vitézségi érem tulajdonosa lett.

Súlyos veszteség érte testületünket Wennes Jenő udv. tanácsos polgármester elhunytával. A Back-malmi katasztrófa alkalmával erős kézzel látott a tűzoltóság újjászervezéséhez, tapintattal rendezte a hivatásos és önkéntes tűzoltók közti viszonyt, megkezdte az új tűzország építését s elkészítette a továbbfejlesztés terveit, az egész őrség automobilizására. Váratlan halála mély gyászba döntötte az egész várost, a csapás mélyen sujtott mindnyájunkat, kik benne lelkes, erős támogatót találtunk. Utóda a polgármesteri székben Farkas Mátyás főjegyző lett, aki már a tűzoltó-társaság egyesület országos közgyűlésén állott a tűzoltók táborába, magas röptű, mélytartalmu beszédével eszméink fontos voltát hangsúlyozva. Lelkes szeretettel kérjük és várjuk nagy terveink megvalósításához támogatását.

Az ágyudőrejt, fegyverek rohogását lassanként megszoktuk s végezzük a távollevők s itthonmaradtak helyett a vagyon- és életmentést. Pedig a bevonult legénység pótlásáról való gondoskodás sok nehézséget okozott. Az első évben diák tűzoltóságot szerveztünk, melynek során a tanítóképző intézet tűzoltócsapata végzett lelkiismeretes erős munkát, résztvett a rendfenntartásban két ízben a felső kereskedelmi iskola katonai gyakorlatokra kiképzett csapata is s jó példával szolgáltak az ifjúságnak dr. Travnik Jenő főreáliskolai és Kieska Sándor felső kereskedelmi iskolai tanárok a testü-

letbe történt belépésükkel. Az ifjúság működése azonban nem oldhatta meg teljesen a feladatot. A 18 évesek bevonulásával ezek száma annyira megfogyott, hogy más pótlásról kellett gondoskodnunk. Ekkor fordult a város a pozsonyi katonai parancsnoksághoz, amelynek rendeletére 16 katonát kaptunk tűzoltói szolgálatra. Bár ezeket három-hat havi időközökben felváltják, mégis oly beláthatatlan szolgálatot teljesítenek a város tűzrendészete érdekében, hogy csak mi, kik mindennap látjuk működésüket, tudjuk azt kellően értékelni. Kiképzésük sok nehézséget okozott, különösen a bosnyák katonáké, akik nem értvén nyelvünket, eleinte csak tolmács útján tudtunk velük érintkezni, de nagy szolgálatkészségükkel legyőzték a nehézségeket s ma már legtöbbször, ha nem is tud, legalább ért magyarul.

A sebesült és beteg katonák szállítása is új terhet rótt a testületre.

Tűzoltószerbeszerzés az elmúlt két évben nem volt. Közvetlenül a háború kitörése előtt vett a város a győri szövőgyártól ezer méter kendertömlőt, amely még a mai napig is kielégíti a szükségletet. 1916. évben rendelt a város Seltenhofer Frigyes fecskendőgyáros soproni cégtől 5000 korona árban benzinmotoros fecskendőt 400 liter vízszállítással, melyre már nagyon is szükség volt, miután a gőzfecskendő csak 24—30 perc alatt helyezhető teljesen üzembe s addig csak tűzcsapokra, szénsavas fecskendőre s kézi erővel hajtott fecskendőkre vagyunk utalva. E fecskendő beszerzésével feleslegessé vált a szénsavfecskendő, azonkívül már rég használaton kívül áll a II. és IV. számú fecskendő, amelyek leltári áron, esetleg 20%-kal ezen alul való eladásához a tekintetes közgyűlés hozzájárulását kérjük.

A tűzrendészet érdekét nagyon előmozdítja az új kerületi őrség felállítása, mely már közvetlenül a megoldás küszöbén áll. Az ágyúgyár az őrség részére épületet emelt, hozzájárult az őrség fenntartásához jelentékeny összeggel, úgy hogy még ez év folyamán felállítjuk.

Ezzel kapcsolatban felmerült annak szükségése, hogy a központi s kerületi őrséget autószerkekre alakítsuk át. Szükséges volna nagy autószerkecsi 1000 liter vízszállítású fecskendővel, két autószerke 600 liter vízszállítású fecskendővel, egy teherautó, egy személyszállító autó 400 liter vízszállítású fecskendővel s egy autó előkocsi. Ez átalakítás mintegy 200.000 korona befektetést igényelne, ez azonban megtérül a központi őrség három pár lovának megszüntetésével beálló mintegy évi 13.000 korona megtakarításával s a kerületi őrségen elhelyezendő két pár ló mintegy 8000 korona évi kiadás megtakarításával. E kérdések megoldására azonban csak a háború után kerül a sor.

Az űrség építése kétharmad részben befejezést nyert. A háboru alatt elkészült a mászóház, téglából és betonból épült négyemeletes 20 méter magas épülete, melynek földszintjén van a kocsis és tömlőmosó, első emeletén a tészteti tanácskozóterem, második emeletén a tüzi szoba, harmadik emeletén irattár és tartalékfelszerelések szekrényeinek helye, negyedik emeletén nyílt folyosóval figyelő szoba. Van erkélye az első és második emeletnek, vaslétra megy egész a tetőre a délnyugati oldalon s teljesen úgy készült, hogy rajta a legénységet a valóságos tüzekre ki lehessen képezni. Belül megy végig fel a tömlőszárító. Az űrség épületének nagyobbik része is elkészült, a földszinten négy kapus szertárral, az emeleten irodahelyiségekkel és parancsnoki lakással. A háboru után reméljük, hogy az építkezés teljesen befejezést nyer.

Az elmúlt két évben a tüzek száma a régi arányban volt, bár szaporodott a gyári, tető-, kazal- és kéménytüzek száma.

A tüzesetek száma volt:

	1915	1914	1913	1912
Tüzeset	94	117	112	92
Ebből kivonulás	46	46	42	32

A tüzeseteknél kár volt 1915-ben 24.709 korona, 1914-ben 36.359 korona, 1913-ban 31.071 korona, 1912-ben 61.690 korona, 1911-ben 355.278 korona, mely nagyobbbrészt biztosításból megtérül.

	1915	1914	1913	1912
Gondatlanság	27	35	48	33
Véletlenség (kipattanó szikra)	20	22	23	16
Gyújtogatás	4	6	10	8
Vigyázatlanság	2	14	6	14
Rövidzárlat	—	3	5	1
Gyermekjáték	3	5	4	1
Építési hiba	5	6	4	5
Hanyagosság	10	10	4	1
Tűlfűtés és sugárzó hő	12	11	3	3
Robbanás	1	1	2	—
Mozdonyszikra	3	—	1	2
Villámcsapás	—	—	—	1
Öngyulladás	3	3	—	3
Vaklárma	4	1	2	4

Erdély Ernő

zus létesítésére, oly célból, hogy a mai rendkívüli viszonyok mellett, egy kisegítő testületet szervezzen, mely esetleg bekövetkezendő tűz idején, mint a védő haderő, készenlétben legyen az emberbaráti szolgálatok teljesítésére. Képzeljük csak, ha jelenleg községünkben kitörne a tűz, vagy más elemi csapás, nincs rá mód, hogy szenvedő embertársainkon tudjunk segíteni. Mily megrázó jelenet az, ami ilyenkor elénk tárul, midőn a kétségbeeséstől és szenvedéstől megtört véreink sóvárgó szivvel várják, hogy rajtuk segítsünk.

És viszont mily áldás a szerencsétlenekre nézve, ha ilyenkor szakképzett gondos tűzoltók kezébe kerülnek s mily boldog lélekemelő érzés a tűzoltókra nézve, hogy társaikon segíteni tudnak, fájdalmaikat csillapítani s őket a pusztulástól megvédeni tudják.

A salgótarjáni önk. tűzoltótestület felhívására, azon benső kéréssel fordulunk Salgótarján nemes szívű hazafias polgáraihoz, hogy nem kimélve a néhány napig tartó munkát és fáradtságot, a Salgótarjánban tartandó önk. tűzoltói kurzusra minél nagyobb számban jelentkezni és azon kitartással résztvenni sziveskedjenek.

Hazafias üdvözlettel

Salgótarján, 1916. évi július hó 14 én.

Holcsek Antal s. k. Hricsovsky András s. k.
s. tisz. parancsnok.

Az önk. tűzoltó tanfolyam, melyre mint lapunkat értesítik 40 tag jelentkezett, folyó évi július 16-án délután 4 órakor a szertár udvarában megkezdődött.

Tanulmányi szemle.

Július 22-én délután Országos Szövetségünk elnökségének és választmányának, az aznapon és 23-án tartott ülések alkalmából Budapesten időző tagjai időt szakítottak arra is, hogy a Magyar Ruggyantagyarat megtekintsék.

A Kerepesi-uton fekvő gyártelepen Széchenyi Viktor gróf vezetése alatt megjelenteket Haltenberger vezérigazgató és Stropf Pál parancsnok fogadta és kalauzolta.

A gyár imponáns berendezése és munkamenete, mely utóbbinak során az égő benzinnel gőzzel való oltása is bemutatásra került, meglepte a szemlélőket. A benzines gummi szövőszékein ugyanis nem ritka eset e könnyen gyuló anyag fellebbanása. A minden gépszéken alkalmazott és automatické működő gőzárasztóval azonban rendszeren sikerül az így keletkező tüzek elfojtása s minden további veszedelemnek az elhárítása. A telep modern tűzjelző berendezése nagy érdeklődést keltett.

Érdekes volt a ruggyantagyárral egy telepen álló Martha-garage műszaki berendezése is, mely az itt keletkező tüzek gyors elfojtására hasonlóképp figyelemmel van, valamint a taxameteres autók kirendelésének központilag való intézése. A forgalmasabb utcák keresztezésénél telefon van elhelyezve egy korona alapdíj bedobása elég hozzá, hogy a külön (közvetlen) vonalu telefon a garázs ügyeletes tisztviselőjével összeköttetést kapjon. Az így telefonon eszközölt megrendelésre aztán, anélkül, hogy a gépkocsiknak az utcákon kellene ácsorogni, a kívánt autó a központból nyomban elindítható, hogy rövidebb idő alatt, mint amennyit egy batár befogása igényel, a telefon-

* A Salgótarjáni önk. tűzoltótestület a következő felhívást intézte a község polgáraihoz. A világháboru immár két év óta tart, mely megbénítja a kereskedelem, ipar, földművelés és emberbaráti intézmények rendszeres működését. Hiszen minden jó magyar hazafi szent kötelességének tartja, hogy drága hazánkat utolsó lehelletig védve, majdan Isten segítségével mint győző dicsőségesen térjen haza. Mint tudjuk, ellenségeink gomba módra szaporodnak fölényes számmal s ádáz dűhvel törnek ránk, hogy minket megsemmisítsenek, a nemzetek sorából kitörüljenek.

Hogy a magyar név méltó maradjon a régi híréhez, hogy kivívja a dicső győzelmet, aprajánagyja a legnagyobb rajongással sietett a harcra, csak a rokkantak és a serdülő fiatalok maradtak itthon.

A Salgótarjáni önk. tűzoltótestület a háboru kitörése előtt 80 tagból állott, kik azonban a hazairánti kötelességből szintén fegyvert ragad-

széssel találkoztak. Elnökünk nem is mulasztotta el őszinte elismerését tolmácsolni a látottak felett.

Budapest legfiatalabb gyári tűzoltósága tehát, melyet mint a gyanánt nemrég ismerítettünk, agilis parancsnokával, Strompf Pállal egyetemben ezuttal is megérdemelt dícséretben részesült.

* **A belgrádi cs. és kir. tűzoltóosztag parancsnoka, Heitz Mihály** tűzmester írja lapunknak:

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! A Tűzrendészeti Közlöny június 30-iki számában „Magyar tűzoltók szereplése a háború során” című vezércikk néhány kitéételére óhajtanék, a belgrádi rendőrpáncsnok, Crevató József cs. és kir. csendőr-alezredes ur, mint felettes hatóságom, engedelmével néhány megjegyzést tenni.

1915 szept. 5-én lettem a leendő belgrádi tűzoltócsapathoz vezényelve, mint tűzoltószakaszparancsnok (Zugskmdt.) és Antos Mihály m. kir. honvéd főhadnagy ur felügyelete alatt én képeztem ki 30, majd 50 főből álló tűzoltóosztagomat. Október 2-án mint önálló tűzoltóparancsnok én vezettem osztagomat Belgrádba és pedig Brenner főhadnagy ur felügyelete alatt.

Szerbiában, ezt is a fenti megbízásom engedői tollamra, Balassa Márton hadnagy urnak a tűzrendészetre vonatkozólag semmi néven nevezendő befolyása nincs. Tehát tévedés a Balassa hadnagy ur mult számban megírt kiképzése és utbaigazítása is. Én képeztem ki és én indultam utnak osztagommal. Most is, 1916 július 14-én, még mindig én vagyok a K. u. k. Mil. Pol. Feuerwehr parancsnoka és mindenféle tűzrendészeti vágó ügy egyedüli referense.

A sabáci és valjeói tűzoltó-osztagok szervezetét is a mi mintánk után, az én megkérdésem folytán állították össze.

Osztagom létszáma jelenleg 70 ember. A helyettesem Köberling Károly önk. szkszv., pécsi önkéntes szakaszparancsnok, Weinper Pál pesti, Mánits István a szabadkai, Osterreichher Herman az ujpesti, Soós János a siklósi tűzoltóság tagjai, kik már 10 hónapja velem működnek és mindenben segítőtársaim voltak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: A front mögött. — A m. kir. honv. miniszter egy rendelete a kéményseprőknek a hadi szolgálat aluli fölmentése tárgyában. — Hivatalos rész: Az orsz. szövetség vagyoneleltára 1915—16. évről. — Az elnökség jul. 22 és 23-iki ülésén felvett jegyzőkönyv. — A segélyző pénztár elnökségi ülésének jegyzőkönyve. — Az orsz. választmány közgyűléséről szóló jegyzőkönyv. — A segélyző pénztár közgyűlésének jegyzőkönyve. — Kitéüntetett tűzoltók. 1915—16. évi zárószámadás helyesbítve. — Vízvezetékek. Irta: Erdély Ernő. — Az országos levéltár új palotája. Irta: R. — A linzi parancsnok. — Testületi élet: Győr. — Salgótarján. — Tanulmányi szemle a magyar ruggyantagyárban. — Belgrád. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Ad. 836/916. sz. a. Tekintettel arra, hogy a segélyzőpénztár 1915/16. évi zárószámadása a hivatalos lap 4—8. számában sajtóhibákkal jelent meg, az orsz. választmány határozata értelmében ismét leközzöltetik.

— **A fiumei Villa Giuseppe**, melyet néhai József főherceg építtetett, egy általa a pusztá sziklákra varázsolt gyönyörű terraszos kert közepére, eladóvá vált. Hogy milyen volt ez a kis paradicsom és mennyire a szívéhez volt nőve fejedelmi gaz-

bucsut vegyen tőle — örökre. „En, aki külföldre különben sem szeretek járni s nem is megyek, ha nem muszáj — szokta volt ő fensége mondani — a tavaszt és az őszet Alesuthon töltöm, a nyár egy részét a Tátrában, a telet pedig itt, a nyár egy részét a Tátrában, a telet pedig itt, az Adriára pompás kilátást nyújtó e helyen, amelynek objektumai közül a lakosztályomul használt épületet, Villa Giuseppének (Giuseppe olaszul József) keresztelte el a fiumei nép. Így legalább egész évben a hon határain belül maradhatok.” A főhercegi uradalom kormányzója az eladás dolgában a Hitelbank igazgatóságával bocsátkozott tárgyalásba. Vio Antal dr. Fiume polgármestere, mikor ennek híret vette, sietve abbeli kérelmét vetette közbe, hogy a Villa Giuseppe és parkozott környéke, a város részére engedjék át. A Hitelbank meglehetősen előzékenységgel viselkedett a város kívánságával szemben s csakhamar létrejött a megegyezés, mely szerint Fiume 1 millió 600.000 koronáért megkapja a Villa Giuseppet és parkját. A hozzá tartozó telekből azonban 4000 négyszögmétert, 15 koronájával magához váltott a bank, egy másik részt pedig parcellázni fog a város. Így a villa és a városkertnek szánt parkrészt mindössze 300.000 k-ba fog kerülni Fiumének. A fenntartandó Villa Giuseppe nevében pedig meg lesz örökítve, hogy itt az a főherceg lakott, aki míg élt a magyar nép szívéhez legközelebb állott.

— **Székesfehérvár** törvényhatósági bizottsága gróf Széchényi Viktor főispán elnöklése alatt tartott legutóbbi ülésén egyéb helyi jelentőségű ügyek elintézésén kívül tudomásul vették azt a jelentést is, mely a városi vízvezeték kibővítésére vonatkozik.

— **Dr. Kuzma Gyula**, a budapesti önkéntesek volt titkára, mint főhadnagy, a koronás aranyéremkereszttel lett kitüntetve.

— **A székelyhídi önk. tűzoltóegylet** megrendülve tudatja, e szomorú időkben messze elszórt tagjai nevében is, megteremtőjének és 37 éven át volt édesatyjának, Fándly Józsefnek, a székelyhídi önk. tűzoltóegylet főparancsnokának, a biharmegyei tűzoltószövetség alelnöke s kerületi tűzrendészeti felügyelőnek gyászszos elhunytát.

— **Oroszlengyelországban** a háború előtt 3 millió 600 ezer épület állott. Ebből 12% teljesen megsemmisült, további 25% pedig, vagyis 900 ezer ház annyira megrongálódott, hogy nem lehet többé lakni. Az épületekben ilykép okozott kár mintegy 850 millió korona.

— **Malomtüzek.** A háború folyamán előfordult malomégekéből, melyek sorában Budapest egy harmadik nagy tüzzel is szerepel, Detta, Arad és Pozsony is megkapta a magáét. Utóbbi helyen a Ludwig Gottfried-féle gőzmalom egy, a koptatóban éjtélután keletkezett tűz folytan leégett. Csak a raktárépületet és a kazánházát tudták megmenteni.

— **Fiume város képviselőtestülete** ugyanazon az ülésén, amelyen néhai védnökünk parkjának és a rajta álló Villa Giuseppének megvételére vonatkozó jelentést jóváhagyta, a városi tűzoltóság céljaira 12 ezer koronát s külön egy automobilfecskendő beszerzésére 7000 koronát szavazott meg.

— **Az erdélyi menekülők** közül elnökünk vármegyéjébe 2000—3000-et irányítottak. Elhelyezésük s ellátásuk költségeire pedig a belügyminiszter százezer koronát utalványozott.

— **Vasváron** az a 20 főnyi diáktűzoltóság, mely a vakáció kezdete óta tűzoltói kiképzésben részesült, már átasett az első tűzpróbán. Két zsupos ház között egy szalmakazlat gyújtottak meg játszadozó gyermekek, de a diákokkal kiegészített tűzoltóságnak sikerült mindkét házat megmenteni.

— **Szoknyás tűzoltók.** Fehér vármegye alispánja a tűzoltószövetség javaslatára még a tavasszal körrendeletben utasította a megye községeit, hogy a háború miatt megritkult tűzoltócsapatokat nőekkel és nagyobb gyermekekkel pótolják. E felhívásnak több község eleget tett, különösen Tárnok községben oly derekas női tűzoltócsapatot szerveztek, mely vasárnaponként és hétköznap esténként gyakorlatozott úgy, hogy a férfi tűzoltócsapatokkal kiállják a versenyt. Hasonló eredményt értek el Soponya községben. Számos községben pedig régi éltesebb tűzoltók és érdemesebb, idős polgárok által szerveztek tűzoltói szolgálatot.

— **Ahol a tűz aratott.** A Zombor—ujvidéki vasuti vonal mentén Zsarkovácon egy mozdony szikrájától kigyulladt Fernbach Károly birtokán a lábön álló buza. Sok holdnyi területen teljesen leégett a termés.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. Mégis csak a magyar tűzoltók felfogásának lett igaza. Mi magyarok ugyanis nevésegesnek itéltük a kardot a tűzoltó oldalán s dacára a bécsi stb. mintának, még a hivatásosak is vonakodtak felcsereálni a rövid oldalfegyvert a hosszú karddal, mely a tűznél csak akadály. S mit mutat a háború? A fokos, a buzogány, a kés, a paizs, a sisak, a páncél mind ujjászülettek: egyedül csak a hosszú kard mondott csődöt a világháború folyamán — a gyalogos tisztek oldalán.

Gy. A Mátrai Antal és Társa r.-t. az erdélyi véreink feisegetésére „Az Est” által gyűjtött összeghez 500 koronával járult hozzá.

Kiadó: **Kuhárszky László** titkár.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.
Gyár: Kerpözal-utca 20—21. szám.

Teudloff—Dittrich

Budapesti Armatura-, Szivattyú-
és Gépgyár Részvénytársaság

BUDAPEST-KISPEST, ÜLLŐI UT 220—222. SZ.
Telefon: 51—22 és 51—23. ▼ Sürgönyim: „TEUDLOF BUDAPEST”

SELTENHOFER FRIGYES FIAI,

— SOPRON, —

cs. és m. k. udvari szállítók.

Legelső magyar tűzoltószergyár, harang- és ércöntöde.

Mátrai Antal és Társa r.-t.

Budapest. Központi Iroda: VI. ker., Teréz-
körút 22. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és
tömlőmotorlákat.

— **Walser Ferenc** —

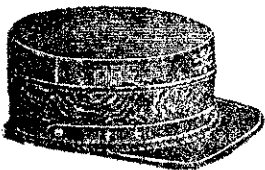
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Budapest, VI., Lomb-utca 34—36. szám.

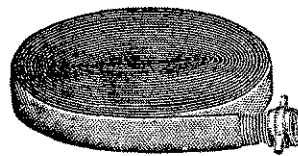
Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyú-
kat és tűzoltói felszereléseket.

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat
acélsodrony-betéttel legjobban
és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond és
Fia, Körmend
Interurban telefon 27.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

FEIK ÉS TRÉBA

Budapest, V., Lipót-körút 22.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás
összes tűzoltó-szerekben, egyéni fel-
szerelésekben stb. Árjegyzék ingyen

Magyar mérleg- és gépgyár részv.-társ.

BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 41.

MOTOROS TURBINA-FECSKENDŐK. KÖZSÉGI FECSKENDŐK.

Elsőrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és
felszerelések

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítóknál

Budapest, Váci-utca 35. szám.

Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!
Nagyobb megrendelésnél saját költséggünkre
küldjük szabásunkat mértékével céljából.

HATSCHKEK SZABADALMA

ETERNIT-PALA

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga.

Eternit-művek Hatschek Lajos

Budapest, Andrássy-út 33. sz. Nyergesujfalu (Esztergom m.)

Magyar Fémlemezipar r.-t.

Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 57.

egyedül gyártja a szab. Henze-féle robbanásmentes horodókat, tartányokat és
kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

TÜZRENDESZETI KOZLONY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni egyedül a kiadóhivatal jogosított. A lap azétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a tovább az előfizetésekre hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpótdíj jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
---	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Helyettes szerkesztő: ERDÉLY ERNŐ, Győr.

I. FERENCZ JÓZSEF †.

Ő császári és apostoli királyi Felsége, *I. Ferencz József*, november 21-én este, Schönbrunnban, jobblétre szenderült. Minekutánna minden viruló ágát lenyeste az élet: a viharverte hatalmas törzs im' maga is kidőlt! Fejszecsapások érték eleitől fogva s nem tudták megingatni. Végre jött a tölgyeknek is ura, az enyészet s szelid intésére Ő is meghajolt!

Osztatlan kegyelet kísérte sírjába, mert mint nemzeti létünk ujjáalkotóját, boldogulásunk megalapozóját, bensőséges hódolat és szeretet környezte. Uralkodói bölcsessége és emberi erényei pedig csodálattal töltötték el a művelt világot.

Trónja fényességéből nekünk is jutott két sugár.

Sub auspiciis regis ment végbe Országos Tűzoltó Szövetségünk első hivatalos szereplése.

1871. évi nagygyűlésünk alkalmából *Budapest*en rendezett kiállítás és díszgyakorlatot legmagasabb jelenlétével tüntette ki, kegyesen kilátásba helyezvén a tűzoltó-intézmény fejlesztésének figyelemmel tartását.

S a négy évtized folyamán kifejtett országos nagy munka fejleményeit, negyven évvel később, azzal honorálta, hogy **1911** május 27-én, *Gödöllön* kelt legfelsőbb elhatározásával, a tűzoltás és mentés terén tanusított, 25-éves, elismerésre méltó tevékenység jutalmazására díszérmet alapított s e királyi elismerésével a Szövetségünk által felmutatható kevés, de kétségbevonhatatlan sikert szentesítette.

Mint ahogy a napnak éltető sugára, amikor fölkel, először csak a fűszálakon ringó harmatcseppeken tükröződik, hogy azután delelőre jutva, új életfolyamatokat indítson meg s lenyugta után is viaszugároztassa még jó sokáig termékenyítő melegét: azonkép Ő is előbb üdítő, majd éltető napsugárként hatott, új elhatározásokat és azok nyomán hasznos tetteket váltván ki, hogy nyugovóra térve, még sokáig sugároztassa vissza termékenyítő melegét a lelkekbe.

Aldás és béke lengje dicső emlékét körül!

Védnökünk — a keleti front fővezére.

Őseihez megtért szent emlékü, jó-ságos aggastyánunk — az árny nélküli fényesség hónapban adjon neki az Úr örök nyugodalmat — királyi kegyé-nek utolsó sugarát két főhercegre is árasztotta, egyidőben mindkettőt — vezérezredessé léptetvén elő. A fő-hercegek egyike azóta legfelsőbb Hadúr lett s mint IV-ik Károly királynak első cselekedete, legfőbb hadúri minő-ségében, az volt, hogy a fronton leg-utóbb viselt állását átadta vezérezredes társának, kinevezvén József főherceget a kárpáti és erdélyi hadsereg-arcvonal parancsnokló tábornokává. Védnökünk tehát a keleti frontnak fővezére lett, a fontosságra nézve most első helyen álló arcvonal tulnyomóan magyar csa-patait — magyar katonai méltóság vezérli. A magyar nemzetnek régi vágya ment teljesedésbe ezzel a ki-nevezéssel; nekünk pedig egy jósla-tunk vált valóra.

Tizenkét évvel ezelőtt, mikor arc-képét is hozva, először üdvözöltük e lapok hasábjain ő fenségét, úgy em-lékeztünk meg József főhercegről, mint leendő büszkeségünkről, aki bár polgári erényekben is gazdag, de első sorban mégis katona, a honvédség szemefénye, s lehet, hogy mint ilyen fog belekerülni a magyar nemzet vér szerint való, vitéz hősei sorába. És ime belékerült!

Akkor — 12 év előtt — még csak őrnagy volt, a budapesti 1-ső honvéd huszárezredhez beosztva. A háború azonban már altábornagyi rangban találta, aki mint a 4-ik hadtesthez tar-tozó 31-ik gyaloghadosztály parancs-noka indult Szerbia ellen, majd pedig az északi harctérre, ahol végigküz-dött a Dukla-szoros védelmében az irgalmatlan téli és tavaszi kárpáti csa-tákat s az „ellenséggel szemben tanu-sított vitéz és eredményes magatartá-sáért“ a hadiékítményes I-ső osztályu vaskorona-rend jelvényével tüntettetett ki. Azután a VII-ik hadtest parancs-

totta a legvéresebb s talán legnehezebb ütközetekben. „Odaadó lelkesedéssel, nehéz körülmények közt végzett ered-ményes vezetésért“ előbb a Lipót-rend nagykeresztjét kapta itt, szintén hadi-ékítménnyel diszitve, majd ismételtén a legfelsőbb dicsérő elismerés adatott tudtul neki; míg pár héttel ezelőtt aztán vezérezredessé lépett elő. Most pedig az új király akarata folytán — a keleti frontunk hadvezére lett.

Egész Magyarországnak különös öröme telik Károly császár és király emez első legfőbb hadúri tényében!

Egy borongós tavaszi estén, a do-berdói pokol egyik sziklája tövében, pihenés alatt, így szólt elmerengve József főherceg:

— Ki tudja, hol fogok én lakni a háború után?

— A magyar nép szívében! — mon-dotta egy tábori pap, aki ő fensége közelében állt.

És jól mondotta. Mert József fő-herceg, akinél családi hagyomány az áhitatos magyarság, már békében is népszerűséget váltott ki a magyarság szeretetével. Mióta meg hadbavonult — pedig a háború első napjától kezdve ott küzd a fronton: a nagyszerű ha-gyományokat hősi tettekkel kapcsolta egybe s a magyart megértő, vele bánni tudó, erényeit megbecsülő gondolko-dása s magatartásával nemcsak ve-zénylő parancsnoka, hanem egyenesen mintaképe lett a magyar katonának.

Magyarul beszél, magyarul érez. Személyes bátorságáról legendákat re-gélnek azok, akik közelében, vele együtt néztek szembe százszor a halállal. Jósága és közvetlensége, amellyel min-den szabad idejét a magyar bakák és honvédek közt tölti, kiknek ügyes-bajos dolgát a legszivesebben szemé-lyesen intézi el, határtalan ragaszko-dást ébresztett a sokat szenvedő köz-legényekben is. Az az atyai gondos-kodás, amely ő fenségénél katonáival szemben megnyilvánul; amód, ahogyan őket gyámolítja s megvigasztalni tudja: mélyen bevésődött minden alantasá-

intézett, valóságos remekei a szivből jövő — szivhez szóló, a hallgatóságot magával ragadó alkalmi beszédeknek. Hadiparancsa, melyben a 44-es somogyi bakák virtusát magasztalja, akikkel Sabácnál harcolt együtt, olyan dicsőhimnusz, amely mint ritka pompájú virág libeg és ringatózik a felviharzott história vérhabos vizein! És az az üzenet, melyet mikor a hírlapírók tisztelegtek nála, általuk a minden lépését reménykedve kísérő magyar közönségnek küldött, nem a megtestesült classicitás volt-e, mely a bizalmat és szeretetet szinte röptében hódította meg a maga számára?! Harctéri levelei pedig, melyeket egyszerű magyar katonákhoz és ezek családjaihoz írt s melyekből szinte árad a szeretet az emberek felé, a tiszta, nemes érzésnek s lelkes magyarságnak olyan dokumentumai, amelyek a háborús történelemnek és a magyar irodalomnak is értékei közé fognak tartozni.

Szóval, a véres háború magyar Szent-György lovagja ő, aki máris a magyar nép szívében lakozik s akit, mint katonáink „fenséges apját” egyaránt vesz körül az alája rendelték és a frontmögöttiek méltó rajongása.

Védnökünk nagy kitüntetését, mint igaz érdemek legszebb jutalmát, hálával fogadjuk mi is — mindannyian Magyarországon.

Markusovszky Béla.

— Az ötödik hadikölcsön aktuálissá vált a alkalmából közölt egy kimutatásból az tűnik ki, hogy hazánkban 89 biztosító intézet működik, melyek közül értékpapir, ingatlan, kölesön s betétállományképen szereplő legtöbb vagyonnal a Trieszti általános biztosító társaság (Assicurazione Generali) bír. Ennek t. i. 446 és fél millió koronányi a vagyona. Az első magyar általános biztosító társaság, a maga 245 millió vagyonával csak második helyen következik. A hadikölcsönökre eddig a nyolevankileneből csak 43 intézet jegyzett. Amíg azonban az első magyar 57 és félmilliót vagyis vagyonának negyedrészt fektette hadikölcsönökbe, addig a Generali csak 11 és félmilliót jegyzett, ami vagyonának csak harmincnyolcadrészt teszi.

vaban pedig 2 millió 138.802 koronát eredményezett a gyufaadó. És az osztrák állami kincstár a jövedelmében még nincs benne azon gyufakészletek után esedékes összeg, amely az új adó behozatalakor a kereskedők birtokában volt és amelyeket csak most irnak össze. Ebből kettős kár származik reánk. Először a lucrum cessans, a magyar kincstár kimaradó haszna; másodsor a damnus emergens, mely olyformán merül fel, hogy az osztrák gyufagyárak az összeírás előtt bizonyára siettek magyar területre dobni összeirandó készleteiket, ezzel a hazai gyufagyárak károsodását idézván elő.

* **Pozsony városa** november 19-én, Erzsébet napján avatta fel a számára végleg átengedett hatalmas területen 1914-ben egész eszdben megnyitott egyetemének az Alma mater Posoniensis auláját, amelyé a volt primási nyári palota nagytermét alakították át. Pozsony tehát immár nemcsak százezerhez közeledő lakosszámmal bíró gyárváros, hanem egyetemi város is. Ajánljuk figyelmébe 1913. évfolyamunk szeptemberi számának a vezércikkét, mely ezzel aktuálissá lett, valamint a galíciai tűzoltóságok szövetsége igazgatójának, a nálunk is járt Wojeikiewicz Boleslawnak róluk szóló véleményét. (Lásd lapunk 1914. évi augusztusi számának 134-ik oldalát.)

— A herceghalmi vasuti katasztrófánál, melynek Thallóczy Lajos, Szerbia kormányzója is áldozata lett, miot részvéttel értesülünk Vermes Béla bajtársunk fia Imre, a Ferenc József intézet növendéke, súlyosan megsebesült.

Felhívás!

Hivatkozással a m. kir. honvédelmi miniszter urnak f. évi szeptember hó 30-án 218622/916 sz. a. kelt kijelentésére, felhívjuk a hazai tűzoltóparancsnokságokat, hogy írják össze, a kebelükbe tartozó mindamaz okleveles tűzoltótiszteket, akik ez idő szerint, mint harctéri szolgálatra nem alkalmas hadkötelesek, a mögöttes országrészben tényleges szolgálatot teljesítenek.

Az elkészítendő kimutatásban, mely Országos Szövetségünk Elnökségéhez küldendő be, fel kell tüntetve lenni:

- 1., az illetők születési évének,
- 2., jelenlegi szolgálati beosztásuknak, illetve annak, hogy hol teljesítenek ez idő szerint szolgálatot és
- 3., katonai rendfokozatuknak.

Célja ez összeírásnak az lenne, hogy a honvédelmi miniszter ur az illetőknek — feltéve, hogy jelenlegi szolgálati beosztásuk ezt megengedi — szak-képzettségüknek megfelelő különleges beosztása iránt a szükséges intézkedéseket hivatalból megtehesse.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Kuhárszky László
titkár.

HIVATALOS RÉSZ.

A belügyminiszter leirata.

155611/1916. szám.
VI. a.

A bevonult okleveles tűzoltótiszteknek az önkéntességi karpaszomány viselésére az engedély megadása, esetleg különleges népfelkelői szolgálatra való beosztása tárgyában 1916. évi május hó 16-án 345 sz. alatt kelt felterjesztésére értesítem a tűzoltószövetséget, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur f. évi szeptember hó 30-an 218622/916. sz. alatt e tárgyban hozzám intézett átiratában az alábbiakat közölte velem.

Az országos tűzoltószövetségek azt a kérelmét, hogy a tényleges szolgálatra igénybe vett okleveles tűzoltó tisztek részére az egyéves önkéntesi karpaszomány viselése engedélyeztessék, a honvédelmi miniszter urnak niucs módjában teljesíteni.

Az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére ugyanis csak azok a népfelkelesre kötelezettek jogosultak, akik a véderőről szóló 1912. évi XXX. törvénycikk 21. §-ának 1. pont első bekezdésében meghatározott közepiskolai tudományos képzettséggel rendelkeznek, a tűzoltó tiszt szakszolgálat pedig közepiskolai tantárgyakat nem ölelve fel, a védtörvény 21. §-a 1. pontjának alól hivatkozott bekezdésében említett közepiskolák, illetőleg az egyévi önkéntesi kedvezmény szempontjából a közepiskolákkal egyenjogositott és a védtörvényi utasítás I. rész 84. §-ához tartozó VII. mellékletben felsorolt tanintézetek elvégzésével egyenértékűnek nem tekinthető.

Azok az idősebb korosztályú (43—50 éves) tűzoltó tisztek azonban, akik a népfelkelésről szóló 1886. évi XX. törvénycikknek a jelen háború tartamára szóló módosítása és kiegészítése tárgyában hozott 1915. évi II. törvénycikk, illetőleg az 1915. évi 9000/eln. 18. számú honvédelmi miniszteri körrendelet alapján vétettek népfelkelési tényleges szolgálatra igénybe, az 1915. évi 17695/eln. B. számú honvédelmi miniszteri körrendelettel (L. a. „Budapesti Közlöny” 1915-ik évi 281. számát) rendszeresített „egyszerű sárga karpaszomány” viselésére emelhetnek igényt.

Ezen karpaszomány viselésére való jogosultság elismerését kihallgatáson, annál a póttestnél kell kérni, amelynél az illető katonai szolgálathoz lépett. Elutasítás esetén, — amennyiben az illető a honvédségnél szolgál, — a honvédkerületi parancsnoksághoz, ha pedig a kérelmező a közös hadseregben teljesít tényleges szolgálatot, a cs. és kir. katonai parancsnoksághoz lehet felbbezni. Végső fokon pedig mindkét esetben a honvédelmi miniszter urhoz való felbbezésnek van helye. Tekintettel azonban arra, hogy az egyszerű sárga karpaszomány viselése kizárólag csak a 43—50 éves B. osztályú népfelkelők számára van rendszeresítve, ezen egyszerű karpaszomány viselésére való jogot a 43 évesnél fiatalabb korosztályhoz tartozó népfelkelesre kötelezett tűzoltótisztekre a honvédelmi miniszter urnak niucs módjában kiterjeszteni.

Ami pedig az okleveles tűzoltótiszteknek, szaktudásuknak megfelelő különleges népfelkelői szolgálatra való beosztása

meg azt, hogy harcéri, azaz fegyveres szolgálatra alkalmas hadkötelesek kizárólag a polgári foglalkozásukra való tekintettel egy általános rendelkezés alapján, feltétlenül csak valamely különleges szolgálatra osztiassanak be.

Nevezett miniszter ur azonban egyes, harcéri, illetőleg fegyveres szolgálatra alkalmatlan okleveles tűzoltó tiszteknek, sőt okleveles tűzoltóknak is ily különleges szolgálatra (pl. baraktáborok stb. tűzörsegeihez) leendő beosztásra irányuló kérelmeit a lehetőséghez képest figyelembe fogja venni, illetőleg amennyiben a közös hadsereghez beosztott ily tűzoltókról volna szó, kérelmeiket a cs. és kir. hadügyminiszter urnak a figyelmébe készséggel fogja ajánlani, sőt nem zárkozik el az elől sem, hogy az érdekelte közgazgatási hatóságok kérelmére és javaslatomra egyes a tűzrendészet s így a közérdek szempontjából nélkülözhetetlen tűzoltótisztek — amennyiben már régebb idő óta okleveles tűzoltók idősebb korosztályúak és mint fegyveres szolgálatra alkalmatlanok még a mögöttes országrészekben tartózkodnak, — a népfelkelői tényleges szolgálat alól ideiglenesen felmentessenek.

Végül megjegyzem, hogy amennyiben a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnöksége összeiratná mindazokat az okleveles tűzoltótiszteket, akik ezidőszerint, mint harcéri szolgálatra nem alkalmas hadkötelesek a mögöttes országrészben teljesítenek tényleges szolgálatot, az esetben a honvédelmi miniszter urnak módjában volna ezeknek a szakképzettségüknek megfelelő különleges beosztása iránt, — feltéve, hogy jelenlegi szolgálati beosztásuk azt megengedi, a szükséges intézkedéseket hivatalból is megtenni. A szóban levő kimutatásban azonban okvetlenül fel kell tüntetnie lennie 1. az illető születési évének, 2. jelenlegi szolgálati beosztásának (hol teljesít ezidőszerint szolgálatot), 3. katonai rendfokozatának. Az említett személyi adatok hiányában nevezett miniszter urnak ugyanis nem lenne módjában a kellő intézkedéseket megtenni.

757.
1916. szám.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapest, 1916. évi december 2-án a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség elnökségi ülésén.

Elnök: Gróf Széchényi Viktor, majd dr. Óvári Ferenc alelnök.

Jegyzőkönyvvezető: Kuhárszky László. Jelen voltak: dr. Balogh Dezső, Erdély Ernő, Keresztes János, László István, Markovszky Béla, Papp Ferenc, Szabó Gyula, dr. Vass János és Vida Pál.

Elmaradását igazolta: Barabás István és dr. Rüll Béla.

Elnök üdvözlöi a megjelenteket, az ülést megnyitja.

47. Elnök megható szavakkal emlékezik meg ő császári és apostoli királyi Felsége, I. Ferenc József haláláról. Az országot ért gyász alkalmából őszinte kegyeletének és gyászának a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség elnöksége is kifejezést ad s a történelmi időkben sirba szállt nagy uralkodó áldott emlékét örökre megőrzi hálás szeretetében.

48. Titkár felolvassa Jalsoviczky Sándor

buzgó képviselője, a tanfolyamok fáradhatatlan előadója és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tűzoltó-szövetségének érdemes titkára, Udvardy Aladár az északi harctéren, golyótól találva, hősi balált halt.

Az elnökség igaz és őszinte részvételt veszi tudomásul a gyászírt, Udvardy Aladár emlékét jegyzőkönyvileg megőrökíti s hátramaradt agg, özvegy anyjának pedig részvétét sürgönyileg kifejezi.

50. Erdély Ernő szakelőadó indítványozza, hogy Markusovszky Béla szerkesztőnek részvét fejeztessék ki egyetlen fia, reménye és büszkesége elhunytá alkalmából.

Az elnökség igaz részvétét nyomban kifejezésre is juttatta.

51. Titkár bejelenti, hogy József királyi herceget, legfőbb védnökünket, vezérezredessé történt kinevezetése alkalmából átiratilag üdvözöltük.

Az elnökség Ófensége legújabb kitüntetését örömmel veszi tudomásul.

52. Titkár jelenti, hogy Majzik Viktort, Heves vármegye alispánját s a tűzoltó-szövetség elnökét, közigazgatási bírónak történt kinevezetése alkalmából üdvözöltük.

Tudomásul szolgál.

53. Elnök Vida Pál érdemduz szakelőadónkat negyvenéves tűzoltói szolgálata alkalmából meleg szavakkal üdvözli, amihez az elnökség is osztatlan lelkesedéssel hozzájárult.

54. Titkár bemutatja Breuer László lemondó levelét, ki betegsége miatt az országos tűzoltó szövetségnek viselt állásáról lemondott. Ennélfogva Breuer László tiszteletdíja 1916 július hó végével megszüntetett.

Az elnökség úgy a lemondást, mint a tiszteletdíj megszüntetésének időpontját tudomásul veszi.

55. Titkár jelenti, hogy Szilágyi Lajos miniszteri tanácsos a kir. díszérem elnyerése végett kérvényt nyújtott be, mely véleményezésre Szabó Gyula szakelőadónak adatott ki.

Szabó Gyula szakelőadó indítványozza, hogy Szilágyi miniszteri tanácsos kérelmét a Szövetség pártolólal terjessze föl a kir. belügyminiszterhez, mert kérelmező a kir. díszérem alapszabályának 4 ik §-a értelmében, mint a tűzrendészetnek hatóságilag alkalmazott felügyelője, több mint 25 éven át buzgó és hasznos tevékenységet fejtett ki.

Az elnökség az indítványhoz egyhangulag hozzájárult.

56. Szabó Gyula szakelőadó jelenti, hogy a folyó évi július hó 13 án Budapesten tartott országos választmányi közgyűlésen nyert megbízatásnak megfelelően, a 35 és 40 éves szolgálati érmek beszerzése ügyében eljár, amikor két céggel tárgyal, melyeknek ajánlatait a mintáéremmel együtt be is terjeszti.

Az egyik cég: Szeifert József, Pozsony; a másik: Scheidt & A., Budapest.

Tekintettel arra, hogy 100—100 drb rendelésnél a budapesti Scheidt cég ajánlata az előnyösebb, indítványozza, hogy az érmek a Scheidt cégnél rendeltesse meg.

Az elnökség az indítványhoz hozzájárul s meghatalmazza Szabó Gyula szakelőadót, hogy az érmekből 100—100 darabot, a bemutatott minta alapján, rendeljen meg; s elhatározza, hogy éremszabályzatát, az új érmekre vonatkozó részével kibővítve, jóváhagyás végett a kir.

üzemem kiadásánál való ketszeres számításában ügyében. Indítványozza tehát, hogy a háborús évek a kir. díszérem elnyerésénél figyelembe véttessenek.

Az elnökség az indítványhoz hozzájárul s eirendeli, hogy ez irányban felterjesztés tétessék a m. kir. belügyminiszterhez.

58. Erdély Ernő szakelőadó jelenti, hogy a Kellner-nyomdában kisedett Köhler féle „Feeszkendő-szerkezetek“-ről szóló kefeleenyomatot áttanulmányozta. A kisedett munka a maga egészében nem alkalmas a kinyomatásra, kivéve a mozdoanyfeeszkendőről, illetve a kézigépekről szóló rész, mi kiegészítendő lenne még a „Feeszkendő működési zavarai“ című fejezettel. A motorikus szerek pedig újra irandók.

Az elnökség felkéri Erdély Ernő szakelőadót, hogy a Köhler-féle műből a kiadható részt most már véglegesen rendezze sajtó alá, mely műből 5000 példány nyomtatandó ki.

59 Erdély Ernő szakelőadó indítványozza, hogy az Országos Szövetség tegyen a pénzügyi kormányzatnak előterjesztést a gyufamonopólium behozatala tárgyában s amennyiben a gyufamonopólium behozatnék, felkérendő lenne a pénzügyminiszter, hogy a jövedelemből megfelelő %-ot juttasson a tűzrendészet fejlesztésére.

Az elnökség az indítványt magáéva teszi. Elnök eltávozván, az elnöki széket dr. Óvári Ferenc alelnök foglalta el.

60 Erdély Ernő szakelőadó jelenti, hogy az Országos Testnevelési Tanács V/a számú jegyzőkönyveit áttanulmányozta s megállapította, hogy az iskolai testi nevelés reformja tárgyalásain különösen dr. Erdődy Béla kir. tankerfőigazgató örömmel üdvözölte az egyes testnevelési ágaknak a programba való felvételét, különösen pedig a tűzoltási gyakorlatok felvételét.

Indítványozza tehát, hogy az Orsz. Szövetség a Testnevelési Tanácsot támogassa a tűzrendészet tanítása terén.

Az elnökség az indítványhoz hozzájárul s felkéri Erdély szakelőadót, hogy a szükséges terv megállapítását vállalja magára.

61. Erdély Ernő szakelőadó felhívja az Orsz. Szövetség figyelmét azokra a tűzrendészeti berendezésekre, melyeket a hadügyminiszterium az egész vonalon eszközöl, különösen az automobil-szerek beszerzésével.

Indítványozza, hogy a hadügyminiszterium felkérendő lenne, hogy a háború végével az automobil-szerek értékesítésénél legyen első-sorban figyelemmel a tűzoltótestületekre.

Az indítványt az elnökség magáéva teszi.

62. Erdély Ernő szakelőadó szomorúan tapasztalja, hogy az Orsz. Szövetség a háború alatt kerületi tanfolyamokat nem rendez.

Indítványozza tehát, hogy az elnökség járuljon hozzá egy kerületi tanfolyamnak a jövő év folyamán való rendezéséhez.

Az elnökség az indítványhoz hozzájárul, a kerületi tanfolyam megtartását Győrben kíséri meg azon esetben, ha 30 hallgató jelentkezik. Jelentkezni lehet április végéig; a tanfolyam időtartama: június hó.

63 Erdély Ernő szakelőadó a Tűzrendészeti Közlöny gyakoribb megjelentetésére tesz javaslatot.

Markusovszky Béla szerkesztő hivatkozva arra, hogy a kézbesítés fogyatékosága miatt, legtöbb helyütt, a lap példányai elkallódnak; továbbá, hogy olvasóközönségünket alig

1—2 itthon maradt bajtárs képviseli; hogy a nyomda munkásainak megapadt létszámával amugy sem képes a lapot rendes időben és módon kiállítani; s végül, hogy az időközi árdragulás hihetetlenül megdrágítaná a lap előállítás költséget, kéri a lapnak ezentul is évnyegyedenkénti megjelenését.

Az elnökség Markusovszky Béla szerkesztő javaslatához hozzájárul.

64. Titkár bemutatja ifj. Kellner Ernő levelét, melyben értesíti az Orsz. Szövetséget, hogy a hivatalos lap részére szolgáló papirból már csak 3 számra való lenne raktáron, melynek alapárát, tekintettel a papirnak folytonos áremelkedésére, 60%-kal kénytelen felemelni s egyben új papirmegrendeléshez a Szövetség hozzájárulását kéri.

Az elnökség a 60% áremelkedést tudomásul veszi s a raktáron levő papiroson felül még 3 számra való papir megrendelésére ad Kellnernek meghatalmazást.

65. Dr. Óvári Ferenc elnöklő alelnök jelenti, hogy a m. kir. belügyminiszter ur 5500 K, 1916/17. évi félévre eső államsegélyt utalványozott.

Örvendetes tudomásul szolgál.

66. Titkár bemutatja a m. kir. belügyminiszter urnak 155.611/916—VIa számú leiratát, melyben a bevonult okleveles tűzoltótiszteknek az önkéntességi karpaszomány viselésére az engedély megadásáról, esetleg különleges népfelkelői szolgálatra való beosztásáról értesíti az Országos Szövetséget.

Az elnökség elrendeli, hogy abból külön felhívás intéztesse a hivatalos lapban a parancsnokságokhoz.

67. Titkár jelenti, hogy a budapesti városi nyilvános könyvtár a hivatalos lap rendszeres küldését kéri, mihez az elnökség hozzájárul.

68. Titkár jelenti, hogy a Máv. északi főműhely a tűzoltók özvegyei és árvái javára egy estély keretén belül gyűjtést rendezett s a befolyt 23 K 20 f.-t beküldötte. A főműhely az est lefolyását a hivatalos lapban közölni kéri s azon lappéldányokból 20 darabot kér.

Az elnökség a befolyt összeget a segélyalapba utalja be s a husz lappéldány díjmentes kiadását elrendeli.

69. Titkár jelenti, hogy egy erdélyi menekült bajtársunknak 200 K segély utalványoztatott;

70. hogy Szidanits Géának az őt illető 600 K névértékű 4%-os kor. járadékkötvény és 17 K 75 f készpénz kiszolgáltattott;

71. hogy a m. kir. postatakarékpénztár a kézbesített és kifizetett csekk-fizetési utalványokért kifizetési díj fejében 10 K-ig 5, azontul pedig 10 fillért fog szedni;

72. hogy a Kaiser-Jubiläumstiftung alapjából 1915. évre járó összeg Salamon Angelának (Fiume) nem volt kiadható;

73. hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank az V-ik hadikölcsön jegyzésére aláírási felhívást bocsátott ki; továbbá bemutatja:

74. Fejér és Pozsony vármegye új tűzrendészeti szabályrendeletét;

75. Veszprém vármegye tűzoltó szövetsége választmányának 1916 augusztus hó 20-án tar-

V-ik hadikölcsönre a rendelkezésre álló összegből az 5 $\frac{1}{2}$ %-os hadikölcsön jegyeztessék.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek: Szabó Gyula és Vida Pál.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

K. m. f.

Gróf Széchenyi Viktor s. k. Dr. Óvári Ferenc s. k.
elnök. alelnök.

Kuhárszky László s. k.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula s. k.

Vida Pál s. k.

942
1916 szám.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, 1916 december hó 2-án, a Magyar Orsz. Tűzoltó-Szövetség segélyző pénztárának ülésén.

Elnök: Gróf Széchenyi Viktor.

Jegyzőkönyvvezető: Kuhárszky László.

Jelen voltak: Dr. Óvári Ferenc alelnök, Erdély Ernő, László István, Markusovszky Béla, Papp Ferenc, Szabó Gyula és Vida Pál.

Elnök üdvözli a megjelenteket, az ülést megnyitja.

9. Titkár jelenti, hogy Győrött folyó évi május hó 26-án a vasuti teheráruraktárnál előfordult tűzhöz történt kivonulás alkalmával Hungler Mihály őrparancsnok balláb alszártórést szenvedett.

Mint hogy az orvosi jelentés szerint a csonttörés gyógytartama 146 napra terjedt, az alapszabályok 13 ik §-ának b) pontja értelmében naponként számítandó segély csak 120 napig igényelhető, miért is az elnökség Hungler Mihály részére 300 K végkielégítést utalványoztatott.

10. Titkár jelenti, hogy Borsós Szabó Zoltán a nagykörsői önk. tűzoltótestület mászója, tűzoltás alkalmával tenyer feletti ütőeres testrészét felvágta, mely baleset 4 napi munkaképtelenséget eredményezett. Részére 12 K segély utalványoztatott;

11. hogy Balla Lajos mezőtúri városi tűzoltó szolgálat közben egy postakocsi gázolta el. Az elgázolás következtében Balla mindkét lábán 37 nap alatt gyógyuló zúzódást szenvedett s így részére 74 K segély utalványoztatott.

Az elnökség a kiutalt segélyezésekhez hozzájárul.

12. Titkár indítványozza, hogy a postai díjszabás felemelése miatt mondja ki az elnökség, hogy a szétküldendő segélykimutatásokat a testületek csak egy példányban terjesszék fel a Szövetséghez, miután a birtokukban maradt másodpéldány ugysis igazolja a biztosított tagok névsorát s tekintettel arra, hogy a testületek a beküldött biztosítási összegről szóló postai feladóvevény vagy csekklap birtokában vannak, a nyugta kiállítása is mellőztessék. Ezáltal a nyugtának el- és a kimutatás másodpéldányának visszaküldése szükségtelenné válnék s így a postai kiadás illetően való csökkentése jelentékeny megtakarítást jelentene a segélyző-pénztárnak.

Az elnökség az indítványhoz nem járul hozzá, mert alapszabályellenes.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gyula és Vida Pál előadókat kéri fel.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

hó 20-án a Veszprém vármegyei Tűzoltó Szövetség választmányának a Veszprémi Takarékpénztár tanácsstermében tartott ülésén.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc orsz. képvis., díszelnök, h. ügyv. elnök, Blázy Imre várm. tűzr. felügyelő, h. főjegyző, dr. Benkő Károly, Dukovics István, Grátzl Ödön pénztáros, Kerényi Endre, Komjáthy László, Laczkó Dezső és Víz Ferenc választmányi tagok. Józsa Ernő enyingi és Kránitz József veszprémi jár. tűzr. felügyelő, Gácsér Lőrinc deveszeri és Neugebauer Lajos veszprémi j. t. f. távollétét kimentette.

1. Dr. Óvári Ferenc díszelnök, helyettes ügyvezető-elnök üdvözli a jelenlévő választmányi tagokat s jelenti, hogy báró babaroi Schwartzter Ottó ügyvezető elnökünk hivatalos elfoglaltsága miatt mély sajnálatára a gyűlésen meg nem jelenhetett, az ülést azzal az óhaj-tással nyitja meg, hogy a magyar tűzoltók lelkesedése és munkabírása a háboru alatt, teljes bizalommal a nemzet erejében, fennmaradjon. A jelen ülésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésével való megbízásra Dukovics István és Grátzl Ödön választmányi tagokat ajánlja.

2. Helyettes ügyvezető-elnök jelenti, hogy a szövetség 1915. évi működéséről és a vármegye tűzrendészeti állapotáról a főjegyző által szerkesztett jelentés a tűzoltói szakközlönyben és a helyi lapokban közöltetett és az összes választmányi tagoknak megküldetett. Javasolja, hogy a jelentés felolvasottnak tekintessék.

A választmány a jelentést felolvasottnak tekintti, elfogadja és jóváhagyja.

3. Grátzl Ödön szövetségi pénztáros előterjeszti a pénztári számadások megvizsgálására kiküldött számvizsgáló-bizottság jelentését, mely szerint a pénztár állapota az 1914. évben a következő volt: bevétel: 3985 K 75 fillér, a kiadás: 3929 K 96 f, pénztári maradvány 55 K 79 f; az 1915. évben bevétel: 4146 K 25 f, a kiadás: 2220 K 85 f, a pénztári maradvány: 1925 K 40 f. A számadásokról szóló jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett, a számadások jóváhagyattak és a pénztárosnak a felmentvény megadatott.

Helyettes főjegyző előterjeszti az 1916. évre összeállított költségvetési tervezetet, mely szerint a bevétel:

1915. évi pénztári maradvány	1925 K 40 f
1915/16. évi kamat	210 „ — „
1916. évi tagsági díjak	2490 „ — „
Összesen	4625 K 40 f.

A kiadás 3804 K, a pénztári maradvány 821 K 40 fillér.

Helyettes ügyvezető-elnök a költségvetési kiadások 1. tételéhez szólván, indítványozza, hogy tekintettel az egyenruha drágaságára, az új tűzfelügyelők egyenruha-átalánya fejenként már ez évben kétszeresére emeltessek. S mint-hogy négy új járásí tűzr. felügyelő kinevezése vált szükségessé, ennél fogva ezen a címen 200 koronával több, azaz 2850 korona vétessék fel az ez évi költségvetésbe és az előre nem látható kiadások tétele 100 koronáról 200 koronára emeltessek.

A választmány helyettes ügyvezető-elnök indítványát elfogadja, a négy új járásí tűzr. felügyelő 50—50 korona egyenruha-átalányát

1. Vármegyei és járási tűzr. felügyelők ar- és egyenruha-átalánya	2850 K
2. A M. O. T. Szövetségnek 157 tag- testületért fizetendő 2—2 K tagdíjra	374 „
3. Szövetségi főjegyző tiszteletdíja	150 „
4. Irodaszolga díja	30 „
5. Nyomtatványokra	200 „
6. Vármegyei tűzoltó-szaktanfolyam alapjára	300 „
7. Előre nem látható kiadásokra	200 „
Összes kiadás	4104 K.

Pénztári maradvány: 521 K 40 f.

5. A vármegyei tűzr. felügyelő jelenti, hogy a háború óta megüresedett négy járási tűzr. felügyelői tisztség közül időközben kettő betöltetett, még pedig az enyingi járási: Józsa Ernővel, a veszprémi járási: Neugebauer Lajos nagyvázsonyi tűzoltó-parancsnokkal. Két tűzfelügyelő-állás még betöltendő volna.

A választmány megbizzza az elnökséget, hogy ha ezen két állásra alkalmas egyént talál, azokat kinevezésre a vármegye alispánjának ajánlja.

6. Dr. Óvári Ferenc díszelnök indítványozza, hogy Koller Sándor nyugalmazott alispán, udvari tanácsos ur ömértóságát a Veszprém vármegyei tűzrendészet fejlesztése terén szerzett kiváló és elvülhetetlen érdemeinek elismeréséül a Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség örökös tiszteletbeli díszelnökévé választassék.

A választmány díszelnök indítványát általános helyesléssel fogadja és Koller Sándor Veszprém vármegye nyugalmazott alispánját, udvari tanácsos ur ömértóságát, mint a Veszprémvármegyei Tűzoltó Szövetség volt közigazgatási elnökét, örökös tiszteletbeli díszelnökké egyhangulag megválasztja és megbizzza az elnökséget, hogy erről ömértóságát jegyzőkönyvi kivonatban értesítse.

Dr. Óvári Ferenc díszelnök azzal az óhaj-tással, vajha a jövő évben teljes számmal és békességben együtt lehetnénk és a tűzoltóügy is győzelmesen kerülne ki ebből a háborúból, megköszöni a választmányi tagoknak a szives megjelenését s az ülést bezárja.

* A Máv. északi főműhelyének tűzoltósága a kebeléből kilépő öt öreg bajtárs tiszteletére búcsúestélyt rendezett, melyet a „Törekvés“ nevű dalárda a Himnusz eléneklésével nyitott meg. Azután Bessenyei Károly parancsnok méltatta az ünnepeket érdemeit, indítványozván a három legöregebbnek, névszerint Nagy Ágoston és Kálmán Kálmán őrparancsnokoknak, valamint Kalauz József csövezetőnek tiszteletbeli tagokká való megválasztását. Az indítványt a testület tagjai egyhangulag magukévé tették, mi nyomban kihirdettetvén, nevükben Kálmán Kálmán őrparancsnok köszönte meg a nem várt megtiszteltetést. Végül Erdős Márkus őrparancsnok mondott ünnepi beszédet, melynek elhangzása után aktuális felolvasás következett, hogy a dalárda énekével a szép ünnep véget érjen. Az ünnep alkalmából gyűjtést is rögtönöztek, a minek eredményekép a háboruban elesett tűzoltók özvegyei és árvái javára 23 korona 20 fillér jött össze. Bessenyei Károly parancsnok az összeget beküldötte Országos Szövetségünk elnökségéhez.

Szakértői vélemény

egy gyártelep kéményeinek tisztítása tárgyában.

Megállapítandó az volt, hogy tűzbiztonsági okokból mely kémények söprése szükséges, a vármegyei szabályrendeletben meghatározott kötelezettségtől — eltérőleg.

Minthogy a kéményseprőmester által összeállított kimutatás a kémények minősítése céljából alapul szolgálni nem bizonyult alkalmasnak, a nehézményezett épületek valamennyijét külön kellett szemle alá vennem, amelynek során mindenekelőtt megállapítottam:

1. Hogy a telep nem gyári üzeméhez tartozó összes kéménye zárt és egyformán 16 cm. bőségű hengerkémény, vagyis két normális tüzelésnél képződő égési termékek elvezetésére elegendő ürszelvénynyel bír.

2. Konstatáltam, hogy egy-egy kéménybe kettőnél több tűzhely füstcsöve sehol sem torkollik.

3. Hogy valamennyi kályhaeső túl rövid és így közvetlenül csaphatja be a lángot a kéménybe.

4. Hogy az épületek tetején sehol sincsen kéményseprő-járda.

5. Hogy egy helyen a padlás ürterében is volt kéménytisztítónyílás található.

6. Hogy a cseppfolyós korom képződésének a munkakerületi kéményseprő iparkodik elejét venni azzal, hogy évenként egyszer kiegészíti a kéményeket. Végre

7. Megállapítottam, hogy lesepert korom a tisztító nyílásokban csaknem mindenütt ott hevert; sőt néhol még a kiegészítésnél használt szalma pernyéje és hulladéka is.

A mindezekből levonható következtetésekre azonban csupán annyiban terjeszkedem ki, amennyiben azok a hozzám, mint szakértőhöz, intézett konkrét kérdéssel kapcsolatosak. Azt pedig, hogy vajjon a kéménybe torkoló füstcsövek belső vége nem szűkíti-e a kémények üregét, amiről csak a falazat kibontása útján lehet meggyőződést szerezni, egyáltalában nem vontam be vizsgálatom keretébe.

Beható megvizsgálás tárgyát egyébként 13 épületnek 27 csoportos és 30 egyes, összesen 92 kéménye képezte.

A vármegyének a kéményseprő iparról alkotott s 1900. évi jun. 9-én 36239. sz. a jóváhagyást nyert szabályrendeletében a 3. § szerint „minden használatban levő kémény havonként egyszer, — ott azonban, ahol a napnak nagy részében, avagy éjjel is tüzelnek, — havonként legalább kétszer tisztítandó.”

A telepen lévő kémények között — a gyári üzemi kéményeit figyelmen kívül hagyva — csupán egyetlen olyan van, amely alatt a napnak nagyobb részében s néha éjjel is tüzelnek, ez a gyári vendéglő (kantin) konyhájának ké-

ennél az egy kéménynél forog fenn. A többi kéményt és illetőleg valamennyi lakás összes kéményét olyanoknak kell minősítenem, amelyek a havonként egyszer seprendő kémények közé sorozandók, a kereskedelemügyi miniszter 6173/908. számú rendelete értelmében, a téli hónapok rendszeresebb tüzelésének időszakában is.

Viszont azonban ennél az egynél t. i. a gyári vendéglő konyhája kéményénél, amelynek a nagyobb tüzelés mérvéhez képest, a 14 naponként való tisztítása kötelezővé tételét a kéményseprő mester is kéri, akkor sem lenne meg a kívánt eredménye a seprésnek, ha nem kétszer, de négyszer foganatosíttatnák is az. A kantin konyhájában ugyanis az eredetileg beépített takaréktűzhelyet, üzemeleszerűségi okokból, utólag egy oly nagyobb másikkal cserélték ki, amelynek füsttermékei elvezetésére egy 16 cm. bőségű hengerkémény nem képes. Itt tehát a bajon csak akkor lesz segítve, ha a kötelezőleg kimondandó 14 naponként való seprésen kívül, a mai kémény lebontása s helyére egy másik bővebb belső üregű kéménynek az emelése is elrendeltetik.

Anélkül, hogy a kémények seprésének rendes vagy rendetlen eszközzésére ki akarnék terjeszkedni, egy körülményt, bár a megejtett vizsgálat keretébe szorosan ez sem tartozik, lehetetlen meg nem említeni.

A helyszíni tárgyalás és szemle során sűrűn merült fel a gyári alkalmazottak, mint lakók részéről, az arról szóló panasz, hogy különösen az emeletes épületekben, ha az egyik szomszéd tüzel, a másikkak lakása is megtelik füsttel és fojtó szöngázzal s ez a molesztáló jelenség leginkább akkor mutatkozik, amikor csak az egyik lakásban tüzelnek, míg a másikkban nem. A hozzá nem értő felfogás, mint ahogy itt is kifejezésre jutott, rendesen hajlandó ezért a kéményseprőt terhelni a felelősséggel. A kalamitás oka azonban a valóságban arra vezethető vissza, hogy e helyeken a kémények csoportba egyesítve falaztattak fel.

Az építkezés könnyebbsége és a gazdaságosság szempontja feltétlenül mellette szól az építkezés e módjának; de a kémények rendeltetésével s jól funkcionálásával semmi esetre sincsen az összhangban.

Ha ugyanis valamely kémény egymagában áll, akkor köröskörül egyformán megkapja a kellő falvastagságot. Ellenben az egy oszlopba egyesített két vagy hármas kéménycsoportoknál, az egyiknek az üregét a másiktól elválasztó falazat rendesen vékonyabb marad. És ha a közbülső falnak eredetileg meg is adják az előírt vastagságot, a kémények legolyózásakor ez mindig kétszeresen szenved. A belső felületnek hégagossá válása ennél fogva jóval előbb következik be, mint a magánosan álló kéménynél, melyet a felszálló égési termékek hősége is egyenletesebben ér. A két vagy három kémény közötti

ménynél foganatosították és minthogy a kéménykiégetés nem egyéb, mint mesterségesen előidézett kéménytűz, mely a különben is erősen igénybe vett közbülső falazatot nagyon megviseli, lévén a koromnak, ha egyszer ég, a legnagyobb sugárzó melege: ennél fogva az olyatén rongálódás, mely a közbülső fal töredezését, sőt megrepedését vonhatja maga után, a gyártelep csoportos kéményeinél ugyszólván permanens. Ily körülmények közt pedig a füstnek és szénigáznak a támadt hézagokon keresztül való átszivárgása, azoknál a kéményeknél, melyekben a szomszédtól eltérőleg véletlenül éppen nem tüzelnek, egész magától értetődőleg következik be. Hogy azután ez a molesztáló füst a lakásokba is behúzódik, az magának az átszivárgott szénigáznak a természetéből folyik, lévén az nehezebb a levegőnél. A nehezebb gázok, ha a tüzhelyről felszálló meleg nem rántja őket magával, mindenkor lefelé a lakások tüzelőnyílása, mint legmélyebb pont felé süllyednek.

Amennyiben tehát a R. T. e kalamitásokat megszüntetni kívánja, célszerűen teszi, ha a jövőben emelendő kéményeit nem huzatja fel csoportosan, ha pedig a helyi viszonyok, avagy konstrukcionális okok ezt nem indikálnák, legalább ügyeltet arra, hogy a közbülső falvastagság az egyesített kéménycsoportok üregei közt, megfelelően méretezett legyen.

Ezek előrebocsátása után véleményem a következő:

1. Ugy télen, mint nyáron havonként legalább kétszeri söprés egyedül a kámin kéményeinél teendő kötelezővé, ezzel kapcsolatban a gyárvezetőség utasítatván, hogy

a) a gyári vendéglő konyhájának mai 16 cm. belvilágosságú kéményeit 23 centiméter bőrségűre építse át;

b) az emeletes épületeknél a tetőn — az életbiztonság és testi épség megóvása céljából — mindenütt kéményseprő-járdát készíttessen és

c) hogy a II emeletes tisztviselői lak padlásának ürterében lévő kéménytisztító nyílásokat — a tűzbiztonság követelményeihez képest — haladéktalanul falaztassa be.

Végül megjegyzem, hogy a gyár vezetőségének, az I. foku tűzrendőri hatóság által, az is figyelmébe lenne ajánlható, hogy saját jól fel fogott érdekében jár el, ha télen mindazon épületeiben, amelyek csoportba egyesített kéményekkel bírnak, nem a kéményeket, hanem a kéménybe torkoló füstcsöveket 14 naponként rendszeresen tisztogatattja; de a tisztítást nem a tűzoltókra, nem is a lakófelre bizza, hanem a felelős kéményseprő által végezteti, aki e munkálatok iparszerű elvállalására, az 53355/901 sz. kereskedelmi miniszteri rendelet szerint, különben is egyedül jogosult. Másodszor pedig, miután a gyártelep saját tűzoltósággal rendel-

egyes esetben ellenőrizteti.

Egő folyadékok oltása.

Irta: **Dittrich József.**

(Folytatás.)

2. Stankő.

Igy nevezték el azt a habbal oltó készüléket, melyet Bécs (Wien) város tűzoltóságának két tisztje: König Rudolf és Stanzig János hosszas kísérletezés után szerkesztettek és szabadalmaztattak.

A cél, mely őket találmányuk előállításában vezérelte, abban állott, hogy az addig ismert haboltó-készülékek legnagyobb hátrányait kiküszöböljék. Ilyenek voltak, hogy a Perkeo- és hasonló rendszerű haboltó-készülékek tartalma vegyi folyadék lévén, kényes kezelést, sok költséget és nagyon korlátozott habtermelő képességet feltételeztek, sőt az a körülmény, hogy a folyadék a készülékekben télen befagyott, azok használhatóságát is korlátozta.

Ezen hátrányokat olyképp szüntették meg, hogy a habképző vegyi folyadékok (natronsav és lúgos oldat) helyett elsősorban száraz poralakú alkatrészeket helyeztek el a készülékben, így azok télen be nem fagyhattak; továbbá a víznek hozzáfolytatása alkalmával e porok feloldódása következtében a termelt hab mennyiségét még tetemesen növelték is a készülék vízzel való szükséges ellátását a legegyszerűbb módon, a tömlőbe iktatás révén, a gyors utánpótlást pedig a készülék ügyes összeállításával érték el.

A „Stankő“-készülék (az ábrát a háború miatt, sajnos, nem készíthettük el) 2 vashengerből áll, melyek pereme egymással könnyen oldható csavarokkal van összekötve, másik végükön pedig rendes méretű kapocsvéggel bírnak a nyomótömlők hozzákapcsolása céljából. A két hengerrész között egy vaslemez a két részt teljesen elzárja egymástól úgy, hogy azok csak a lemezbe erősített összekötő csövön át kommunikálnak.

Az eddig leírt üres hengerek állandóak és csak a beléjük elhelyezendő töltést kell változtatni elhasználás után. Az alsó és felső hengerbe elhelyezett bádogdobozok foglalják magukba a száraz, poralakú vegyi anyagokat és pedig: az alsó dobozban oxálsav és saponin keveréke, a felső dobozban kettedszénavas natron van.

A doboz oldalán felszálló csőbe, töltéskor az összekötő cső alsó végét illesztjük bele, a doboz alsó részén kiképezett bádogkúp pedig arra szolgál, hogy a befolyó vizet egyenletesen elossa.

A felső doboz oldalán keverőcső van alkalmazva, mely töltéskor az összekötő csőre ráilleszkedik és amely felül visszagörbitve, a doboz közepe felé irányul.

Mindkét bádogdoboz papirossal légmentesen elzárt állapotban kerül a hengerekbe, vagyis a száraz por a levegő nedvességétől védve van.

A készülék működése már most a következő:

A kifektetett nyomótömlő két kapasa közé a készüléket beiktatjuk úgy, hogy a kisebb hengerrész kapasa a víz befolyására, a nagyobb hengerrész kapasa a hab kiömlésére szolgáljon.

A nyomás alatt belépő víz a kúpnak papírral elzárt nyílásán át behatol az oxálsav és saponin keverékébe, azt feloldja és az így előállott savas folyadékot a csöveken át felnyomja

a nagy henger kettedszénsavas natron töltésébe. A görbe eső végétől csigaalakban lefelé hatoló sav a natronnal egyesülve, rohamosan habot termel, mely a belső nyomás következtében a doboz felső zárófedelén papírral bevont lyukakon keresztül s a kifolyó nyíláson át a nyomótömlőbe jut és így a tűzhöz vezetetik.

Kísérleti alapon megállapítást nyert az, hogy a készülékbe behatól víznek legalább 4—5 légkörnyomással kell bírnia, hogy a szűk csöveken át a termelt hab tovább szállítható legyen. A habtermelés alatt felszabaduló szabad szénsav a készülékben levő nyomást növeli és a működést elősegíti.

A hab a nyomótömlőn végigvezetve, a sugárcsőhöz jut és itt vízzel vegyes sugarat ad ugyan, de ez az égő folyadéokra lövelve, mert egyszerűen keveredik vele, hatástalanul kárbavész. Ez okból a habot a folyadék felületére nyomás nélkül folytatjuk reá, mivel így a felületen megmaradva, azt fokozatosan beborítja és a tüzet megfojtja. Ehhez képest a feltalálók oly sugárcsővet is szerkesztettek, melyben a tágas lövőke miatt a nyomás megszűnik és így a hab az égő folyadék felületére csak rácsurog.

Ugyanezen hatást érjük el akkor is, ha a rendes sugárcsőből nyomás alatt kilövelt habot nem az égő folyadékba irányítjuk, hanem a tartány egyik falára, honnan aztán nyomás nélkül folyik le a hab az égő felületre és azt betakarja.

Kísérletek igazolják, hogy a folyadék felületét 5 cm. vastag habréteggel kell befedni, hogy a levegő onnan teljesen elszoríttassék, vagyis hogy a tűz eloltassék. Egy „Stankó”-készülék 760 litert, vagyis körülbelül 15 m² felület befödésére elegendő habot képes termelni.

Ha ennél nagyobb az égő felület, akkor a „Stankó”-készüléket gyorsan szétbontva, új töltéssel látjuk el és az oltás 2—3 perc múlva tovább folytatható, vagy pedig egyidejűleg több készülék alkalmazása lesz szükséges.

Meg kell jegyeznem, hogy a habréteg a levegőt elzárja ugyan, de a folyadék gyulási hőmérsékletét csak kis mértékben csökkenti.

Ennélfogva beható kísérlet tárgyát kell képezni annak, vajjon a csak bizonyos idő múlva kihülő folyadék, az öt beborító habfelület folytonosságának megszakítása esetén, a levegővel való újra érintkezésbe jutás révén, nem gyulad-e meg ismét? Másodsor pedig megállapítandó lenne még az is, hogy függélyes falon lecsurgó ily folyadékot égő állapotban lehetséges-e habbal betakarni? Mert amily előnyös és megbízható a habbal való oltás zárt vagy körülhatárolt edényekben vagy medencékben égő folyadékoknál, épp annyira kétséges a hatása akkor, ha például a vastartány falai a hősegtől áttüzesednek, amikor is a hab felbomlik, megsül és a folyadék beborítására alkalmatlanná válik. Ennek ellensúlyozására a haboltás mellett egy időben a vastartány hűtésére is kell egy víz-sugarat alkalmaznunk. Végre pedig nem szorved kétséget, hogy bajosan fognak a haboltással célt érni oly esetekben, ahol, mint pl. nagymennyiségű folyadék szétfolyásánál, a befedendő terület az állandó utánfolyás révén annyira növekszik, hogy elegendő habot több Stankó alkalmazása mellett sem tudunk reávetni.

A tűzoltás munkája.

Irta: **Barabás István.**

A tűzesetek nem egyformák s így az oltási eljárás sem lehet mindenkor ugyanazonos.

Vannak azonban bizonyos főelvek, amelyeket minden tűzesetnél szem előtt tartunk.

Egyik főelv a tűznek körülzárólása, lokalizálása.

A tűz ugyanis ha engedjük, egyre terjeszkedik, és pedig: a) haladásszerűen az egybefüggő éghető anyagokon, b) kisugárzó gyujtással, úgy hogy a nagy hősegtől a közelben levő, nem is összefüggő anyagok szintén lángra lobbannak, c) repülő szikrákkal, úgy hogy a szél által felkapott tűzesóvák még a tűztávlaton túl fekvő anyagokat is fölgyujtják.

Hogy a tűz összefüggő anyagokon tovább ne haladhasson, a még nem égő gyulékony anyagot, ha lehetséges, el kell távolítani a tűz közeléből, hogy így az összefüggés megszakadjon. Így pl. a tűzifa még nem égő darabjait elhordjuk, a deszka-, lécs- vagy sövénykerítést elvágjuk, az égő kazalnak nem égő részét elszabjuk, elhányjuk; még az égő háztető nem égő részét is sikerül néha elvágni s így a folytonosságot megszüntetni. Ahol ez a szétvágás nem lehetséges, ott erős víz-sugárral dolgozunk a tűz terjedése ellen, belocsolván jól a még nem égő részt, de magát a tüzet is erősen fecskendezvén a szélzeteknél, hogy az ott gyengüljön.

Ha az égő anyaggal össze nem függő gyulékony anyagok vannak a tűztávlaton belül, vagyis oly közel a tűzhöz, hogy már a kisugárzó nagy melegségtől is meggyulladhatnak, azokat is — ha lehetséges — eltávolítjuk, ha pedig az eltávolítás nem lehetséges, akkor azokat tűzmentesítjük erős belocsolással, vizes ponyvával való betakarással, zöld lombok rárakásával; ez esetben is erős víz-sugárral folyton gyengítve a tüzet a széleken.

Ha röpülőszikrák szállnak fel, ezeket igyekszünk minél előbb megbénítani. Erős víz-sugárral fecskendezzük a főlszikrázó anyag felületét, folytonos sugár alatt tartjuk azt mindaddig, míg a szikrarepülés meg nem szűnik.

Van eset arra, hogy a lokalizálás mind e három módját egyszerre is kell alkalmazni s ezekről meggyünk át folytatólagosan magára a direkt oltásra.

Viszont lehet oly szerencsés helyzet is, hogy a környéken semmit sem látunk veszélyeztetve s azonnal egyenesen, (direkt) támadhatjuk a tüzet.

Bármilyen legyen is a helyzet, a munkába-fogáskor elsősorban arra is kiterjedjen a gondunk: nincs-e emberélet veszélyben. Mert az emberélet mindenkéül följött a legdrágább s ezért a tűzoltóság egyik rajának, mely a kutatást, mentést intézi, legelsőbbben is ez irányban kell működnie, sőt ha szükségessé válnék, az egész munkaerőt is erre a célra használnók föl.

Az állatok mentése már másodrendű, ez már nem igényelheti azt, hogy esetleg néhány állat megmentéseért a lokalizálást elejtsük; mégis az embernek az állatok iránt való jóérzése, szájalma ösztönöz bennünket arra, hogy amennyire csak lehet, a lokalizálási munka mellett ezeknek megmentésére is lehetőleg törekedjünk.

A Fejér vármegyei Tűzoltó Szövetség volt az első, mely hazánkban hivatalosan vitte keresztül törvényhatósági szabályrendelettel azon elvet, hogy a vármegye területén levő tűzoltótestületek kötelesek a vármegyei tűzoltószövetség útján az Országos Tűzoltó Szövetség kebelébe lépni s annak rendelkezéseihez alkalmazkodni.

Régibb bajtársaink még jól emlékezhetnek azon küzdelmekre, midőn az országos tűzoltó szövetség akkori központi választmánya, de még az utána következő elnökség is törekedett a belügyminisztert megnyerni a kötelező csatlakozás elvének, ami ellen az akkori belügyi kormányzat az önrendelkezés jogi álláspontjára helyezkedve, makacsul tiltakozott.

Fejér vármegye törvényhatóságának a tűzrendészeti felügyeletről s ennek kaposán a kötelező csatlakozásról alkotott fentemlitett külön szabályrendelete törvényes megerősítésével az addigi merev elzárkózás jogelvé megdőrtt s azóta — úgy tudjuk — több vármegyének hasonszellemű szabályrendeletei már rendszerint jóváhagyást nyernek.

Dacára annak, hogy a Fejér vármegyei tűzoltószövetség egy ily szabályrendelet alapján már rég elég jól intézi a megye tűzrendészetének ellenőrzését, mégis most a háboru legnagyobb zajában — de talán annak vége felé — indítatva érzi magát meglevő szabályrendeletének gyökeres módosítása iránt lépéseket tenni.

Teszi ezt a Fejér vármegyei szövetség már most azért, hogy mire az óhajtott béke elkövetkezik, más formák és keretek közt kezdhesse meg az előreláthatólag feltétlenül szükségessé váló újraépítés fáradságos munkáját s hogy ehhez akkorra meglegyen a megkívántató törvényszerű jogforrás, a szintén hosszas időt igénylő kormányhatósági jóváhagyás kieszközlésében.

Ezzel nyilvánvalóan azon célt tűzte maga elé, hogy miként a mult szép időkben sok érdemes alkotásnál zászlóvivő és irányadó volt, úgy majdan a romok eltakarításában, a hazai tűzvédelem újjászervezésében is magának biztosítsa a kezdő munka küzdelmes és nehéz, de dicséretes elsőbbségét.

Lapunk tere nem engedi meg, hogy a módosított szabályrendelet tervezetét egész terjedelmében közöljük, sőt annak közlése most még korai is lenne, mivel az jóváhagyva nincs és megerősítés után külön füzetben ugyanis mindenki megszerezheti.

Mindazonáltal kötelességünknek tartjuk az alapelv és némely főbb részlet ismertetését már most is.

A tervezet kidolgozója, Vida Pál szövetségi titkár s elnökségi előadó, mint Fejér vármegyének negyven évet meghaladó tisztviselője, megtanulta a községi élet és vármegyei szervezet minden csinját-binját. Ismeri az országos szövetség közreműködésével készült tűzrendészeti törvénytervezet intencióit és figyelemmel volt már az országgyűlés asztalán fekvő közigazgatási törvényjavaslatra, mely tudvalevőleg az egész megyei igazgatást átformálni célozza s amelynek számos kihatása várható a községi életre és társadalomra egyaránt.

A most szóban forgó szabályrendeleti változtatás szerves összefüggést törekszik létesí-

teni a meglevő törvényes intézkedésekkel, legalább emberi számítás szerint és bizonyos korlátok közt.

A javaslat tehát számol a háboru után kétségtelenül bekövetkezendő közgazdasági és közéleti változásokkal, valamint az ennek nyomába járó újabb jogviszonyokkal, miért is az új életrehívás terveit lehetőleg ahhoz alkalmazza.

A tervezet majdnem kizárólag a kötelezettség alapelvén nyugszik, a népfőkeletési védőrendszer elmélete szerint.

A tűzoltócsapatok a megye területén belül, nem kifejezetten ugyan, de lényegileg ezred, századok és szakaszok szerint fognak tagozódni.

Vagyis elméletileg a vármegye ösztűzoltósága egy ezredet, a járás egy századot s minden község tűzoltósága egy, esetleg több szakaszt alkotna.

A szakaszok létesítése az eddigi kormányrendelet értelmében sorozás után történnék, de kiegészítve a belügyminiszter 155.000/914. és 98.056/915. számú elvi kijelentéséhez képest már a 16. évet meghaladott és 50. évet elért lakosokkal, kikből természetesen kivételeknek lesz helye s itt figyelem van a mostani háboru által érintettekre is.

Bár a szabályrendelet az önkéntes toborzást sem zárja ki, de azért nem számít már az önkéntes elemekre úgy, mint ezt eddig tette, mert majdnem bizonyosnak látszik, hogy a háboru után bekövetkező létfenntartási túlekedés mellett az ideális érzület és társadalmi humanizmus tűzoltói téren alig fog megnyilatkozni többé. Legalább a régi és kívánatos arányban semmi esetre sem.

Ugy a megelőző tűzrendészet technikai intézésében, mint a csapat megszervezésében a községek tetemes önkormányzati hatáskörhöz jutnak; egyebek közt választván a tűzoltóparancsnokot és a csapat tisztjeit, kik közül az előbbeni ünnepélyes fogadalmat is tesz a képviselőtestület színe előtt s aki helyet foglal majd az előjáróság kebelében is.

A tűzoltócsapatok rendszeres működési körébe felvesszük a mentőintézmény feladatait is, mely szolgálati ágnek főintézője a vármegyei tiszti főorvos, kinek e részben (a beoktatás és gyakorlásban is) a járásorvosok és községi körorvosok hivatalból segédkezni tartoznak.

A járási főszolgabíró és a mellé rendelt járási tűzrendészeti felügyelő tevékenységi köre az eddigi szokásokon felül tetemesen bővítettik, ami a tűzrendészeti biztonság fokozását célozza.

Hasonlólag az alispán feladata is tágu az eddigi hatáskörön túl, mert a szabályrendelet újabb feladatot utal hozzá. Az alispán mellett működő vármegyei tűzrendészeti felügyelő nemcsak véleményező közeg lesz, hanem rendszeres szakelőadó, ugymint a tanfelügyelő, gazdasági felügyelő stb. A járási tűzrendészeti felügyelő a X-ik, a vármegyei központi felügyelő a VIII-ik rangosztályba soroztatott.

Előkelő szerepet juttat a szabályrendelet a csendőrségnek is, mely intézmény főleg az ellenőrzésnél érvényesül.

Technikai szakszempontról igen becses utasításokat tartalmaz a szabályrendelet, nemcsak a saját régi szabályrendeletével szemben, hanem más vármegyék szabályrendeleteitől eltérőleg is.

Különösen kiemelendő azon körülmény, hogy a kazalozásoknál és cséplésnél a tűztávlatot tetemesen csökkenti ugyan a szabályzat, mely csökkentésért különben a községek sokszor kérvényeztek, de ezzel szemben oly kikötéseket tesz, melynek jóakarattal könnyen eleget lehet tenni s amelyek által a tűzbiztonsági követelmény is kielégítést nyer és a veszély sikeres korlátozásban részesül.

A cséplőgép és az újabbfajta mezőgazdasági motorok használatánál, tűzveszélyes és robbanó anyagoknak tározásánál, gyárak és kisebb ipartelepek üzemeinél szintén engedélyeztetnek könnyítések, ámde azért itt is körül van bástyázva a megelőző óvintézkedések különböző nemeivel.

El követelmények nemei közt szerepel azon rendelkezés, hogy az egyes engedmények megadhatók ugyan, de csak abban az esetben, ha a tűzoltócsapat nemesak papiroson vagy imígyamúgy van meg, hanem az kellő létszámmal, szakképzettségével, működéséhez szükséges eszközökkel felszerelten s alkalmas vezető alatt valóban akcióképes testületet alkot, ezenkívül egyéb feltétel is jelen van, amit a szabályrendelet megelőző rendszert szempontjából előír.

De hogy ezen követelménynek elég van-e téve, azt nem a helyi, hanem a felettes hatóság állapítja meg illetékes szakférfiának bevonása mellett. Ezek szerint az állítólagosság vagy kizárva, mindenesetre azonban tetemesen korlátozva van s a jó tűzoltócsapat fenntartása majdnem biztosra vehető.

Az eddigi szabályzatoktól sokban eltérő rendelkezéseket foglal magában a szabályrendelet a tűzoltói szolgálat, fegyelem és büntetések tekintetében, mely utóbbival sújtja az önkéntes tűzoltót is s a fenyítést a főszolgabíróra bizza.

Szabályozást nyer a módosítványban a megyehatóság által a Fejér vármegyei tűzoltószövetségnek adott évi állandó segélyügye is, mely évi segély megszavazása nyújtott támpontot arra, hogy a tűzrendészeti szabályrendelet megfelelőleg átalakíttassék, miután a módosítványokkal kontemplált szakteendők jelentékeny anyagi megterhelést rónak a vármegyei tűzoltó-szövetségi pénztárra.

Végül talán mondanunk sem kell, hogy az új szabályrendeletben a vármegyei tűzoltó szövetség elnökségének is bő alkalom biztosítottik befolyásának érvényesítésére s az ügyek irányítására. Volna még több részlet is, mely már most méltatást érdemelne, de erre majd rátérünk akkor, midőn a szabályrendelet kormányhatósági megerősítést nyer.

A módosítás a szövetségnek Székesfehérvárott 1916 november 5-én tartott rendes évi közgyűlésén lett megvitatva, előzőleg pedig a vármegye összes községeinek hozzászólás végett kiadva. A gyűlés lényegét nem érintő némi helyesbítésekkel elfogadta a tervezetet, mely ma már a vármegye törvényhatóságánál van elintézés alatt. Az átalakítás felülbírálatában a vármegyei jegyzői kar jelölői vettek részt.

Ezen alkalommal jóváhagyott zárszámadás szerint a Fejérvármegyei Tűzoltó Szövetség 1915. évi bevétele 3422 K 81 fillér, kiadása pedig 2747 K 30 fillér volt, míg tiszta vagyona 1915. év végén 17.314 kor. 59 fillért tett ki, melyből 16 639 K 16 fillérnyi értékpapirokban és takarékpénztári betét gyanánt fekszik.

Ezen ülésen az eddigi elnököt és titkárt

A Pozsonyvármegyei Tűzoltó Szövetség ülésese.

Pozsonyvármegye és Pozsony város tűzoltótestületeinek szövetsége f. évi október hó 1-én Pozsonyban választmányi ülést tartott Sendlein János szövetségi alelnök vezetésével.

Mint előadó és jegyző Szabó Gyula országos tűzoltó szövetségi előadó működött.

Az ülés megnyitása után Szabó Gyula előadó jelentette, hogy Petőcz Jenő, Pozsony vármegye alispánja, a szövetség érdemduis elnöke 1916. évi június hó 19-én, Brég Jenő, a szövetség titkárja, pedig 1914 szeptember hó 17-én meghaltak, mindkettőjük emlékére a választmány jegyzőkönyvében örökíti meg. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnök Heuffel János dr.-t és Olgyay Tibort kéri fel.

A választmány az igazoló bizottságba Kemenes Ferenc, majtényi parancsnokot, Karner Ágoston és Klein Ferenc pozsonyi szakaszparancsnokokat; a számvizsgáló bizottságba pedig: Korán Vince, szeredi, Harsch Ágoston, pozsonyiligetfalui parancsnokokat és Hyrtl Frigyes, pozsonyi szakaszparancsnokot küldte ki.

Korán Vince a számvizsgáló-bizottság elnöke jelenti, hogy a bizottság a számadásokat felülvizsgálta s mindent a legnagyobb rendben talált. Az 1912. évi október hó 20-tól, 1916. évi október hó 1-ig terjedő időszakban; a bevételek összege 3472 K 62 f, a kiadások összege 2560 K 75 f, pénzmaradvány 911 K 88 f.

Az 1916—17. évi időszakra szóló költség-előirányzatot a választmány következőkben terjeszti a közgyűlés elé:

Bevételek: a) pénzmaradvány 1916 október hó 1-én 911 K 88 f, b) az 1916. évi tagdíjakból 2820 K, összesen 3731 K 88 f.

Kiadások: a) Országos tűzoltó-szövetségi tagdíjakra 470 K, b) irodai, posta- és ügykezelési kiadások, az évi jelentés kinyomatása 100 K, c) szaklapok előfizetési díja 1916-ra 12 K, d) a tanfolyam előadójának tiszteletdíja 150 K, e) a vármegyei tűzrendészeti felügyelő tiszteletdíja 150 K, f) a 11 járási tűzrendészeti felügyelő tiszteletdíja á 120 K = 1320 K, g) a szövetségi titkár és szövetségi pénztáros tiszteletdíja á 80 K, h) elnöki felhívásra való megjelenési költségek: utazási-, fuvar- és napidíjakra 400 K, összes kiadás 3062 K; bevételi többlet 669 K 88 f; összesen 3731 K 88 f.

Az alapszabályok III. fejezetének 20 §-a alapján a tűzrendészeti felügyelői tisztségekre kinevezés végett fölterjesztették és már ki is nevezték a következőket:

A) vármegyei és Pozsony város tűzrendészeti felügyelőjévé Szabó Gyula nyug. tanár, orsz. tűzoltó-szöv. elnökségi szakelőadót;

B) vármegyei járási tűzrendészeti felügyelőkké: a) az I. kerület (dunaszerdahelyi járás 1.)-be Horváth Dezső, vásárúti nyug. főtanító, tűzoltó parancsnokot; b) a II. kerület (dunaszerdahelyi járás 2.)-be Végh Miklós, csallóköznýéki földbirtokos, tűzoltó parancsnokot; c) a III. kerület (galántai járás) ba Hyrtl Frigyes Pozsony városi tisztviselő, tűzoltó szakaszparancsnokot; d) a IV. kerület (malackai járás)-ba Danihel István, széleskúti főtanító, tűzoltóparancsnokot; e) az V. kerület (nagyszombati járás 1.)-be Kinzel János, pozsonyi tűzoltó-alparancsnokot; f) a VI. kerület (nagyszombati

P r i k e l Károly, rétei földbírtokos, tűzoltó parancsnokot; **b**) a XI. kerület (szenci járás 2.)-be **M e i s s l** Ferenc lovag, bazinvárosi közgyám, volt tűzoltó-parancsnokot.

Szabó Gyula előadó előterjeszti a tűzrendészeti felügyelők számára kiadandó „Szolgálati utasítás“-t, amit a választmány elfogadott s jóváhagyás végett Pozsonyvármegye alispánja és Pozsony szab. kir. város polgármesterének bemutat. **Szabó Gyula** előadó a m. kir. belügyminiszternek 1903. évi március hó 20-án kelt 83 860/1902. számú az egységes fecskendőkre vonatkozó rendeletének ismertetése kapcsán indítványozza, hogy miután ugy az országos, mint a vármegyei és közigazgatási tűzoltói szaktanfolyamokon az országos tűzoltó-szövetség által kiadott egységes gyakorlati szabályzat szerint egységes fecskendővel kell gyakorolni és tekintettel a fecskendőszerezés rendkívül nagy fontosságára, föltétlenül szükséges a fent idézett rendeletben körvonalozott fecskendők felszerelésének egységesítése, illetve mielőbbi átalakítása. Tekintettel továbbá az egyöntetű szereléssel, nemkülönb a felszerelési tárgyak célirányos elhelyezésével járó nagy előnyökre, végül arra, hogy a közhasználatban levő szívónyomóműves fecskendők minden nagyobb nehézség és költség nélkül (átlag 150—200 K) egységesekké átalakíthatók, határozatilag mondja ki a választmány azoknak végrehajtását. Ugyancsak határozza meg el a választmány azt is, hogy a fecskendő szereléséhez okvetlen szükséges 6 db nyomótömlő, a 15 m. darabokban az ülések alatt tömlőkosarakban és ne a gépezet fölött motolán legyen elhelyezve, mert a motola használatánál már sok esetben a szerelők és a gépezet is megsérült. A fecskendőre három darab angol dugólétra is okvetlen szerelendő és a falusi viszonyoknak megfelelő egy garnitúra közönséges létra (2 drb támasztó, 2 drb tető és 1 drb támrudas) is beszerzendő, végül hogy a sárgaréz sípok helyett a sokkal célszerűbb brémai kéthangu csontsípok használ-tassanak. A választmány ezen indítványt elfogadta és a határozatnak pontos és szigorú keresztüvitelét a tűzrendészeti felügyelőkre bizta.

A választmányi ülést Pozsonyvármegye s Pozsony város Tűzoltó-testületei Szövetségének közgyűlése követte, melyen szintén **Sendlein János**, szövetségi elnök elnökölt és mint előadó és jegyző **Szabó Gyula** orsz. tűzoltó-szövets. előadó szerepelt. Jelen voltak: **Bognár Gergely** szöv. alelnök, **Frank Károly**, **Heuffel János dr.**, **Harsch Agoston** és **Olgyay Tibor** választmányi tagok, **Molecz Dani** és **Somogyi Mátyás** mint vendégek, továbbá a tagtestületek részéről: **Kinzel János** alparancsnok, **Clauer Elek** báró, **Bagnovini Lajos**, **Hyrtl Frigyes**, **Karner Agoston**, **Thier Ferenc** és **Klein Ferenc** pozsonyi szakaszparancsnokok, **Kemenes Ferenc** majtényi parancsnok, **Korán Vince** szeredi parancsnok, **Hiden Ignác** pozsonyiligetfalusi alparancsnok, **Vörösmarty József** galántai alparancsnok, **Németh István** somorjai tűzoltó karnagy és 40 tűzoltó.

Elnökök üdvözölve a megjelenteket, az ülést megnyitja. **Szabó Gyula** előadó bejelentette az elnökségben beállott szomorú változásokat.

Kemenes Ferenc, az igazoló-bizottság elnöke előterjeszti jelentését, mely szerint 20 testület képviseltette magát és a meghatalmazásokat a bizottság rendben találta.

Korán Vince a számvizsgáló bizottság elnökének jelentését a közgyűlés elfogadta, id. **Weinstabl Mór** szövetségi pénztárosnak a felmentést megadja és működéséért köszönetet fejezi ki.

Ezután a közgyűlés a szövetségnek az 1916—1917. időszakra szóló költségelőirányzatát állapította meg a választmány által előterjesztett javaslat alapján.

Szabó Gyula előadó indítványára a közgyűlés beleházi **Bartal Aurél** főispánt, **Brolly Tivadar** polgármestert a szövetség örökös tiszteletbeli elnökévé; **Molecz Danit** és **Bognár Gergely** dunahidasi plébánost a szövetség örökös tiszteletbeli tagjává — a tűzrendészet és tűzoltási intézmény terén szerzett kiváló érdemeikért — megválasztotta és részükre a diszokmány kiadását elhatározta.

A tisztujítás során a közgyűlés egyhangu lelkesedéssel megválasztotta a szövetség elnökévé **Vermes Samu** alispánt, alelnökké **Sendlein János** pozsonyi és **Grünner Rezső** nagyszombati parancsnokokat; titkárrá **Heuffel János dr.**, pozsonyvárosi fogalmazót; pénztárossá idősb **Weinstabl Mórt** (Pozsony); választmányi tagokká: **Kautz Imrét** (Szentgyörgy), **Schrenker Lajost** (Dunaszerdahely), **Méhes Gáspárt** (Csallóköznycék), **Vörösmarty Józsefet** (Galánta), **Bittner Gusztávot** (Malacka), **Windisch Istvánt** (Nagyszombat), **Mittacek Pált** (Nagyszombat), **Harsch Agostont** (Pozsonyiligetfalu), **Röck Ernőt** (Somorja), **Jäger Lajost** (Vereknye), **Boruta Pált** (Modor) és **Poór Györgyöt** (Szenc).

*

Bartal Aurél főispán a Szövetség tiszteletbeli elnökévé való megválasztását következő, **Sendlein János** szövetségi elnökhez intézett levélben köszönte meg:

„Vettem az értesítést és a diszoklevelet, mely szerint Pozsony vármegye és Pozsony város Tűzoltótestületi Szövetsége f. évi október hó 1-én örökös tiszteletbeli elnökévé választott. Fogadja elnök ur és a szövetség ezen nekem juttatott kitüntetéséért leghálásabb köszönetemet. A tűzoltói intézmény s annak minden tagja oly emberbaráti tevékenységet fejt ki, hogy ezért mindenkinek haláljára, elismerésére joggal tart igényt. Hálára kötelezi nemcsak embertársait, de a legnagyobb elismerésre és hálára kötelezi a kormányzatot, mert hisz életének, testi épségének kockázatásával nemcsak a magán-, de a közvagyon is védi és menti a pusztulástól. Nemes intenciókon alapuló szervezeti tagjai közt az összetartást, a felsőbbiség iránti tiszteletet, engedelmességet tanítja és olja szívükbe, mely tulajdonságokra pedig különösen a háboru után ránk váró nehéz időkben oly végtelenül nagy szükségünk lesz. A megtiszteltetésben, melyben részesítették, zálogát látom annak, hogy a kormányzatomra bízott törvényhatóságok lakossága érdekében és javára kifejtendő tevékenységemben a szövetség és annak minden tagja támogatására számíthatok, hogy a szövetség helyt fog állani hívásomra a szenvedélyek lángjának megfékezésénél is. E meggyőződésben köszönetemet ismételve, biztosítom a szövetséget igaz tiszteletem és nagybecsüléséről és arról, hogy minden közjóra irányuló törekvéseiben számíthat őszinte támogatásomra. Fogadja elnök ur őszinte tiszteletem nyilvánítását. **Bartal Aurél** s. k., főispán.

Vasvármegye.

Röviden, egyszerűen, de tartalmasan és bensőségesen folyt le a vármegyei ház nagytermében a vasvármegyei tűzoltószövetség közgyűlése. A szövetség elnöke, Herbst Géza alispán, továbbá az ügyvezető alelnök, Barabás István vasvári igazgató-tanító, betegségük miatt nem jelenhettek meg a közgyűlésen. Erdődy Tamás gróf második alelnök pedig a haretéren teljesít szolgálatot, így tehát Kiss Emil dr. várm. főjegyző, a szövetség pénztárosa üdvözölte a megjelenteket.

A vasvármegyei tűzoltószövetség, ugymond, immár harmadik háborus közgyűlését tartja, hisz 1914-ben közgyűlésünk napján már előre vetette árnyékát a háboru. A lezajlott megpróbáltatások újra értékessé tették a magyarság erőnyeit s bizik abban, hogy mielőbb megérjük a győzelmes béke áldásait s a jövő évi közgyűlést újra a régi, fényes keretek közt tartatják meg. Szép szavakkal jellemzi a tűzoltóság hivatását s a vármegye tűzoltóságát bátran állítja például az ország tűzoltói elé. Hasonlóan képzett szervezetek lehetnek, de jobbak nem. A vármegyei tűzoltóság szervezése Barabás István ügyv. alelnök és Horetzky Gyula titkár legfőbb érdeme. Tizennégyezer főnyi tűzoltóságunknak mintegy az ötödrésze maradt csak itthon a háboru alatt, de az itthonmaradtak dicséretére szolgál, hogy nagyobb tűzesetek csak elvétve fordultak elő. Végül kegyelettel emlékezik meg a tűzoltóság nagy barátjának, Széll Kálmán volt miniszterelnöknek és Ernuszt József egyesületünk diszelnökének gyászos elhunytáról.

Horetzky Gyula indítványára a gyengélkedő alispánt Kiss Emil dr. főjegyző újján, Barabás Istvánt pedig táviratilag üdvözli a közgyűlés.

Az elnök nagy elismeréssel adózik Bartos Pál, Benesics József, Piltz János, Kutassy Lőrinc, Porpáczy Lajos, Varasdy Sándor, Wellisch Viktor, Weszelits János tűzoltók és Szily Miksa dr. tűzoltósági orvos érdemeiről, akik a király alapította 25 éves szolgálati díszérmet kapták kitüntetésül.

Az érmek átadása után a kitüntetettek nevében Bartos Pál ígérte meg, hogy ezután is oly becsülettel akarják szolgálni a tűzoltóság ügyét, mint a lefolyt 25 év alatt.

Az évi jelentést, melyet Barabás István ékes tollal szerkesztett meg, Matthiasz Artur dr. főgimnáziumi igazgató olvasta fel nagy tetszés mellett.

A pénztári jelentés szerint a múlt évi bevételek összege 4461 K 63 fillér, a kiadások összege pedig 4429 K 20 fillér. A maradvány 32 K 43 fillér. A szövetség vagyona 8241 K 93 fillér. Teher nincs. A f. évi költségelírányzat 4500 koronás keretben mozog. A pénztáros buzgó működéséért köszönetet mondott a közgyűlés.

Az elnök zárószavaiban komoly dicsérettel beszélt a vármegyei tűzrendészeti felügyelők buzgalmáról, akik a háborus viszonyok okozta drágaság idején nagy költség árán járták be kerületeiket, hogy a szokásos tűzrendészeti vizsgálatokat megtarthassák. Első sorban az ő felügyeleti munkájuknak, másodsorban pedig az itthonmaradt tűzoltóknak köszönhető a vármegye mai tűzbiztonsági állapota.

A gyöngyösi testület — huszonöt éves.

A mi önzetlen szolgálatra mindig kész csapatunk is megfogyott, legjobbaink ott teljesítik az ő nagy, dicső munkájukat a hare mezején. 60 bajtársunkból 34 áll fegyverben; ha ugyan nincs olyan is közöttük, mitől a magyarok Istene óvja őket, kinek már kihullott a fegyver a kezéből.

Eddig hiteles értesítés csak a mi derék szakaszparancsnokunk Deutsch Ernő, tartalékos hadnagy, a katonai érdemkereszt tulajdonosáról van, ki Nándorfejevárv bevételénél 1915. év október 10-én dicső halált halt. 9 évig volt egyik erős oszlopunk. A köznek éit, mignem a legideálisabb közületnek, szép hazánknek szentelte fel ifju, szép életét. Mily áldásosnak, mily dicsőnek kell lenni a békének, mely ily áldozatokat kíván.

Nagy segítséget nyertünk, a mi minden eszmei dolgokért lelkesülni tudó diákjainkban, kiknek szép csapatát Stiller Kálmán tanár úr vezetése mellett nagymunkásságú t. alparancsnokunk Kornstein Mór úr képezte ki s e csapat embertársai javáért a szó igaz értelmében a tűzbe megy.

Az elmúlt év július 13-án töltöttük be működésünk 25-ik évét. Két érdemes bajtársunk küzdötte végig fáradhatatlanul e nagy időt: Rábel Mihály alparancsnok és Rosenfeld Emil tb. alparancsnok.

A királyi érmek megszerzése végett lépéseinket annak idejében megtettük, de a háboru miatt eddig az elintézését nem nyert. Indítványozzuk a közgyűlésnek, hogy nagy érdemeik elismerésül adjuk meg nekik a legnagyobb rangot, ami módunkban áll: válasszuk meg tiszteleti parancsnokainknak.

Hazafias érzésünk indított bennünket arra, hogy a harmadik hadikölesönre 2000 koronát jegyeztünk s így összesen 27.500 kor. hadikölesönünk van. Ha csak egy kavicsal járultunk is a hazaszeretet templomának felépítéséhez, úgy boldogak vagyunk.

Működésünket uralja a mentőink szereplése. 1895 mentés és betegszállítás volt egy év alatt.

Jelentősebb tűzesetünk egy volt. Kisebb tűzhöz 4 esetben vonultunk ki.

Résztvevünk az Úrnapi körmenetben s kertünk első rózsáival Kozmári Dezső sirját diszítettük fel.

Parancsnokságunk 8 ülést tartott, gyakorlat volt 12, elméleti előadás 3.

Adományt kaptunk: Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesülettől 300 koronát, Vöröskereszt Egylet 200 koronát, Takaré- és Hitelintézet 100 koronát, Bank R.-T. 80-koronát, dévényi Téven Zsigmond 69 koronát, Hevesmegyei Altalános Bank 50 koronát, Kereskedelmi és Gazdasági

királyunk jelmondatában van. „Viribus unitis!” Egyesült erővel! Becsületes emberek, becsületos népek ha összefognak szeretettel, úgy ezen a védpajzson nem törhet át semmi. Dolgozzunk mi is szeretettel ez eszme szolgálatában. Tegyük össze minden jó érzésünket, minden erőnket alkossuk meg embertestvéreink javára a szeretet ércfalát s az Isten áldása lesz velünk.

Kozmári János,
parancsnok.

Ehrlich Mihály dr.,
segédtitisz.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** I. Ferencz József ő Felségének haláláról való megemlékezés. — Védnökünk a keleti front fővezére. Irta: Markosovszky Béla. — A biztosító társulatok és a hadikölcsön. — A gyufaadó. — Pozsony. Herezeghalom. — Felhívás. — Hivatalos rész: A belügyminiszter leirata az egyszerű sárga karpaszomány viselése és a tüzoltóknak megfelelő különleges beosztása iránt. — Az elnökség december 2-iki ülésének jegyzőkönyve. — A segélyzöpnéztár ülésén felvett jegyzőkönyv. — A Veszprém vármegyei szövetség választmányi üléséről szóló jegyzőkönyv. — A Máv. északi főműhely tüzoltósága által rendezett ünnepély. — Szakértővélemény egy gyártelep kéményének tisztítása tárgyában. — Égő folyadékok oltása. Irta: Dittrich József. — A tüzoltás munkája. Irta: Barabás István. — Szövetségeink köréből: Fejérmegye, Pozsony vármegye, Vas vármegye, Gyöngyös. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Ő Felsége,** a császár és király, József főherceg vezérezredes idősebbik fiát főhadnaggyá léptette elő.

Az új főhadnagy a háború előtt még nem tartozott a katonai állományhoz, hanem jogot hallgatott a budapesti egyetemen, ahol kiváló sikerrel tette le az alapvizsgáit. Amellett iparművészeti tanulmányokkal is foglalkozott. A háború kitörése után, királyi engedéllyel, vizsgát állott ki a budapesti hadapród-iskolában, ahonnan mint zászlóst osztották be a 7-es számú Vilmos huszárezredhez. Itt érte el a hadnagyi rangot is. A haretéren tanusított vitézségeért megkapta már a III. oszt. katonai érdemkeresztet.

— **Elnökünk** unokatestvére, dr. sárvári és felsővidéki gróf Széchényi Lajos, a bolgár királyi udvarhoz rendkívüli követté és meghatalmazott miniszterré nevezetett ki és pedig november 19-én kelet legfelsőbb elhatározással, tehát még Istenben boldogult uralkodónk néhai I. Ferencz József császár és király akaratából.

— **Alelnökünk,** Óvári Ferenc, mint a veszprémi helyibizottság elnöke, az Országos Gyermekevédő Liga segítségével, Veszprémben internatust állított fel, melyben minden hadiárává lett veszprémvármegyei középiskolai tanuló elhelyezést nyerend. Idáig 9 hadiárvat és 8 erdélyi menekültet vettek fel az intézetbe, melynek létesítése újabb babékoszort fon a mi alelnökünk feje köré.

— **Jalsoviczky Sándor** belügyminiszteri tanácsos fia: István, huszárzászlós szintén elesett a becsület mezején. Szövetségünk elnöksége a

titkára, a budapesti önkéntesek volt szakaszparancsnoka, mint a 62-ik gyalogezred zászlósa, a keleti fronton hősi halált halt. Háromszor egymásután vezette rohamra szakaszát, de a tulerővel hiába birkózott. Végre negyedikszere meg lett ugyan az eredmény, de a rohamnak ő maga áldozatává lett; fején ment keresztül az ellenség golyója.

— **Szabó Gyula,** Országos Szövetségi előadó bajtársunk hősi halált halt egyetlen fiának, néhai dr. Szabó Miklós ügyvéd, tüzérhadnagyának exhumált tetemét október hó 31-én hazai földbe, a pozsonyi Szent András temetőbe, katonai pompával helyezték örök nyugalomra. A katonatiszti küldöttségen kívül a pozsonyi tüzoltóság tisztikara is megjelent a végső tisztességadásnál, melynek során a temetőbe kivonult tüzérvég három díszlővést adott le.

— **Ranezay József,** nagykallói állami főgimnáziumi rendes tanár, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztése folytán az erzsébetvárosi állami főgimnázium igazgatójává lett. Ranezay, ki lapunknak is munkatársa, nemrég még Lőcsén tanárkodott s Szepes vármegyének volt érdemes tüzfelügyelője és azonos azzal a bajtársunkkal, akit az Országos Szövetség elnöksége szakképviselője gyanánt 1913. évi szeptember havában elküldött Nagyszébenbe, hogy a Szepes vármegyei Tüzoltó Szövetség tagtestületeinek előkészített és megérlelt ünnepélyes csatlakozása alkalmából üdvözölje az eltévelyedett, de megtért testvéreket. Ugyane Ranezay számára, mint akinek most már a bérce kisebbik hazánk lett szűkebb patriája, gyönyörű alkalom kínálkozik majd arra nézve, hogy a particuláris szempontokból a háború által kigyógyított erdélyi bajtársak és a központ közötti kapcsolatot szorosabbra fűzni segítsen s az egységes szerelés és egyöntetű szervezet előnyeiről őket meggyőzze.

— **Binder Henrik,** a nagyszebeni szövetség elnöke, a román invázió elől Zomborba menekült. Brassói öreg bajtársunk pedig, Schuster Károly, Nagyikindán talált átmenetileg otthonra, amit az Országos Szövetség elnökségének is tudomására hozott, elpanaszolván, hogy öreg ember létére, télvíz idején, egyetlen kabátban volt kénytelen menekülni.

— **Az Országos Testnevelési Tanácsot** 1919. évi december hó 31-éig terjedő hatállyal a vallás- és közoktatásügyi miniszter újra megalkotta. A Tanács tagjai sorába Országos Szövetségünk képviselőjében továbbra is dr. Szily József nevezetett ki.

— **Az ötödik hadikölcsönre** a Magyar Orsz. Tüzoltó Szövetség 20.000 koronát jegyzett. Mint-hogy pedig az elsőre is huszezetet, a másodikra ötvenezretet, a harmadik és negyedekre pedig 15—15 ezret jegyeztünk, ennél fogva jegyzéseink összege százhúszezer (120.000) koronát tesz ki.

— **Münchenben,** mióta egy francia repülőgép látogatást tett a város felett, szintén elrendelték a veszély közeledtét jelző szirénák felállítását. Addig pedig, míg ez a berendezés elkészül, utasításba adták a tüzoltóságnak, hogy tizenkét

automobillal száguldjon végig a főutcákon és tereken s nappal sárga zászló lengetésével, éjjel pedig kéthangú jelzővel adjon szaggatott jeleket a lakosságnak arra, hogy a részletesen előírt magatartás ideje elérkezett. Ezek sorába tartozik az alkalmas fedezékekbe való menekülésen kívül az is, hogy a kocsik a házak kapui alá hajtsanak be, a villamos kocsik pedig mindenütt megálljanak. Éjjel a villamos világítást az egész városban centrálisan egyszerre kikapcsolják.

— Londonban november 19-én egyike fordult elő azoknak a nagy tűzvészeknek, aminkhöz hasonlóval legutoljára 1897-ben szintén november 19-én, akkor volt dolga a londoni tűzoltóságnak, amikor a Citynek Cripplegate nevű része égett. Most a Szent Pal székesegyház közelében a Straffordon nagyáruház égett le. A kár százezer font sterling = 2 és fél millió korona.

— Franciaországban, a Bovei melletti Gommerfontaine-ban leégett összes melléképületeivel együtt az a ház, amelyben a híres Rousseau szokta volt tölteni a nyári hónapokat. Egy század zuvó, mely épp a községen át menetelt, megpróbálkozott a tűz eloltásával, de hiába.

Szerkesztői üzenetek.

P. A gummi-cikkeket nem öntik, hanem sütik, még pedig egy plasztikus, dagasztható masszából, mely a kívánt kész termék formájában, mellékkeverékeket is fel tud venni magába.

L. A december 2-iki ülés jegyzőkönyvét a nyomda csak 20-án kapta meg.

Ó. A gyufamonopóliumról Wekerle Sándornak egész más a véleménye, mint a többi pénzügyminiszternek. Legutolsó részletes nyilatkozatát e tárgyban 1911. évfolyamunk 103-ik oldalán találja meg.

Kiadó: **Kuhárszky László** titkár.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelött **Geltner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14.
Gyár: Korpónai-utca 20—21. szám.

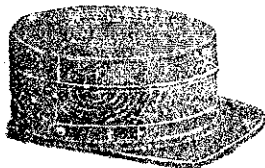
Teudloff—Dittrich
Budapesti Armatura-, Szivattyú-
és Gépgyár Részvénytársaság
BUDAPEST-KISPEST, ÜLLŐI UT 220—222. SZ.
Telefon: 51—22 és 51—23. ▼ Sörgönyöm: „TEUDLOF BUDAPEST”

SELTENHOFER FRIGYES FIAI,
— SOPRON, —
cs. és m. k. udvari szállítók.
Legelső magyar tűzoltószergyár, harang- és ércöntőde.

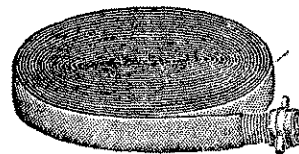
Mátrai Antal és Társa r.-t.
Budapest. Központi Iroda: VI. ker., Teréz-
körút 33. Gyár: I. ker., Fehérvári-út 110.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és
tömlőmotorokat.

✱ **Walszer Ferenc** ✱
tűzoltási szerek és szivattyúk gyára,
harang- és ércöntőde
Budapest, VI., Lomb-utca 34—36. szám.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyú-
kat és tűzoltói felszereléseket.

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat
acélsodrony-betéttel legjobban
és legolcsóbban készít
**Ritscher Zsigmond és
Fia, Körömend**
interurban telefon 27.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

FEIK ÉS TRÉBA
Budapest, V., Lipót-körút 22.
Legelőnyösebb bevásárlási forrás
összes tűzoltó-szerekben, egyéni fel-
szerelésekben stb. Árjegyzék ingyen

Magyar mérleg- és gépgyár részv.-társ.
BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRUT 41.
MOTOROS TURBINAFECSEKENDŐK. KÖZSÉGI FECSEKENDŐK.

Elsőrendű tűzoltó egyenruhák, sapkák és
felszerelések
Tiller Mór és Társa
cs. és kir. udvari szállítóknál
Budapest, Váci-utca 35. szám.
Részletes árjegyzék kívánatra bérmentve!
Nagyobb megrendelésnél saját költségünkre
küldjük szabásunkat mértékével edlőjából.

HATSCHKEK SZABADALMA
ETERNIT-PALA
A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga.
Eternit-művek Hatschek Lajos
Budapest, Andrassy-út 33. sz. Nyergesújfalui (Esztergom m.)

Magyar Fémlemezipar r.-t.
Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 57.
egyedül gyártja a szab. Henze-féle robbanásmentes hordókat, tartályokat és
kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

TÜZFECSEKENDŐK, TŰZOLTÓSZEREK, ÉS FELSZERELÉSEK,
LAJOSKOCSEK, LAJOSKOCSEK SZIVATTYUK :: :: :: ::
GYŐZŐ DÉL A TÁRSASÁG

Elsőrendű tűzoltó-sapkákat acélsodrony-
betéttel, legjobban és legolcsóbban készít
NÉMETH FERENC, Kismarton